

lin kunta
kirjaamo@ii.fi

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO IIN OLLINKORVEN TUULIVOIMAPUISTON YVA-SUUNNITELMASTA SEKÄ OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

lin kunta on 17.6.2019 pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoa lin Ollinkorven tuulivoimapuiston YVA-suunnitelmasta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kyseessä on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukainen yhdistetty yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antaa tämän lausuntonsa YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kunnan alueiden käytön suunnittelua edistävänä viranomaisena.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hanke

Ilmatar li Oy suunnittelee lin Ollinkorven alueelle enimmillään noin 63 voimalan suuruista tuulivoimapuistoa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 5-9 MW. Tuulivoimapuiston kokonaisteho on 250 MW-500 MW. Hankealue sijaitsee lin keskustataajamasta 4-20 kilometriä koilliseen rajautuen Oulun kaupungin raja-alueeseen. Hankealueen pinta-ala on yhteensä noin 144 km². Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tutkittavista sähkönsiirtovaihtoehdoista toinen ulottuu myös Simon kunnan alueelle.

Tarkasteltavana on seuraavat vaihtoehdot:

Vaihtoehdossa 0 (VE0) Ollinkorven alueelle suunniteltuja tuulivoimaloita ja niiden liityntää kantaverkkoon ei toteuteta. Vaihtoehto toimii arvioinnissa vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla jollain muilla sähköntuotantomenetelmillä.

Vaihtoehdossa VE1 Ollinkorven alueelle rakennetaan noin 63 voimalan tuulivoimapuisto.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Vaihtoehdossa VE2 Ollinkorven alueelle rakennetaan noin 15 voimalan tuulivoimapuisto. Voimalat sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille.

Tuulivoimalat olisivat yksikköteholtaan noin 5-9 MW, kokonaiskorkeus olisi enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja roottorin halkaisija enintään 200 metriä. Voimalatyyppeinä tarkastellaan haruksellista ja haruksetonta tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden tornit ja konehuoneet varustetaan lentoestevaloilla. Tuulivoimaloiden tornit ovat joko teräsrakenteisia, betonirakenteisia tai niiden yhdistelmiä.

Sähkönsiirron vaihtoehdot:

Sähkönsiirron vaihtoehto (SVE A): Tuulivoimapuisto liitetään uuteen 400 kV:n voimalinjaan Yli-Olhavan Tuomelan ympäristöön osoitettavalla uudella 400 kV/110 kV -sähköasemalla. Uuden rakennettavan ilmajohdon pituus on noin 11 km ja se sijoittuisi nykyisten kahden 400 kV:n voimajohdon rinnalle, niiden jommalle kummalle puolelle.

Sähkönsiirron vaihtoehto (SVE B): Tuulivoimapuisto liitetään uuteen 400 kV:n voimalinjaan Fingridin Simojoen 400 kV/110 kV -sähköasemalla. Uuden rakennettavan ilmajohdon pituus on noin 40 km, josta 11 km Tuomelaan saakka sijoittuisi nykyisten kahden 400 kV:n voimajohdon rinnalle ja 29 km nykyisen ja suunnitellun 400 kV:n voimajohdon rinnalle, niiden jommalle kummalle puolelle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeen kaavamennettely ja ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) toteutetaan uuden YVA-lain (252/2017) mahdollistamana yhteismenettelynä (YVA-laki 5 §). Menettelyssä syntyy sekä hankkeen YVA että osayleiskaava. Ympäristövaikutusten arvioinnit laaditaan YVA-lain (252/2017) ja asetuksen (277/2017) sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) edellyttämässä laajuudessa. YVA-lain 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu pidettiin 14.2.2019. Kokouksessa päätettiin hankkeen viemisestä eteenpäin yhdistettynä kaava-YVA -hankkeena.

Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Ympäristövaikutusten arviointi jakautuu kahteen vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe, joka nyt on lausuttavana, sisältää ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman sekä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Vaikutusarviointien tuloksena laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus ja kaavaluonnos.

Yhteismenettelyssä kaavamennettely on prosessin runkona ja prosessinjohtajana toimii kaavan laatimisesta vastaava kunnan kaavoitusviranomaisen, tässä tapauksessa lin kunta. Kaavoitusviranomaisen vastaa menettelyyn liittyvästä kuulemisesta. YVA-menettelylle tunnusomainen yhteysviranomaisen laadunvarmistus on säilynyt myös

20.9.2019

POPELY/396/2019

yhteismenettelyssä. Yhteysviranomainen tarkistaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista (YVAL 23 §).

Tässä hankkeessa yhteysviranomaisen yhteyshenkilönä toimii ylitarkastaja Tuukka Pahtamaa sekä maankäyttö- ja rakennuslain asiantuntijana alueidenkäytönasiantuntija Touko Linjama. Kunnan kaavoittajana ja menettelystä vastaavana toimii lin kunnan tekninen johtaja Janne Jokelainen ja maankäytön suunnittelija Jaakko Raunio sekä YVA-konsulttina Ramboll Finland Oy, yhteyshenkilönä YVA-projektipäällikkö Erika Kylmänen ja kaavan projektipäällikkönä Pirjo Pellikka. Hankevastaavan yhteyshenkilönä toimii hankekehitysjohtaja Pentti Itkonen.

OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN JA ANNETUT LAUSUNNOT

lin kunta on kuuluttanut 20.6. - 20.8.2019 välisenä aikana Ollinkorven tuulivoimapuiston yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman Kalevassa, minkä lisäksi kuulutus on ollut nähtävillä lin, Simon ja Oulun kuntien ilmoitustauluilla sekä lin internetsivuilla www.ii.fi/yleiskaavoitus sekä osoitteessa www.ymparisto.fi/ollinkorventuulivoimayva. Fyysinen raportti on ollut nähtävillä lin kunnanvirastossa ja pääkirjastossa sekä Kuivaniemen kirjastossa.

Suunnitelmaa ja hanketta esiteltiin Pohjois-lin koululla 13.8.2019. Hankkeesta ja menettelystä olivat kertomassa kunnan, hankevastaavan, konsultin ja ELY-keskuksen edustajat. Osanotto on runsas, n. 150 henkilöä.

lin kunta on pyytänyt lausuntoja seuraavilta tahoilta (33):

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
Oulun kaupunki
Simon kunta
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Lapin liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Museovirasto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Metsähallitus
Tornionlaakson maakuntamuseo
Oulunkaaren ympäristöpalvelut
Oulu-Koillismaan alueellinen pelastuslaitos
Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom
Väylävirasto
Puolustusvoimat, Pääesikunnan operatiivinen osasto
Maavoimien esikunta
Ilmavoimien esikunta
Suomen Turvallisuusverkko Oy
Suomen Erillisverkot Oy

20.9.2019

POPELY/396/2019

lin paloasema
Oulun seudun ympäristötoimi
Luonnonvarakeskus
Suomen metsäkeskus
Fingrid Oyj
Finavia
lin vesiliikelaitos
lin Energia Oy
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
lin ympäristöyhdistys
Kuivaniemen luonto ry
Paliskuntain yhdistys

Lisäksi lin kunta lähetti ilmoituksen vireilläolosta seuraaville (40):

Digita Oy
Elenia Oy
PVO Alueverkot
Tuuliwatti Oy
Taaleritehdas Oy
Teliasonera Finland Oyj
Elisa Oyj
DNA Oy
Ukkoverkot
Riistakeskus Oulu
WWF Suomi
lin yrittäjät ry
Yli-Olhavan maamiesseura
Yli-Olhavan maa- ja kotitalousnaiset
Kuivajoen pohjoisrannan kyläyhdistys
Jokikylän kyläyhdistys
MTK lin seutu
Oijärven paliskunta
Isosydänmaan paliskunta
lin seudun riistanhoitoyhdistys
Suomen riistakeskus
lin metsästysyhdistys
Metelin Erä ry
Pohjois-lin eräkävijät
Yli-Olhavan metsästysyhdistys ry
lin seudun kelkkailijat
Olhavan seudun kelkkailijat
lisu ry
Pohjois-lin kyläyhdistys ry
Yli-Olhavan kylätoimikunta
Kuivaniemen Jokikylän kyläyhdistys
lin kylien neuvottelukunta
Leuan kyläyhdistys (Yli-li)
Jakkulan kyläyhdistys
lin Ylirannan kyläyhdistys ry
Olhavanseudun kehittämissyhdistys ry
Yli-lin kuntalaisyhdistys
lin Maamiesseura
Maa- ja kotitalousnaiset
Yksityistiekunnat
Hirviseurueet

20.9.2019

POPELY/396/2019

Metsänhoitoyhdistys li
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
lin ympäristöyhdistys
Paliskuntain yhdistys

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ovat osallistuneet seuraavat henkilöt:

ylitarkastaja, FM Tuukka Pahtamaa
alueidenkäytönasiantuntija, Arkkit. Touko Linjama
ylitarkastaja, FT Anne Laine
ylitarkastaja, FM Maria Ekholm-Peltonen
ylitarkastaja, TkL Heli Törttö
ylitarkastaja, FM Marja-Liisa Seväkivi
ylitarkastaja, FM, Jorma Pessa
liikennejärjestelmävastaava, DI Päivi Hautaniemi

Osallistuminen

YVA-menettelyn keskeisiin periaatteisiin kuuluu osallistumisen mahdollistaminen ja laaja kuuleminen. YVA-menettely on tässä hankkeessa osana kaavaprosessia ns. yhteismenettelyssä. Kunta vastaa siitä, että YVA-lain mukaisesti kuulutus on nähtävillä hankkeen vaikutusalueen kunnissa ja arviointimenettelystä ja osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan riittävästi. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta on tiedotettu ja osallistuminen on ollut mahdollista riittävällä tavalla.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja suunnitelmat

Arviointisuunnitelmassa on tuotu esille hankkeen edellyttämät luvat ja suunnitelmat sekä niihin rinnastettavat päätökset. Hankkeen toteuttaminen edellyttää huomattavaa määrää maa-aineksia. Mainittujen lupien lisäksi hankkeen toteuttaminen edellyttää siten maa-ainelain mukaista ottamislupaa. Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota myös Väyläviraston huomautukseen, että mikäli rata-alueelle on tarve sijoittaa sähkökaapeleita (tai alittaa rata), on siitä tehtävä erillinen risteämä-/sijoitussopimus Väyläviraston kanssa.

Vaikutusten arviointi

Arviointisuunnitelman tarkoituksena on kertoa mitä ja miten hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksia aiotaan arvioida, mitä menetelmiä arvioinneissa käytetään ja mitä epävarmuuksia arviointiin liittyy. Uuden YVA-lain mukaisesti arviointisuunnitelmalla on yhteys arviointiselostukseen ja siitä annettavaan perusteltuun päätelmään. Arviointiselostuksessa on oltava kuvaus hankkeen kohtuullisten vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista (YVA-laki 19 §). Vastaavasti

20.9.2019

POPELY/396/2019

yhteysviranomaisen laatii perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista (YVA-laki 23 §).

Arviointisuunnitelmassa on tunnistettu keskeisimmät selvitettävät ympäristövaikutukset. Mainittujen lisäksi tulee arvioida myös maa-ainesten oton vaikutukset riittävällä tavalla. Suunnitelmassa on myös riittävästi kuvattu, miten vaikutusten merkittävyyden määrittely tullaan tekemään. Yhteysviranomaisen painottaa, että arvioinnista tulee selkeästi käydä ilmi, miten epävarmuustekijät ja lieventämistoimet on otettu huomioon. Raportista tulee ilmetä vaikutusten merkittävyys eri hankevaihtoehtoilla ja millä tavalla lieventämistoimet vaikuttavat vaikutusten merkittävyyteen.

Arviointiselostusta laadittaessa myös sähkönsiirron ja eri hankkeiden ympäristövaikutuksiin tulee kiinnittää riittävästi huomiota.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tuodaan esille pääosin maankäyttö- ja rakennuslaissa osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus, kuvataan kaavoituksen keskeiset tavoitteet ja aikataulu sekä todetaan maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavoitusta koskevat sisältövaatimukset. Hankkeen nykytilanteen kuvausta ja vaikutusten arviointia kommentoidaan tarkemmin jäljempänä tässä lausunnossa. Hankkeessa tehtävien selvitysten osalta dokumentissa kerrotaan yleispiirteisesti, mitä selvityksiä alueella on tehty ja mitä uusia selvityksiä alueella tullaan tekemään. Kaavoitusta varten maastossa selvitetty alueet on tärkeää havainnollistaa kartoilla, jotta jatkosuunnittelussa mahdollisesti tapahtuvissa voimalapaikkojen tai tielinjausten siirroissa voidaan selkeästi nähdä, tarvitaanko uusia maastonselvityksiä. Maastonselvitysten ajankohdat on myös on tärkeää tuoda esille selostuksessa.

Hankkeen kuvaus ja vaihtoehdot, liittyminen muihin hankkeisiin

YVAA 9 §:n 2 kohdan mukaan arviointisuunnitelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin hankkeen kohtuulliset toteuttamisvaihtoehdot, joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, ellei tällainen vaihtoehto ole erityisestä syystä tarpeeton.

Vaihtoehdot. Hankkeen toteutusvaihtoehdot eroavat huomattavasti voimalamäärältään. Vaihtoehto 2 (VE2) on maakuntakaavan tv-alueisiin tukeutuva vaihtoehto ja se on vaikutusten arvioinnille keskeinen lähtökohta, johon laajempia rakentamismahdollisuuksia tulee verrata. Vaihtoehdossa 1 (VE1) on peräti 48 voimalaitosta enemmän kuin maakuntakaavan tv-alueille tukeutuvassa ratkaisussa. Vaikutusten arvioinnin tulee antaa tarkentavaa tietoa, voidaanko ja missä määrin voimaloita rakentaa maakuntakaavan tv-alueiden ulkopuolelle.

VE2 mukaisesti sijoitettuna voimalat sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille (merkintä tv-1). VE1 mukaisessa ratkaisussa voimaloita on huomattavasti laajemmin kuin maakuntakaavan tv-

20.9.2019

POPELY/396/2019

1 -alueilla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet ja periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset arvioidaan huolellisesti erityisesti silloin, kun yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa poiketaan maakuntakaavassa esitetystä ratkaisusta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden olevan ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on kuitenkin luonteeltaan yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavassa laadittavien YVA- ja muiden vaikutusselvitysten perusteella. Maakuntakaavan joustavuudesta johtuen kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan muuttaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Kuntakaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

Yhteysviranomaisen haluaa korostaa arvioinnissa seuraavia Pohjois-Pohjanmaan liiton esiin nostamia maakuntakaavan näkökulmasta huomioitavia seikkoja:

- Ollinkorven hanke sijoittuu osin (VE2) maakuntakaavan tuulivoima-alueille, mutta laajempi vaihtoehto (VE1) poikkeaa maakuntakaavasta merkittävästi. Maakuntakaavan mukainen voimalasijoittelu on vaihtoehto, johon laajempaa vaihtoehtoa voidaan vaikutusten arvioinnissa verrata. Jatkosuunnittelussa voi olla tarpeen muodostaa vielä lisävaihtoehtoja, joiden laajuus olisi esitettyjen vaihtoehtojen välillä. Uusi tai uudet vaihtoehdot syventäisivät niin vaihtoehtojen välisten kuin eri alueiden välistä vaikutusten arviointia ja antaisivat enemmän vertailupohjaa toteuttamiskelpoisen ratkaisun löytämiseksi.

- Yhtenä 3. vaihemaakuntakaavan tärkeänä suunnitteluperiaatteena oli linnuston esteettömän muuton turvaaminen Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueen päämuuttoreitillä. Ollinkorven hankkeen osalta periaatteen huomioon ottaminen edellyttää tarkkaa tietoa lintujen muuton sijoittumisesta hankkeen alueelle ja voimaloiden vaikutuksista muuttavaan lajistoon. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset on tarpeen ottaa huomioon (yhteysviranomaisen lausuu tästä lisää kohdassa muuttolinnusto).

Yhteysviranomaisen toteaa tarpeelliseksi laatia Pohjois-Pohjanmaan liiton esittämä erillinen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen arviointi (Vaalán Turkkiselän YVA-selostuksen tapaan), jossa tarkastellaan vaihtoehtojen suhde maakuntakaavan keskeisiin ratkaisuihin ja tavoitteisiin sekä arvioidaan vaikutuksia maakuntakaavan toteuttamisen kannalta.

Sähkönsiirtoreitit. YVA-suunnitelmassa on kuvattu hankkeelle kaksi sähkönsiirron vaihtoehtoa. Molemmat liityntävaihtoehdot ovat Fingridin lausunnon mukaan keskustelujen mukaisia. Hankkeesta vastaavan tulee jatkaa keskusteluja Fingridin kanssa

20.9.2019

POPELY/396/2019

ja sopia liityntäratkaisusta, myös alueverkkoyhtiöt huomioon ottaen. Parasta on olla yhteydessä Fingridiin ennen liityntävoimajohdon tarkempaa suunnittelua, jotta voimajohdon sijoitus voidaan sopia yhteistyössä.

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa: tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto (tiet, voimajohto, kaapelit, sähköasema). Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.

Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota siihen, että myös lin Yli-Olhavan tuulivoimahankkeessa suunnitellaan sähkönsiirtoa pohjoiseen. Tämä merkitsee haasteita sähkönsiirtoreittien vaikutusten arviointiin. Palautteissa tuodaan esiin voimajohtokäytävien leventyminen: uusi 110 kV ilmajohto johto rakennettaisiin vaihtoehdossa SVE B Fingrid Oyj:n suunnitteleman 400 + 110 kV voimajohdon rinnalle pohjoisen suuntaan Fingridin Simojoen sähköasemalle, mikä entisestään leventäisi nykyistä johtokäytävää.

Kun lin alueella on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita, joissa hyödynnettäisiin osittain samoja voimajohtokäytäviä, yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota siihen, että verkkoliitynnöissä on tarvetta tehdä toimijoiden yhteistyötä. Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää kokonais selvityksen tai -suunnitelman laatimista selkiyttämään tilannetta ja kokonaisuuden hahmottamista. Yhteysviranomaisen pitää tätä kannatettavana.

Lapin liitto toteaa lausunnossaan, että Simoon kulkeva sähkönsiirtovaihtoehto kulkee Länsi-Lapin maakuntakaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4504). Suunniteltu voimajohtoreitti ylittää Iso-Saarisuo-Hoikkasuo luonnonsuojelualueen (SL 4055) sekä Hamarin asuntovaltaisen alueen (AA 97). Voimajohtolinjaus ylittää myös Simojoen kulttuurimaiseman (ma 8140), joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeänä alueena. Lapin liitto kannattaa kantaverkkoon liittämistä lin Tuomelan ympäristöön osoitettavalla uudella sähköasemalla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että sähkönsiirtoreitit ovat osa hankekokonaisuutta, jolloin niiden ympäristövaikutukset tulee selvittää YVA-menettelyssä. Arviointiselostuksessa tulee esittää vaihtoehtoisten tai jatkotyöstöön valitun reitin ympäristövaikutukset riittävällä tavalla.

Voimalat. Arviointisuunnitelman mukaan voimalatyyppeinä tarkastellaan haruksellista ja haruksetonta tuulivoimalaa. Yleisötilaisuudessa hankkeesta vastaavan edustaja piti

20.9.2019

POPELY/396/2019

haruksetonta voimalaa lähtökohtana. Kun lin Viinamäessä kokonaiskorkeudeltaan 250 m olevissa voimaloissa on harukset ja kun Ollinkorven hankkeessa suunnitellaan jopa 300 m korkuisia voimaloita, yhteysviranomaisen näkee perustelluksi selvittää myös haruksellisten voimaloiden vaikutukset.

Kuvaus ympäristön nykytilasta

Arviointisuunnitelmassa kuvataan hankealueen ympäristön tilaa pääosin sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on mahdollista. Jäljempänä yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota moniin näkökohtiin eri vaikutustyyppien kohdalla. Sähkönsiirtoreittien nykytilan kuvausta tulee tarkentaa arviointiselostukseen.

Tuulivoimaloiden sijoittelu sekä sähkönsiirron sijoittuminen on tarpeen esittää arviointiselostusvaiheessa sellaisilla karttapohjilla ja sellaisessa mittakaavassa, että kiinteistönomistajat pystyvät riittävän luotettavasti arvioimaan oman kiinteistönsä sijainnin suhteessa voimaloihin ja sähkönsiirtoreittiin.

Saaduissa lausunnoissa ja mielipiteissä on runsaasti sellaisia lisätietoja ja näkökohtia, jotka on syytä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Yhteysviranomaisen nostaa saaduista palautteista tärkeimpiä näkökohtia esiin omassa lausunnossaan.

Vaikutusalueen rajaus

YVA-asetuksen 3 § kohdan 5 mukaan arviointisuunnitelmassa on esitettävä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle. Nämä tiedot löytyvät arviointisuunnitelmasta riittävällä tavalla. Mikäli tuulivoimaloiden paikkoja tai suunniteltuja voimajohtolinjauksia muutetaan arvioinnin kuluessa, on otettava huomioon, että tarkasteltava alue muuttuu ja siltä on oltava olemassa vastaavat tiedot kuin muualta vaikutusalueelta. Vaikutusalueen rajauksessa on syytä ottaa huomioon sekä hankealueen laajuuteen, että yksittäisten hankkeen voimaloiden kokoon liittyvät epävarmuustekijät.

Kaavoitus, yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

OAS- ja YVA-suunnitelmassa tuodaan esille voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Pohjois-Pohjanmaan liitto on lausunnossaan todennut voimassa olevan maakuntakaavan merkinnät ja määräykset kattavasti kuvatuiksi, tuonut esille hankkeen sijoittumisen osittain maakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tuulivoimalueille (tv) ja osittain näiden alueiden ulkopuolelle sekä lisäksi tuonut kattavasti esille perusteita ja seikkoja, joita maakuntakaavaratkaisua laadittaessa on otettu huomioon. Hankkeen jatkosuunnittelussa on tärkeää esittää vaihtoehtoista myös sellaisia karttoja, joista voimaloiden sijoittuminen suhteessa maakuntakaavassa osoitettuihin tv-alueisiin on havaittavissa. Pohjois-Pohjanmaan liitto on esittänyt erillistä arviointia maakuntakaavan ohjausvaikutuksen toteutumisesta. Toinen sähkönsiirtovaihtoehtoista sijoittuu myös

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lapin maakunnan alueelle. Lapin liitto on antanut maakuntakaavaa koskevan lausunnon tältä osin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavassa osoitettuihin varauksiin, ratkaisuihin ja periaatteisiin on tärkeää arvioida huolellisesti myös osayleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten näkökulmasta.

Suunnitelmassa on lueteltu lähialueen yleiskaavat ja esitetty kuva yleiskaava-alueista sekä tuotu esille yleiskaava-alueiden etäisyys suunnittelualueesta. Tuulivoimahankealuetta sivuaa lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus (Asemakylä) kaavassa olevan valtatie 4:n ohitustievarauksen osalta, mutta tuulivoimahankealueella ei ole voimassa yleiskaavoja. Tämä on hyvä todeta selvyuden vuoksi selostuksessa. Yhteysviranomaisen toteaa myös, että hankkeen arviointiselostuksessa ja kaavaselostuksessa on tarpeen kuvata voimassa olevien yleiskaavojen sisältöä sekä arvioida vaikutuksia kaavoissa osoitettuun maankäyttöön vähintään siltä osin kuin kaavalla voi olla vaikutusta maankäyttöön. Vastaavat huomiot koskevat myös voimassa olevia ranta- tai asemakaavoja sekä sähkönsiirtovaihtoehtojen reittejä. Oulun kaupungin ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan täydennystarpeita Oulun pohjoisosan kaavatilanteen kuvaukseen.

Arviointisuunnitelmassa on tunnistettu maankäyttöön liittyvät vaikutusmekanismit ja kuvatut arviointimenetelmät vaikuttavat riittävästi, mikäli arviointi tehdään riittävällä tarkkuudella. Maankäytön vaikutusalue on arvioitu ulottuvan tuulivoimapuistosta noin kaksi kilometriä ja voimajohdon osalta 500 metriä. Vaikutusaluetta voi ja on syytä tarvittaessa laajentaa, mikäli se hankealueen ja yksittäisten voimaloiden koosta johtuvien vaikutusten vuoksi osoittautuu tarpeelliseksi.

Arviointisuunnitelmassa on esitetty lähialueen yhdyskuntarakenne YKR-aineistoon perustuen sekä nimetty keskeiset läheiset kylät. Hankealueen lähivyöhykkeille sijoittuu suhteellisen tiivistäkin asutusta. Pohjoisen suunnassa kyliin kohdistuu vaikutuksia myös Olhanvanjoen pohjoispuolelle jo toteutetuista voimaloista. Suunnitelmassa on esitetty asuinrakennusten määrä kahden ja viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Koska lähivyöhykkeille sijoittuu taajamamaista rakentamista, kuten lin keskustaajama, voisi olla perusteltua esittää myös vastaavilla vaikutusalueilla asuvan väestön määrä asuinrakennusten lukumäärän rinnalla. Maankäytön vaikutusarviointiin on tarpeen sisällyttää asumisen lisäksi myös muut mahdolliset kohteet, kuten merkittävät virkistys- tai matkailukohteet sekä merkittävät lähialueen elinkeinot porotalouden lisäksi.

Vastaavat maankäytölliset tarkastelut on tarpeen tehdä myös sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutusalueilta.

Ollinkorven tuulivoimahankealueelle sijoittuu suunnitelman mukaan seitsemän lomarakennusta. Näiden osalta todetaan, että käyttötarkoitusta tullaan tarkentamaan

20.9.2019

POPELY/396/2019

ennen hankkeen toteuttamista. Muihin asuin- ja lomarakennuksiin kertyy suunnitelman mukaan matkaa lähimmistä suunnitelluista tuulivoimaloista vähintään 2 km. Yhteysviranomaisen toteaa kuvan 16 (hankkeen lähialueen asuin- ja lomarakennukset) varsin pienimittakaavaiseksi. Arviointiselostuksessa on tarpeen esittää riittävän seikkaperäisiä karttoja kuvaamaan voimaloiden sijoittumista suhteessa asuin- ja lomarakennuksiin. On tarpeen sisällyttää vastaava tarkastelu myös sähkönsiirtovaihtoehtoista. Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutukset hankealueen rakennuksiin on tarpeen tuoda esille arviointiselostuksessa.

Maisema ja kulttuuriympäristöt sekä muinaisjäännökset

Suunnitelmaraportissa on tunnistettu maisemallisten vaikutusten lähivaikutusalueen ulottuvan useimmiten noin 2-3 kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Kaukomaisema-alueen on kuvattu alkavan yli 6 kilometrin etäisyydellä voimaloista ja suunnitelmassa tuulivoimaloiden maisemalliset vaikutukset on rajattu arvioitavan 20 kilometrin etäisyydelle saakka. Voimajohdon osalta maisemavaikutusalueen todetaan olevan suppeampi. Kulttuuriympäristön osalta vaikutukset on esitetty arvioitavan 15 kilometrin tarkastelualueelta ja tarvittaessa yksittäisen kohteen osalta tarkemmin.

Vaikutusten arviointimenetelminä on kuvattu käytettävän maisema-analyysiä, kuvasovitteina tehtäviä havainnekuvia, näkemäanalyysiä sekä maastohavainnointiin perustuvaa asiantuntija-arviota. Menetelmät ovat yleisesti käytettyjä tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinneissa.

Yhteysviranomaisen toteaa tarpeelliseksi ottaa arvioinnissa huomioon mm. seuraavat aihe-alueeseen liittyvät näkökohdat.

Maisemallisten vaikutusten arvioinnissa on huomioitava voimaloiden suuri koko, hankealueen laajuus ja lähiympäristössä olevat muut tuulivoimahankkeet lähtökohtina. Etenkin yhteisvaikutusten arviointi on keskeinen. Vaikutusarvioinnissa tulisi erityisesti pystyä tarkastelemaan ja kuvaamaan maisemallisen muutoksen merkittävyyttä hankealueen lähiympäristön herkkiin kohteisiin kuten merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja asutuskeskittymiin sekä niihin alueisiin ja kohteisiin, joihin vaikutuksia kohdistuu kahdesta tai useammasta eri suunnasta. Osana maisemallisten vaikutusten voimakkuutta tulee arvioinnissa huomioida myös kohteeseen näkyvien voimaloiden kokonaisuus. Esimerkiksi lin keskustaajama on laaja kokonaisuus, jonka eri osiin vaikutukset voivat kohdistua eri tavalla. Tällaisissa kohteissa tarkastelutasoa voi olla tarpeellista tarkentaa osa-alueittaisiin vaikutuksiin. Vastaava voi koskea myös esimerkiksi kulttuuriympäristön kannalta arvokkaita kohteita tai alueita.

Maisemavaikutusten arviointia varten tehtävien valokuvavovitteiden paikkavalinnoissa tulee huomioida sekä maiseman, kulttuuri- ja luonnonympäristön arvokohteet sekä kylät ja asutus muutenkin, virkistysalueet ja tiemaiseman keskeiset kohteet. Maisemallisten vaikutusten riittävään havainnollistamiseen erilaisin havainnekuvin tulee kiinnittää

20.9.2019

POPELY/396/2019

huomiota. Havainnekuviissa on ilmoitettava käytetty polttoväli, normaaliobjektiivin on katsottu vastaavan parhaiten ihmissilmän havaitsemaa maisemakuvaa. Lentoestevalojen näkymisen havainnollistamiseksi on tarpeen tehdä myös hämärään vuorokaudenaikaan ajoittuvia valokuvasovitteita.

Maisemavaikutusten arvioinnissa ja arvioinnin tulosten raportoinnissa tulee noudattaa Ympäristöministeriön ohjetta "Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa" (Suomen Ympäristö 1/2016).

Hankealueen laajuudesta ja lin seudun rikkaasta kulttuurihistoriallisesta taustasta johtuen suunnittelualueen läheisyydessä on paljon merkittäviä kulttuuriympäristökohteita. Suunnitelman nykytilan kuvauksessa esitetään arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön alueet. Näiden lisäksi suunnittelualueen vaikutusalueella on joukko aluekohteiden ulkopuolelle sijoittuvia yksittäisiä kohteita, joista osa perustuu myös maakunnalliseen inventointiin ja on siinä todettu maakunnallisesti arvokkaiksi. Kulttuuriympäristön kohteiden vaikutusarviot ovat tärkeä osa hankkeen vaikutusten arviointia ja vaikutusalueelle sijoittuvien kohteiden merkityksen ja määrän vuoksi tähän aihealueeseen on tarpeen syytä paneutua huolellisesti.

Arvokkaat alueet ja kohteet on hyvä vielä tarkistaa kokonaisuutena siten, että arviointiselostuksessa esitetyissä kuvissa esitetty väri vastaa kohteen korkeinta arvotusta ja että kuvassa esitetyt kohteet sisältävät kaikki Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -inventoinnin mukaiset kohteet vaikutusalueelta. Yksittäisten kohteiden arvioinnissa ja arvioinnin havainnollistamisessa voidaan hyödyntää riittävän tarkkoja otteita näkymäanalyyseistä ja muista maisemavaikutusten arvioinneista. Merkittävimpiä vaikutuksia tärkeimpiin kulttuuriympäristökohteisiin tulee havainnollistaa myös havainnollistavin kuvin kohteen arvon kannalta tärkeistä suunnista.

Pohjois-Pohjanmaan museo on arkeologian osalta todennut, että muinaisjäännösten osalta on esitetty tämän hetkiset tiedossa olevat muinaisjäännösrekisterin kohteet sekä suunnitelmassa on todettu laadittavan muinaismuistoseelvitys. Vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön on mahdollista arvioida vasta selvityksen jälkeen.

Tornionlaakson maakuntamuseon näkemyksen tuulivoimapuiston keskeisimmät maisemalliset vaikutukset Simon kunnan alueella kohdistuvat sähkönsiirtoreitin osalta Simojokivarren maisema-alueeseen ja kulttuuriympäristöön. Museo katsoo, että tulisi suosia käytäntöä voimajohtojen rakentamisesta yhteispylväisiin.

Elinolot ja viihtyisyys

YVA-suunnitelman mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on tarkoitus tarkastella erityisesti tuulipuistoalueen lähialueella noin 3 km etäisyydellä tuulivoimaloista. Mainitaan, että laajempi tarkastelualue määrittyy näkemäalueen perusteella. Aineistona mainitaan käytettävien laadittuja selvityksiä, asukaskyselyn tuloksia sekä muita vaikutusten arviointeja, kuten myös tilaisuuksissa saatua palautetta. Yhteysviranomaisen kokee

20.9.2019

POPELY/396/2019

asukaskyselyn tärkeäksi. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä selvittää eri tahojen suhtautumista hankkeeseen ja YVA-suunnitelmassa mainituin keinoin tämä on mahdollista.

Saaduissa palautteissa korostuu tavanomaista enemmän huoli ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista. Etenkin hankkeen eteläosassa tuulivoimaloiden koetaan tulevan liian lähelle asutusaluetta. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on tarpeen arvioida analyttisesti. Tätä tehtävää palvelee mm. YVA-suunnitelmaan saadut mielipiteet ja vastaukset asukaskyselyyn.

Elinkeinot, luonnonvarojen hyödyntäminen

Yhteysviranomaisen toteaa mm. seuraavat luonnonvarojen hyödyntämiseen (elinkeinot) liittyvät näkökohdat tarpeellisiksi ottaa huomioon arviointimenettelyssä.

Poronhoito. Paliskuntain yhdistys on antanut seikkaperäisen lausunnon. Laajempi vaihtoehto rajautuu Oijärven paliskuntaan. Hankkeen sähkönsiirtovaihtoehto SVE B sijoittuu Oijärven alueelle, vaihtoehdon SVE B loppuosa sijoittuu myös Isosydänmaan paliskunnan alueelle, olemassa olevan ja suunnitteilla olevan 440 kV voimajohdon rinnalle. Hankkeen sähkönsiirron vaihtoehdon SVE B sijoittumisesta valtion maille ei mainita YVA-ohjelmassa. Mikäli se sijoittuu, PHL 53 § mukainen neuvottelu tulisi järjestää, jos vaihtoehto toteutetaan. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoitoon voi valittavasta hankevaihtoehdosta riippuen kohdistua vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä.

Ollinkorven hankkeessa on yhdistyksen mukaan välttämätöntä selvittää eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset: arvioinnissa tulee selvittää alueen merkitys poronhoidolle, rakennelmien vaikutus porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön ja poronhoitotoimintaan; tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaiset vaikutukset; tulee etsiä toimia haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ja kompensoimiseksi. Paliskuntia on syytä haastatella ja yhdistys pitää tärkeänä poronhoitolain 53 §:n mukaisia neuvotteluja. Yhteysviranomaisen viittaa tarkempiin tietoihin paliskuntain yhdistyksen lausunnossa ja toteaa, että siinä on esitetty vartenotettavia näkökohtia vaikutusten arviointiin.

Metsätalous. Uudet sähkönsiirtolinjat aiheuttavat tilojen pirstoutumista, vähentävät metsätalouden harjoittamisen pinta-alaa ja voivat siten aiheuttaa haittaa maanomistajille. Suomen metsäkeskus toteaa, että on syytä arvioida rakentamisen myötä metsätaloudesta poistuvan metsäalueen määrä. Metsäkadolla on sen mukaan merkitystä arvioitaessa Suomen maankäyttösektorin ilmastotavoitteen saavuttamista.

Melu ja terveys

Hankkeen melumallinnus ja myös mallinnustietojen raportointi tulee tehdä tuulivoimaloiden melun mallinnuksesta annetun ympäristöministeriön ohjeen (2/2014)

20.9.2019

POPELY/396/2019

mukaisesti, mallinnustietojen raportoinnin tulee sisältää myös ohjeen sivujen 23-26 mukaiset raportointitaulukot. Melumallinnuksen tulee perustua ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti tuulivoimaloiden melupäästön ylärajatarkasteluun. Melumalliin tulee sisällyttää myös läheisten tuulivoimahankkeiden tuulivoimalat siinä laajuudessa, että melun yhteisvaikutukset saadaan luotettavasti selvitettyä. Melumallinnuksen perusteella määritetyt melualueet tulee esittää karttapohjalla, johon on merkitty myös melulle altistuvat kohteet. Lisäksi tulee esittää melulle altistuvien kohteiden määrät. Pienitaajuisen melun laskennassa tulee ottaa huomioon lähimpien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus. Laadittu meluselvitysraportti tulee esittää arviointiselostuksen liiteasiakirjana.

YVA-suunnitelman mukaan terveysvaikutusten arviointi sisältyy arviointiin. Tuulivoimaloiden terveysvaikutuksista puhutaan yleisesti. Yhteysviranomaisen toteaa, että terveysvaikutuksia on perusteltua arvioida asiantuntijatyönä, jolloin arvioinnissa otetaan erityisesti huomioon tuulivoimaloiden aiheuttama ääni ja varjon vilkkunta sekä voimajohdon sähkö- ja magneettikentät. YVA-suunnitelman mukaan näin on tarkoitus tehdä. Tuloksia verrataan viranomaisten asettamiin ohje- ja raja-arvoihin, joiden ylittyminen voisi aiheuttaa terveyshaittoja. Terveysvaikutusten arvioinnissa on syytä hyödyntää olemassa olevaa tietoa tuulivoimaloiden terveysvaikutuksista ja ottaa huomioon myös viimeaikainen ja tuleva tutkimustieto.

Varjon vilkkuminen

Tuulivoimahankkeen aiheuttaman varjon vilkkumisen vaikutuksia aiotaan arvioida mallintamalla. Mallinnus tehdään käyttäen WindPRO-ohjelman SHADOW-laskentamallia. Mallinnuksen tulokset esitetään karttakuvina. YVA-suunnitelmassa tuodaan esiin, että tuulivoimaloista aiheutuvan vilkkuvan varjon (välkkeen) esiintymiselle ei ole Suomessa määritelty ohjearvoja ja suosituksena on käyttää muiden maiden ohjearvoja. Yhteysviranomaisen toteaa varjon vilkkunnan selvittämisen tarpeelliseksi ja asian tutkimista on kuvattu YVA-suunnitelmassa riittävästi.

Liikenne, tiestö

Rautatie. Yhteysviranomaisen nostaa väyläviraston lausunnosta esiin seuraavat tärkeät näkökohdat. Suunnittelualueen läpi kulkee Oulu – Kemi -rataosa kuuluu osaksi Euroopan laajuista TEN-T -ydinverkkoa. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava nopean henkilöjunaliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen edellyttämän radanrakenteen ja turvallisuuden parantamiseen, mm. tasoristeysten poistamiseen sekä kaksoisraiteeseen". Väyläviraston tekemän linjauksen mukaisesti Oulu – Kemi -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Radan läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteiden toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa TEN-T -verkolla. Väyläviraston tavoitteena on parantaa tasoristeysturvallisuutta esimerkiksi tasoristeyskiä poistamalla tiejärjestelyin. Kaavan hankealueelle sijoittuu neljä vartioimatonta yksityis-/viljelysteiden tasoristeystä: Akola-Suppilo (rata-km 0793+0763), Junnila (rata-km 0795+0168), Keihäskangas (rata-km 0800+0230) ja Makkarakankaan metsätie (rata-km 0802+0179). Väylävirasto pitää tärkeänä, ettei kaavassa osoiteta

20.9.2019

POPELY/396/2019

sellaista uutta maankäyttöä, joka lisää nykyisten vartioimattomien tasoristeyksien liikennemääriä.

Väyläviraston mukaan tuulivoima-alueiden kaikki kulkuyhteydet tulee suunnitella muualta kuin tasoristeysten kautta. Mikäli tuulivoimaloiden kuljetuksia kuitenkin ohjataan tasoristeyksen kautta, on huomattava, että se edellyttää erityisjärjestelyjä junaliikenteessä, kuten sähköradan jännitekatkoja. On myös mahdollista, että tasoristeyksen kansirakennetta joudutaan vahvistamaan ennen kuljetuksia. Näiden erityisjärjestelyjen kustannuksista vastaa tuulivoimaloiden rakennuttaja. Väylävirasto edellyttää, että hyvissä ajoin ennen rakentamista rakennuttaja / rakentaja on yhteydessä radan kunnossapitäjään kuljetusten vaatimien erityisjärjestelyjen takia.

Väylävirasto muistuttaa, että mikäli Väyläviraston rata-alueelle on tarve sijoittaa sähkökaapeleita (tai alittaa rata), on siitä tehtävä erillinen risteämä-/sijoitussopimus Väyläviraston kanssa. Lisäksi hankkeen suunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston Tuulivoimalaohje (Liikenneviraston ohjeita 8/2012). Rannikon tuntumaan sijoitettavien tuulivoimaloiden lentoestevalojen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota voimaloiden valomerkitöihin, etteivät ne aiheuta sekaannusta merenpinnan tasolla merenkulun turvalaitteiden valoihin ja siten vaikuta häiritsevästi merellä kulkevien alusten navigointiin.

Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Maantiet. Suunnitelman mukaan hankkeen vaikutuksia liikenteeseen tullaan arvioimaan asiantuntija-arviona tarkastelemalla tuulivoimapuiston rakentamiseen ja toimintaan liittyvien kuljetusten määriä ja käytettyjä reittejä. Kuljetusmääriä verrataan teiden nykyisiin liikennemääriin ja kasvavan liikenteen vaikutuksia arvioidaan. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomioita kuljetusreittien liikenneturvallisuuteen ja sujuvuuteen. Yhteysviranomaisen pitää YVA-suunnitelmaa pääosin riittävänä liikennevaikutusten arvioinnin osalta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että suunnitelmat valtatie 4 rakentamisesta uuteen paikkaan välille Ränänperä – Pohjois-lin suora (lin ohikulkutie) tulee huomioida tuulipuiston suunnittelussa. Tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee huomioida etäisyysvaatimukset liikenneväyliin Liikenneviraston Tuulivoimaohjeen (Liikenneviraston ohjeita 8/2012) mukaisesti sekä valtatie 4 ollessa nykyisellä paikallaan, että lin ohikulkutien toteutuessa. lin ohikulkutie on moottoriväylä, jolle ei myönnetä liittymälupia. Tämä tulee huomioida suunniteltaessa kulkua lin ohikulkutien ja rautatien rajaamalle alueelle.

Voimajohtojen suunnittelussa on huomioitava Liikenneviraston Sähkö- ja telejohdot ja maantiet –ohje (Liikenneviraston ohjeita 3/2018). Rakennettaessa maakaapeleita

20.9.2019

POPELY/396/2019

maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle.

Mikäli hanke edellyttää tiestölle parantamistoimenpiteitä, on hankevastaavan syytä huomioida, että perusväylänpidon rahoitus on niukkaa ja siten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen mahdollisuudet toteuttaa parantamistoimenpiteitä ovat rajalliset. Mahdolliset parantamistoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankevastaavan kustannuksella, yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Hankealueen tiestön suunnittelussa tulisi tukeutua mahdollisimman hyvin olemassa oleviin metsäautoteihin ja pyrkiä välttämään metsäalueiden pirstoutumista. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että VE1:n mukaisessa alustavassa tiesuunnitelmassa näyttäisi olevan sellaisia uusia tieyhteyksiä, jotka kulkevan rinnakkain lähellä olevan metsätien tien kanssa tai jo rakennettua metsätiestä ei näydetä käytettävän optimaalisesti (esim. seuraaville voimaloille tai niiden välillä: T4 ja T21, T5 ja T29, T8 ja T20, T27 ja T44, T28 ja T45). Teitä ei tulisi rakentaa enempää kuin todellinen tarve vaatii niin, ettei metsämaata poistu muusta käytöstä enempää kuin tarve on. Suunniteltavilta tielinjauksilta on tarve tarkistaa vaikutukset luontokohteisiin ja varmistaa vesiensuojelun toteutuminen.

Tutka- ja viestiyhteydet

Suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu ilmavoimien ilmavalvontatutkien vaikutusalueelle. Ilmavoimien Esikunnan antaman lausunnon mukaan, kyseisen hankkeen tuulivoimaloista aiheutuvien tutkavaikutusten arvioidaan olevan kuitenkin niin vähäisiä, ettei niistä aiheudu merkittävää haittaa aluevalvonnalle. Lisäksi puolustusvoimien eri organisaatioiden laatimien topografisten tarkastelujen perusteella hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun. Yhteysviranomaisen viittaa Puolustusvoimien lausuntoihin (14.9.2018 ja 1.8.2019), joiden mukaan Pääesikunta toteaa, että hankkeen suunnitelman mukaisilla tuulivoimaloilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn, joukkojen ja järjestelmien koulutukseen ja käyttöön eikä sotilasilmailuun. Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista linnun Olinkorven alueelle. Lausunnossa kuitenkin huomautetaan, että Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.

Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausuntoon siitä, että sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä, minkä vuoksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien

20.9.2019

POPELY/396/2019

toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

Yhteysviranomaisen nostaa esiin Traficomien suositusten siitä, että tuulivoimalahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien käyttäjiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitavuutena on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Luonnon monimuotoisuus

Suojellut alueet. Arviointisuunnitelmassa tuodaan esiin, että hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu Kuisuon Natura-alue (FI1106401), joka on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen kohde. Tuodaan esiin, että Natura-kohteelle laaditaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi kaavoituksen yhteydessä. Yhteysviranomaisen toteaa, että Natura-arviointi on tarpeen laatia ja luonnonsuojelulain 65.4 §:n mukaan Natura-arviointi tehdä YVA-menettelyn yhteydessä, jolloin yhteysviranomaisen sisällyttää Natura-arvioinnista annettavat ELY-keskuksen ja luonnonsuojelun alueen haltijan lausunnot arviointiselostuksesta annettavaan perusteltuun päätelmään.

Suunnitelman mukaan hankealueelle sijoittuu metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) mukaisia kohteita ja kaksi kiinteistöä, joilla on valtionmaan suojeluvaraus. Yhteysviranomaisen toteaa, että Ollinkorven hankealueella seuraavat kiinteistöt on hankittu Metso –ohjelman kohteina valtiolle: 139-402-1-235 (Metso, v. 2015), 139-403-9-426 (Metso, v. 2014), 139-403-20-148 (Metso, v. 2010), 564-421-14-37 (Metso, v. 2012, Oulun kaupungin enklavilla). Lisäksi aivan hankealueen etelärajalla on kaksi palstaa, jotka ovat valtion maan suojeluvarauksia: 139-403-30-48 ja 139-403-30-103. Hankkeen vaikutusalueella olevin valtionmaiden osalta on käynnissä suojelualueiden säädösvalmisteluprosessi, jonka asetukset tulevat aikanaan voimaan.

Suojellut alueet tulisi ilmetä arviointiselostuksen kartta-aineistosta ja arvioida vaikutukset asianmukaisesti.

Kasvillisuus ja luontotyypit. Vaikutusalueen rajaus-osiossa todetaan, että luontovaikutukset rajoittuvat ensisijaisesti rakennuspaikkoihin ja niiden lähiympäristöön, noin 100 m tuulivoimaloista ja n. 50 m voimajohdon molemmin puolin. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että voimaloiden tarkkoja sijoituspaikkoja ei vielä tiedetä, jolloin voi olla tarvetta päivittää inventointeja myöhemmin suunnitelmien tarkentuessa. Tähän varautumiseen viittaa suunnitelmassa mainittu tavoite, jonka mukaan luontoselvityksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimaloiden, teiden ja sähkönsiirtoyhteyksien joustava sijoitussuunnittelu prosessin eri vaiheissa. Yhteysviranomaisen toteaa edelleen, että luontovaikutusten arvioinnissa tulee

20.9.2019

POPELY/396/2019

kaavamaisten 50-100 metrin etäisyyksien sijaan tarkastella erityisesti arvokkaita elinympäristökohteita kokonaisuuksina, myös näihin liittyvät pienvesikohteet huomioon ottaen. Selvitysten tavoitteena tulisi kuvata alueen ekologisten kokonaisuuksien verkosto siten, että tulosten perusteella on mahdollista arvioida hankkeen vaikutuksia näihin kokonaisuuksiin.

Alueelta kerrotaan laadittavan yleiskaavatasoinen luontoselvitys. Tämän toteamuksen merkityssisältöä ei avata, onko luontoselvitys esim. yleisluontoisempi. Selvitettävien kohteiden lista on sinänsä asianmukainen ja riittävä, tässä yhteydessä tulisi tarkastelun taustalla olla etenkin edellä mainittu ekologisten kokonaisuuksien tarkastelu. Samoin alueen lajistoon tulee kiinnittää selvityksissä huomiota: vaikka tietojärjestelmissä ei tällä hetkellä olisi havaintopisteitä tietyltä alueelta, tämä ei tarkoita, ettei alueella voisi esiintyä arvokasta lajistoa. Hankealueella ei ole tehty kattavia lajistoinventointeja, vaan olemassa olevat tiedot ovat yksittäishavaintoja.

Keskeisimpinä arvioitavina vaikutuksina luonnon kannalta on listattu vaikutukset linnustoon sekä Natura- ja luonnonsuojelualueisiin. ELY-keskuksen huomauttaa, että edellisten lisäksi luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset suot ja pienvedet ovat hankealueen ja sen lähiympäristön keskeisimpiä arvokohteita, mikä tulee ottaa huomioon luonnonarvojen inventoinneissa, vaikutusten arvioinnissa ja voimaloiden ja niitä yhdistävien teiden ja maakaapeleiden sijoittelua suunniteltaessa. Etenkin Muhosuon – Kassasuon – Koukkarasuon – Hanhisuon – Palojärvensuon soista, järvistä ja lammista koostuva kokonaisuus on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkityksellinen. Tällä alueella hydrologiset yhteydet kohteiden välillä ovat säilyneet, mikä on tarpeen ottaa huomioon suunniteltaessa teitä ja kaapelilinjauksia. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen soiden ja turvemaiden vastuullisesta ja kestävästä käytöstä ja suojelusta, jonka mukaan soita merkittävästi muuttava maankäyttö kohdennetaan ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille ja turvemaille.

Arviointisuunnitelman toteamus, että luonnon monimuotoisuus kokonaisuutena voidaan katsoa olevan enemmän kuin yksittäisten huomionarvoisten kohteiden summa, antaa olettaa tunnistetun alueella oleva kosteikkojen ekologinen kokonaisuus; karttatarkastelun perusteella voidaan arvioida, että hankealueella luontotyyppien, kasvillisuuden, pienvesien ja linnustolliset arvot keskittyvät jossain määrin samoille alueille. Niinpä luonnon monimuotoisuuden eri osa-alueiden merkitystä ja hankkeen vaikutusta tähän kokonaisuuteen tulee tuoda arvioinneissa esille. Yhteysviranomaisen korostaa soiden ja pienvesien muodostaman verkoston huomioimista vaikutusarvioinneissa, esim. uudet tielinjaukset sivuojineen ja pengerryksineen voivat muuttaa soiden vesitaloutta.

Ympäristöhallinnon tietojärjestelmissä on useita tietoja hankealueelle sijoittuvista uhanalaisista tai muuten huomionarvoisista lajeista; neivamesisien, loukkopanusammal, rimpivihvilä, soukkalehväsammal. Tältä osin hankkeen taustatiedot tulee ajantasaisista. Lisäksi tulee inventoinneissa ottaa huomioon, että hankealuetta ei ole kasvi- ja sammallajiston osalta kattavasti inventoitu. Huomionarvoisten lajien esiintyminen alueella

20.9.2019

POPELY/396/2019

on siis mahdollista ja putkilokasvi- sekä sammalajistoon tulee kiinnittää maastoinventoinneissa erityistä huomiota.

Suunnitelman kartat ovat pienuutensa ja mittakaavansa vuoksi osin vaikeaselkoisia, mikä vaikeuttaa suunnitelma-alueeseen perehtymistä. Kiinteistörajoja ei esitetä. Arviointiselostuksessa on tarpeen ottaa käyttöön mittakaavaltaan havainnollisempia karttoja, tähän tarkoitukseen käytetään usein raportin liitteenä taitettua A3-kokoa olevia karttoja. Joka tapauksessa karttojen havainnollisuuteen tulee kiinnittää huomiota selostusvaiheessa.

Metsähallitus huomauttaa, että suunnitelmasta eivät käy ilmi valtionmaiden alue-ekologisen suunnittelun luontokohteet. Yhteysviranomainen näkee tarpeelliseksi ottaa kohteet huomioon jatkosuunnittelussa: ne löytyvät Retkikartta-fi -palvelusta.

Nykytilan kuvauksesta tuodaan esiin Simon kunnassa sijaitsevat sähkönsiirron vaikutusten arvioinnin kannalta keskeiset luonnon kannalta arvokkaat alueet: Mäntylän luonnonsuojelualue (YSA128132), Simojoen ja Nikkilänaavan Natura-alueet. Nikkilänaapa on lisäksi kansallisesti tärkeä lintualue (FINIBA) ja se on mukana Länsi-Lapin luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelussa.

Suomen metsäkeskus toteaa, että kasvillisuus- ja luontotyyppivaikutusten arvioinnissa voidaan käyttää Suomen Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän tietoja, mutta avoimesta tiedosta löytyvien metsälain 10 §:n mukaiset kohteet ja muu luontotieto on tarkemmassa suunnittelussa syytä tarkistaa maastossa. Avoimen tiedon karttapalvelut ja muu tieto löytyvät Suomen metsäkeskuksen lausunnossaan mainitsemista osoitteista.

Selostukseen tulee liittää selkeät ja havainnolliset karttaesitykset alueista, jotka maastossa on inventoitu (luontotyytit/lajisto/liito-orava/viitasammakko). Myös inventointien tulokset tulee esittää kartoilla niin, että havaintojen sijoittumista voimala- ja tiesuunnitelmiin voidaan tarkastella samalta kartalta.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajit. YVA-suunnitelmassa mainitaan, että voimaloiden rakentamispaikat sijoittuvat lähtökohtaisesti kangasmaille, jossa viitasammakolle sopivia kosteikkoja ja vesistöjä ei esiinny. ELY-keskus huomauttaa, että rakennushankkeeseen liittyy runsaasti uusien teiden, oijen ja voimalapaikkojen rakentamista, jolloin maa-alueita tullaan muokkaamaan laajasti. Muokatuilta alueilta johtuvien valumavesien kautta esim. kiintoaine- ja ravinnekuormitus vesistöihin tai kosteikkoalueille voi lisääntyä, mikä tulee huomioida hankkeen vaikutusten arvioinnissa. Viitasammakon osalta YVA-selostuksessa tulee ottaa huomioon myös välilliset vaikutukset suunniteltujen voimaloiden, teiden ja muiden rakentamiskohteiden läheisyyteen. YVA-suunnitelmassa todetut tiedot viitasammakko-, liito-orava- ja lepakkoselvityksistä vaikuttavat muuten asianmukaisilta.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Vesistöt ja pienvedet: Hankealueella on lukuisia pienvesiä, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden kannalta. Selostuksessa tulee tarkastella hankkeen vaikutuksia näihin kohteisiin ja niiden luontotyyppeihin ja lajeihin.

Raportissa mainitaan, että hankealueella sijaitsevien pienvesien sekä mahdollisesti luonnontilaisina säilyneiden purojen/norojen luonnontila tullaan tarkistamaan maastokäyntien yhteydessä. ELY-keskus huomauttaa, että selostuksessa tulee esittää lisäksi periaatteet siitä, miten kalojen vaellusyhteydet ja –olosuhteet turvataan teiden rakentamisen ja kunnostamisen yhteydessä. Hankealueella Muhojoessa esiintyy todennäköisesti ainakin harjusta ja nahkiaista ja Vuornosojassa todennäköisesti nahkiaista. Harisojan vaelluskalatilanteesta ei ole tietoa.

Linnusto

Pesimälinnusto. Pesimälinnusto on tarkoitus selvittää kahden laskentakerran pistelaskentamenetelmällä, lisäksi linnustoltaan arvokkaiksi arvioidut kohteet kartoitetaan erikseen. Lisäksi selvitetään jo entuudestaan tunnetut uhanalaisten ja/tai muuten huomionarvoisten lajien (kuten suurten petolintujen) esiintyminen. Yhteysviranomaisen pitää YVA-suunnitelmassa esitetyjä selvityksiä tarpeellisina. Yhteysviranomaisen toteaa tärkeäksi selvittää suojelun arvoiset, harvalukuiset ja luonnontilaa kuvaavat ilmentäjät sekä ylipäättään tuulivoimaloiden haitallisille vaikutuksille alttiit lajit. Muhosuon – Kassasuon – Koukkarasuon – Hanhisuon – Palojärvensuon soista, järvistä ja lammista koostuva kokonaisuus tarjoaa linnustolle erinomaisen pesimäympäristön. Tämän alueen pesimälinnusto tulee selvittää huolellisesti kartoituslaskennalla, joka kattaa koko pesimäkauden (n. 10.5.-20.6.), jotta eri aikoina pesinnän aloittavat lajit tulevat havaituiksi. Vaikutukset vaarantuneeksi luokiteltuun lajiin on arvioitava. Hankealueen tiedetään olevan myös monen pöllölajin elinympäristöä. Tuulivoimaloiden sijoittelussa ja vaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tietää linnuston rakenne ja käyttäytyminen.

Tulosten esittämisessä on syytä ottaa huomioon, ettei vaaranneta sellaisten lajien esiintymistä, joilla tiedon julkistaminen voisi vaarantaa lajin esiintymispaikan säilymisen. Muuten tulokset on hyvä esittää kartoilla ja kuvilla.

Muuttolinnusto. Ympäristöministeriön laatimassa päivitetystä tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaassa (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016) todetaan, että linnuston kannalta tärkeitä alueita ovat mm. lintujen päämuuttoreitit sekä päämuuttoreittien keskittymä- eli pullonkaula-alueet. Oppaan mukaan ”tuulivoimaloita ei tule lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeille alueille tai niiden välittömään läheisyyteen”. Edelleen todetaan, että tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista näille alueille, mikäli rakentaminen ei heikennä näiden alueiden linnustoarvoja. Harkinnan tulee perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Arvioinnissa on myös huomioitava useiden tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset.

Ympäristöministeriön opas ohjeistaa myös maakuntakaavojen valmistelua: maakuntakaavoituksessa selvitetään ja otetaan huomioon linnuston kannalta arvokkaat

20.9.2019

POPELY/396/2019

alueet sekä arvioidaan tuulivoimarakentamisen vaikutukset niihin. Edelleen todetaan, että useiden tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset linnustoon on syytä arvioida erityisesti muuttavan linnuston kannalta. Oppaan mukaan on voitava varmistua siitä, että lintujen päämuuttoreittien välittömään läheisyyteen osoitettavien tuulivoimaloiden toteuttaminen on mahdollista ottaen huomioon niiden yhteisvaikutukset; yhteisvaikutusten selvittämistä ei voida jättää pelkästään yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tehtäväksi.

Yhteysviranomaisen toteaa, että linnuston päämuuttoreitti on yksi hankkeen keskeisimmistä arvioitavista asioista. Lin rannikolla arvioinnissa korostuu petolintumuutto. Koska lukuisat tuulivoimapuistot sijoittuvat rannikon päämuuttoreitille ja sen välittömään läheisyyteen, tulee yhteisvaikutukset arvioida riittävällä tavalla. Yhteisvaikutuksia muuttolinnustoon arvioitiin 3. vaihemaakuntakaavan selvityksissä. Laadittua yhteisvaikutusarviointia on syytä käyttää hyödyksi, mutta arviointeja on myös päivitettävä, mikäli tuulivoimaloita sijoitetaan maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelle. Petolintujen kohdalla yhteisvaikutusten arvioinnin tarve koskee etenkin lin-Simon tuulivoimaloita, mutta joidenkin lajien kohdalla yhteisvaikutuksia voi syntyä myös Oulun eteläpuolisen rannikon hankkeiden kanssa (osin myös petolinnuilla).

Hankealueella ja ympäristössä on eri suuntiin kulkevia muuttoreittejä: metsähanhien reitti kulkee rannikkoa etelästä Oulunseudun kerääntymisalueelle, josta hanhet suuntaavat pesimäalueilleen pohjoisen-koillisen suuntaan. Ns. arktika suuntautuu mereltä koilliseen. Petolintujen reitti kulkee etelästä Hailuodon yli pohjoiseen, jolloin linnut saapuvat lin rannikolle lounaasta meren yli tai toisaalta kaakosta luoteeseen, jolloin linnut saapuvat lin rannikolle kaakosta. Keväisin petolinnut saapuvat lin rannikkovyöhykkeelle siten kahdesta suunnasta. Suunnittelualan petolintumuuton (ja muun lintumuuton) sijoittumista ja lintujen muuttoreittejä ei tunneta yhtä hyvin kuin pohjoisempaan Olhavan-Simon alueella, jossa muuttoa on seurattu useina vuosina tuulivoimahankkeiden seurannoissa.

Perämeren koillisrannikolle lin ja Simon kuntien alueille on jo rakennettu kymmenittäin tuulivoimaloita. Niiden vaikutuksia muutto- ja pesimälinnustoon on seurattu useamman vuoden ajan (2014-2017, FCG). Tällä alueella on Pohjois-Suomen suurimpia petolintumuuttoja, joilla on merkitystä koko Suomen mittakaavassa. Alueella on valtakunnallisesti tärkeä petolintujen, mm. maakotka ja piekana, muuttoreitti sekä petolintumuuton ns. pullonkaula-alue. Tulosten mukaan valtakunnallisesti tärkeällä muuttoreitillä linnut pyrkivät ensisijaisesti kiertämään tuulivoimapuistoja ja väistämään yksittäisiä voimaloita lentäessään alueiden läpi. Lin pullonkaula-alueella muutto jakaantuu nykyisin tuulivoimaloiden vaikutuksesta länsipuolella n. 1,5 km leveälle vyöhykkeelle ja itäpuolella 2-6 km leveälle vyöhykkeelle. Useilla lajeilla muutto tiivistyy 500-1000 m etäisyydelle tuulivoimapuistojen länsi- ja itäpuolelle. Muuttavat linnut ovat siis suurelta osin siirtyneet valtakunnallisesti tärkeällä päämuuttoreitin keskittymäalueella lentämään joko voimaloiden länsi- tai itäpuolitse.

Yhtenä 3. vaihemaakuntakaavan tärkeänä suunnitteluperiaatteena oli linnuston esteettömän muuton turvaaminen Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella. Ollinkorven

20.9.2019

POPELY/396/2019

hankkeen osalta periaatteen huomioon ottaminen edellyttää tarkkaa tietoa lintujen muuton sijoittumisesta hankkeen alueelle ja voimaloiden vaikutuksista muuttavaan lajistoon. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset on tarpeen ottaa huomioon edellä kuvatulla tavalla. Lisänäkökohtia arviointiin saa muiden tuulivoimahankkeiden vaikutusten arvioinneista ja em. seurantaraporteista. Kun Ollinkorven alueelta ei ole olemassa riittävää tietoa muuttolintujen reiteistä ja muuttajamääristä, ovat arviointisuunnitelmassa esitetyt muutonhavainnointit tarpeen. Maastohavainnointipäiviä on oltava sellainen määrä, että em. seikat tulevat selvitettyiksi. Lintuja on seurattava sellaisista pisteistä, että koko hankealue ja sen ympäristö tulee kattavasti huomioon otetuksi.

Yhteysviranomaisen toteaa, että uusien voimaloiden sijoittelussa on otettava huomioon, että nykyiset voimalat ovat jo estevaikutuksellaan siirtäneet päämuuttoreitin keskittymäaluetta, itse asiassa jakaneet sen kahteen osaan. On varmistuttava siitä, ettei uusilla voimaloilla aiheuteta lisäestettä päämuuttoreitillä muuttaville lajeille. Yhteysviranomaisen painottaa, että niin Yli-Olhavan kuin Ollinkorven tuulivoimahankkeissa on tärkeää selvittää, millä tavalla jo todettu muuton siirtyminen lin rannikon päämuuttoreitillä tulee ottaa huomioon uusien tuulivoimaloiden sijoittelussa niin, ettei jo todettujen estevaikutuksia lisätä päämuuttoreitin keskittymäalueella.

Kun voimaloiden kokonaiskorkeus voisi olla jopa 300 metriä, linnustovaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon mahdollisuus, että tuulivoimalat rakennetaan haruksellisina.

Yhteysviranomaisen on saanut tietoonsa keväällä muutonseurannassa käytetyt havainnointipisteet. Keskimmaisella havainnointipisteellä näkyvyys näyttää olevan rajallinen, mikä kaventaa mahdollisuutta havaita muuttavia lintuja itä-länsisuunnassa. Tämä on epävarmuustekijä, jota tulee tuloksissa analysoida. Näkyvyydeltään parempia paikkoja saattaisi olla esim. hankealueen eteläpuolella Iijokivarressa riippuen muuttavan lajiston lentoreiteistä.

Natura-alueet

YVA-suunnitelman mukaan Kuisuon Natura-alueeseen laaditaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi. Yhteysviranomaisen toteaa arvioinnin tarpeelliseksi. Arvioinnin lähtökohtana ovat Natura-alueella esiintyvät luontotyypit ja lajit. Arviointisuunnitelman mukaan arvioinnin tueksi on tarkoitus selvittää kesän 2019 aikana Natura-alueen linnustoa. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että Natura-arvioinnissa on otettava huomioon puheena olevan hankkeen lisäksi myös mahdolliset yhteisvaikutukset muiden seudun tuulivoimahankkeiden kanssa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että lin rannikolle rakennetuissa tuulivoimahankkeissa on laadittu jo kolme Natura-arviointia vaikutuksista Tuuliaapa-Iso Heposuolle ja neljäs laaditaan Yli-Olhavan tuulivoimahankkeessa. Tuuliaapa-Iso Heposuolle voi tulla vaikutuksia eri hankkeiden tuulivoimaloiden lisäksi sähkönsiirtämiseksi rakennettavista

20.9.2019

POPELY/396/2019

voimajohdoista. Vaikutusten arvioinnissa keskeistä on siten ottaa huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset.

Yhteysviranomaisen huomauttaa lisäksi, että voimajohdon vaikutukset Simon kunnassa sijaitsevan Nikkilänaavan Natura-alueen suojeluperusteisiin tulee arvioida ja erityisesti yhteisvaikutukset Pyhänselkä-Keminmaan 400 +110 kV ja Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen suunniteltujen voimajohtojen kanssa.

Pintavedet ja happamat sulfaattimaat

Suunnitelmassa todetaan, että pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin luonnontilaisiin pienvesiin, sekä happamien sulfaattimaiden aiheuttamiin vesistövaikutuksiin. Samalla arvioidaan hankkeen yleispiirteiset vaikutukset alapuolisten vastaanottavien vesistöjen laatuun ja tilaan vesipuitedirektiivi sekä alueelliset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat huomioiden.

Raportissa mainitaan, että hankealueella sijaitsevien pienvesien sekä mahdollisesti luonnontilaisina säilyneiden purojen/norojen luonnontila tullaan tarkistamaan maastokäyntien yhteydessä. ELY-keskus huomauttaa, että selostuksessa tulee esittää lisäksi periaatteet siitä, miten kalojen vaellusyhteydet ja –olosuhteet turvataan teiden rakentamisen ja kunnostamisen yhteydessä. Hankealueella Muhojoessa esiintyy todennäköisesti ainakin harjasta ja nahkiaista ja Vuornosojassa todennäköisesti nahkiaista. Harisojan vaelluskalatilanteesta ei ole tietoa.

Suuri osa vaihtoehto 1:n voimaloista sijoittuu alueille, joilla on kohtalainen happamien sulfaattimaiden esiintymisen riski. Hankealueella sulfaattimaat ovat pääosin lähellä maanpintaa. Happaman kuormituksen syntyminen voimaloiden perustustöiden, mutta myös esimerkiksi teiden rakentamiseen liittyvän maanmuokkauksen aikana on näin ollen paikoitellen mahdollista. Kohtalaisen riskin alueita on tunnistettu jossain määrin myös sähkönsiirtoreiteillä. Sen lisäksi, että selostuksessa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin happamien sulfaattimaiden aiheuttamiin vesistövaikutuksiin, tulee huolella tarkastella myös rakentamisvaiheessa käyttöön otettavia keinoja happaman kuormituksen syntymisen estämiseksi.

ELY-keskus huomauttaa, että järjestyksessä kolmannen vesienhoidon ekologisen luokittelun alustavat tulokset julkistetaan loppukesällä/alkusyksyllä 2019. Ne perustuvat vuosien 2012-2017 aineistoihin. Iso Palojärvi tulee edelleen olemaan hyvässä ekologisessa tilassa. Vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat tullaan päivittämään vuosina 2019-2020 ja viimeistelemaan julkisen kuulemisen jälkeen niin, että valtioneuvosto voi ne hyväksyä vuoden 2021 lopussa.

Pohjavedet

20.9.2019

POPELY/396/2019

Pohjavesiasiat on suunnitelmassa otettu riittävällä tavalla huomioon. Huomattavaa kuitenkin on, että pohjavesialueiden luokitus on muuttunut eikä enää käytetä merkintöjä I-luokan ja II-luokan pohjavesialue vaan 1-luokan ja 2-luokan pohjavesialue. Luokitus- ja päivitystyö on ollut käynnissä Iin kunnan alueella vuonna 2018 ja uudet luokat ovat tulleet voimaan loppuvuodesta 2018. On syytä tarkistaa, että käytössä on ajantasainen pohjavesialueaineisto, sillä aineisto päivitetään puolivuositain.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutukset arvioidaan säännönmukaisesti nykyisin tuulivoimaloiden YVA-arvioinneissa. Tuulivoimaloiden rakentamisella on pitkällä aikavälillä myönteisiä ilmastovaikutuksia, kun taas voimajohtojen ja teiden rakentaminen poistaa hiilinieluja. YVA-suunnitelmassa tuodaan esiin, että ilmastovaikutusten arviointi sisältyy arvioinnin piiriin: arvioidaan, kuinka paljon hanke korvaisi kasvihuonekaasupäästöiltään haitallisempia sähköntuotantomuotoja. Sen lisäksi vaikutukset Suomen metsien hiilinieluun on tarkoitus arvioida laskemalla hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin määrä. Yhteysviranomaisella ei ole tähän huomautettavaa. Tierakentamisessa tulisi käyttää mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia teitä ja välttää metsämaan muuttamista tieksi, missä se vain on mahdollista. Sähkönsiirron järjestämiseksi eri toimijoiden tulisi tehdä yhteistyötä niin, että metsämaata jouduttaisiin raivaamaan mahdollisimman vähän uusien voimajohtojen tieltä.

Turvallisuus ja onnettomuusriskit

Arviointisuunnitelmassa todetaan tuulivoimaloiden turvallisuusvaikutusten liittyvän mm. lapojen rikkoutumiseen ja jään irtoamisen aiheuttamiin vaaratilanteisiin. Lisäksi tuodaan esiin lentoestekorkeudet, Puolustusvoimien toiminta ja liikenneturvallisuus. Yhteysviranomaisen toteaa, että turvallisuus- ja onnettomuusriskejä on eritelty YVA-suunnitelmassa riittävällä tavalla. Arviointiselostuksessa tulee analysoida huolella mahdollisia turvallisuus- ja onnettomuusriskejä ja niihin varautumista. Selostuksessa on perusteltua tehdä selkoa myös tuulivoimaloissa käytössä olevien kemikaalien (öljyt) ympäristövaikutuksia ja kuinka mahdollisia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Yhteysviranomaisen toteaa yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeäksi tuulivoimahankkeissa yleensä ja erityisesti tässä hankkeessa. Iin rannikolle on jo rakennettu verraten paljon tuulivoimaloita ja lisää ollaan suunnittelemassa huomattavassa määrin. Saaduissa lausunnoissa tuodaan yleisesti esiin, että suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon ja arvioida huolellisesti eri hankkeiden yhteisvaikutukset. Yhteisvaikutusten merkitys korostuu, mikäli suunnitellaan tuulivoima-alueita maakuntakaavassa esitettyä laajempina kokonaisuuksina. Yhteisvaikutusten arvioinnin tulee kattaa erityisesti maisema, asutus, ihmisten elinympäristö, melu ja linnusto. Maisemakuvallisten vaikutusten arvioinnissa on tärkeää ottaa huomioon eri suunnista tulevien vaikutusten yhteisvaikutus sekä voimaloiden kokonaismäärä ympäristöltään herkissä kohteissa. Yhteisvaikutusten

20.9.2019

POPELY/396/2019

tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden hankkeiden sähkönsiirtoratkaisujen kanssa.

Vaikutusten merkittävyys ja vaihtoehtojen vertailu

YVA-menettely on parhaimmillaan suunnittelun väline. Tuulivoimahankkeissa voimaloiden määrä ja sijoittelu sekä sähkönsiirron linjaus ovat muutettavissa ympäristövaikutusten arvioinnin edistymisen myötä. Näin on syytä menetellä, mikäli vaikutusten arviointi ja siitä saatu palaute antavat siihen aihetta. YVA-suunnitelman kaksi hankevaihtoehtoa poikkeavat voimalamäärältään huomattavasti toisistaan. Analyysissä on otettava huomioon myös välivaihtoehtojen mahdollisuus tässä lausunnossa esitetyllä tavalla. Arviointiselostuksessa on tarpeen esittää havainnollisesti vaihtoehtojen ympäristövaikutusten merkittävyys ja vertailu.

Arvioinnin epävarmuustekijät

Hankkeen tekniset tiedot eivät ole vielä lopullisia. Käytössä oleviin ympäristötietoihin ja vaikutusten arviointiin liittyy aina oletuksia ja yleistyksiä. Arviointityön aikana on tunnistettava epävarmuustekijät ja arvioitava niiden merkitys tulosten luotettavuudelle.

Hankkeen elinkaari

YVA-suunnitelmassa käsitellään hankkeen elinkaarta yleispiirteisesti kohdassa käyttöikä. Pidetään todennäköisenä, että 25 vuoden käyttöiän jälkeen tuulivoimatuotantoa jatketaan uusituilla voimaloilla. Mainitaan, että hankkeen elinkaari tullaan esittämään tarkemmin arviointiselostuksessa. Todetaan, että 80-96 % raaka-aineista pystytään kierrättämään. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulisi tuoda esiin hankkeen elinkaaren aikaiset jätemäärät. Selostuksessa tulee esittää arvio komponenttien hyötykäyttömahdollisuuksista ja hankkeen mahdollisista ympäristöön jäävistä pysyvistä tai pitkäaikaisista jäljistä. Betoniperustusten sekä maakaapeleiden maahan jättämisessä on otettava huomioon, että ne ovat jätelaissa tarkoitettua jätettä, jotka on pääsääntöisesti velvoitettava käytön päätyttyä kaivamaan ylös maasta. Paikalleen jättämisestä ei saa aiheutua pilaantumista eikä muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle myöhemminkään. Selostuksessa on hyvä avata myös hankkeen jälkeiset vaiheet ja vastuut.

Ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia

YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti arviointiselostuksessa on oltava ehdotus toimiksi, joilla vältetään, ehkäistään, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Mikäli hanke toteutuu, haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen käyttöönotto nousee keskeiseksi. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota lausunnoissa ja mielipiteissä esiin nousseisiin vaikutustyyppisiin kuten voimaloiden sijoitteluun, vaikutukset ihmisiin ja elinympäristöön, maisemakuvaan, luontoon ja linnustoon, jäänestoon ja paloturvallisuuteen. Selostuksessa on perusteltua tehdä selkoa

20.9.2019

POPELY/396/2019

myös tuulivoimaloissa käytössä olevien kemikaalien (öljyt) ympäristövaikutuksia ja kuinka mahdollisia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää. Haittojen estämisen tarkasteluun tulee sisällyttää oleellisena osana voimajohtojen vaikutukset.

Ehdotus seurantaohjelmaksi

YVA-asetuksen 4 §:n mukaan arviointiselostuksen tulee sisältää ehdotus mahdollisista merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin liittyvistä seurantajärjestelyistä. YVA-suunnitelmassa todetaan, että vaikutusten merkittävyyden perusteella laaditaan suunnitelma hankkeen ympäristövaikutusten tarkkailemiseksi. Yhteysviranomainen toteaa, että arvioinnin tuloksena tulee esittää riittävän yksityiskohtainen ehdotus seurannan kohteista ja menetelmistä. Vaikutusten seurannassa tulee ottaa huomioon niin ihmisiin kuin luontoon kohdistuvat vaikutukset.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

Arviointiselostuksessa on esitettävä YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaan selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointisuunnitelmasta on otettu huomioon.

Yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto arviointiselostuksesta

Arviointiselostuksessa on oltava tiivistelmä valtioneuvoston asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti. Yhteenvedon on tarkoitus auttaa hahmottamaan asiakokonaisuus ja löytää hankkeen keskeiset arvioidut ympäristövaikutukset helpommin kuin ilman sitä olisi mahdollista.

Raportointi

Arviointisuunnitelma sisältää pääpiirteissään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (277/2017) 3 §:n mukaiset asiat. Arviointisuunnitelma on havainnollinen ja helppolukuinen. Suunnitelman kartat ovat pienuutensa ja mittakaavansa vuoksi osin vaikeaselkoisia. Arviointiselostuksen kartta-aineiston on tarpeen olla selkeä ja mittakaavan tarkoitukseen sopiva. Voimajohtoreiteistä tarvitaan YVA-suunnitelmaa tarkempia karttoja.

Arviointisuunnitelmassa hankkeesta vastaava on esittänyt käytettävissään olevan asiantuntemuksen, jota yhteysviranomainen pitää hankkeen kannalta riittävänä. Arviointiselostusta laadittaessa tulee ottaa huomioon YVA-suunnitelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt näkökohdat sekä tässä yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt vaatimukset.

Yhteysviranomaisen johtopäätökset

Arviointisuunnitelma sisältää riittävästi ne asiat, jotka ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (277/2017) 3 §:n mukaan kuuluu esittää. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon tässä lausunnossa esitetyt asiat. Lisäksi arviointisuunnitelmaan annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on varteenotettavia näkökohtia.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Arviointisuunnitelma on havainnollinen ja helppolukuinen. Suunnitelman kartat ovat pienuutensa ja mittakaavansa vuoksi osin vaikeaselkoisia. Arviointiselostuksen kartta-aineiston on tarpeen olla selkeä ja mittakaavan tarkoitukseen sopiva. Voimajohtoreiteistä tarvitaan YVA-suunnitelmaa tarkempia karttoja.

Arviointisuunnitelmassa kuvataan hankealueen ympäristön tilaa pääosin sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on mahdollista mieltää. Mikäli osa-alueiden kokoa tai tuulivoimaloiden paikkoja muutetaan arvioinnin kuluessa, on vaikutusten arviointia ja tulosten esittämistä muutettava vastaavasti.

Yhteysviranomainen katsoo, että suunnitelmassa on tunnistettu keskeisimmät selvitettävät ympäristövaikutukset. Arviointisuunnitelmassa ei oteta vielä kantaa hankkeen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin, vaan suunnitelmassa on kuvattu, miten vaikutusten merkittävyyden määrittely tullaan tekemään monitavoitearvioinnin avulla. Arvioinnista tulee selkeästi käydä ilmi, miten epävarmuustekijät ja lieventämistoimet on otettu huomioon, ts. onko vaikutusten merkittävyys arvioitu kuvatuilla lieventämistoimilla vai ilman niitä.

Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen toteutuminen, kaavoitus, maankäyttö. Yhteysviranomainen kiinnittää huomiota monissa lausunnoissa ja mielipiteissä tuotuun näkemykseen, että hanke on varsin laaja ja VE 1 on oleellisesti laajempi kuin maakuntakaavan mukaiset tv-1 -alueet. Arviointityön edetessä on selvitettävä, minkälaisena hanke on toteutettavissa niin, että ympäristövaikutukset jäävät hyväksyttävälle tasolle. Yhteysviranomainen toteaa perustelluksi laatia Pohjois-Pohjanmaan liiton edellyttämä analyytinen tarkastelu maakuntakaavan ohjausvaikutuksen toteutumisesta.

Yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä maakuntakaavassa osoitettuihin varauksiin, ratkaisuihin ja periaatteisiin on tärkeää arvioida huolellisesti myös osayleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten näkökulmasta.

Arviointisuunnitelmassa on tunnistettu maankäyttöön liittyvät vaikutusmekanismit ja kuvatut arviointimenetelmät vaikuttavat riittävältä, mikäli arviointi tehdään riittävällä tarkkuudella. Vaikutusaluetta voi ja on syytä tarvittaessa laajentaa, mikäli se hankealueen ja yksittäisten voimaloiden koosta johtuvien vaikutusten vuoksi osoittautuu tarpeelliseksi.

Suunnitelmassa on esitetty asuinrakennusten määrä kahden ja viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Koska lähivyöhykkeille sijoittuu taajamamaista rakentamista, kuten lin keskustaajama, voisi olla perusteltua esittää myös vastaavilla vaikutusalueilla asuvan väestön määrä asuinrakennusten lukumäärän rinnalla. Maankäytön vaikutusarviointiin on tarpeen sisällyttää asumisen lisäksi myös muut mahdolliset kohteet, kuten merkittävät virkistys- tai matkailukohteet sekä merkittävät lähialueen elinkeinot porotalouden lisäksi.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Yhteysviranomaisen toteaa kuvan 16 (hankkeen lähialueen asuin- ja lomarakennukset) varsin pienimittakaavaiseksi. Arviointiselostuksessa on tarpeen esittää riittävän seikkaperäisiä karttoja kuvaamaan voimaloiden sijoittumista suhteessa asuin- ja lomarakennuksiin. On tarpeen sisällyttää vastaava tarkastelu myös sähkönsiirtovaihtoehdoista.

Vaihtoehdot. VE1 on voimalamäärältään suuri. Vaihtoehto 2 on maakuntakaavan tv-alueisiin tukeutuva vaihtoehto ja se on vaikutusten arvioinnille keskeinen lähtökohta, johon laajempia rakentamismahdollisuuksia tulee verrata. Vaihtoehdossa 1 on peräti 48 voimalaitosta enemmän kuin maakuntakaavan tv-alueille tukeutuvassa ratkaisussa. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet ja periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset arvioidaan huolellisesti erityisesti silloin, kun yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa poiketaan maakuntakaavassa esitetystä ratkaisusta. Ollinkorven tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioinnin tulee antaa tarkentavaa tietoa, voidaanko ja missä määrin voimaloita rakentaa maakuntakaavan tv-alueiden ulkopuolelle. On tarve laatia erillinen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen arviointi.

YVA-menettely on parhaimmillaan suunnittelun väline. Jatkosuunnittelussa voi olla tarpeen muodostaa lisävaihtoehtoja, joiden laajuus on YVA-suunnitelmassa esitettyjen vaihtoehtojen väliltä. Uusi tai uudet vaihtoehdot syventäisivät niin vaihtoehtojen välisten kuin eri alueiden välistä vaikutusten arviointia ja antaisivat enemmän vertailupohjaa toteuttamiskelpoisen ratkaisun löytämiseksi.

Tuulivoimahankkeissa voimaloiden määrä ja sijoittelu sekä sähkönsiirron linjaus ovat muutettavissa ympäristövaikutusten edistymisen myötä. Näin on syytä menetellä, mikäli vaikutusten arviointi ja siitä saatu palaute antavat aiheita.

Voimalat. Arviointisuunnitelman mukaan voimalatyyppeinä tarkastellaan haruksellista ja haruksetonta tuulivoimalaa. Yleisötilaisuudessa hankkeesta vastaavan edustaja piti haruksetonta voimalaa lähtökohtana. Kun lin Viinamäessä kokonaiskorkeudeltaan 250 m olevissa voimaloissa on harukset ja kun Ollinkorven hankkeessa suunnitellaan jopa 300 m korkuisia voimaloita, yhteysviranomaisen näkee perustelluksi selvittää myös haruksellisten voimaloiden vaikutukset.

Sähkönsiirtoreiteistä on tuotu esille kaksi vaihtoehtoista reittiä. Molemmat liityntävaihtoehdot ovat Fingridin lausunnon mukaan keskustelujen mukaisia. Yhteysviranomaisen viittaa monessa palautteessa esiin tuotuihin näkökohtiin sähkönsiirron vaikutusten arvioimiseksi. Yhteisvaikutusten tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden hankkeiden sähkönsiirtoratkaisujen kanssa. Hankkeesta vastaavan tulee jatkaa selvityksiä liityntäratkaisusta yhteistyössä Fingridin ja alueverkkoyhtiöiden kanssa.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Yhteysviranomainen esittää Pohjois-Pohjanmaan liiton esittämän kokonaisselvityksen-/suunnitelman laatimista verkkoliitynnöistä. Sähkönsiirtoreittien nykytilan kuvausta tulee tarkentaa arviointiselostukseen.

Maisemallisten vaikutusten arvioinnissa on huomioitava lähtökohtina voimaloiden suuri koko, hankealueen laajuus ja lähiympäristössä olevat muut tuulivoimahankkeet. Etenkin yhteisvaikutusten arviointi on keskeinen. Vaikutusarvioinnissa tulisi erityisesti pystyä tarkastelemaan ja kuvaamaan maisemallisen muutoksen merkittävyyttä hankealueen lähiympäristön herkkiin kohteisiin kuten merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja asutuskeskittyymiin sekä niihin alueisiin ja kohteisiin, joihin vaikutuksia kohdistuu kahdesta tai useammasta eri suunnasta. Osana maisemallisten vaikutusten voimakkuutta tulee arvioinnissa huomioida myös kohteeseen näkyvien voimaloiden kokonaismäärä.

Maisemavaikutusten arviointia varten tehtävien valokuvasovitteiden paikkavalinnoissa tulee huomioida sekä maiseman, kulttuuri- ja luonnonympäristön arvokohteet sekä kylät ja asutus, virkistysalueet ja tiemaiseman keskeiset kohteet. Havainnekuviissa on ilmoitettava käytetty polttoväli; normaaliobjektiivin on katsottu vastaavan parhaiten ihmissilmän havaitsemaa maisemakuvaa. Lentoestevalojen näkymisestä on tarpeen tehdä myös hämärään/pimeään ajoittuvia valokuvasovitteita.

Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista lin Yli-Olhavan alueelle. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.

Yhteysviranomainen kiinnittää huomiota Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausuntoon siitä, että sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä, minkä vuoksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Yhteysviranomainen nostaa esiin Traficomien suosituksen siitä, että tuulivoimalahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien käyttäjiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Suunnittelualueen läpi kulkee Oulu – Kemi -rataosa kuuluu osaksi Euroopan laajuista TEN-T -ydinverkkoa. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava nopean henkilöjunaliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen edellyttämän radanrakenteen ja turvallisuuden parantamiseen, mm. tasoristeysten poistamiseen sekä kaksoisraiteeseen". Väyläviraston tekemän linjauksen mukaisesti Oulu – Kemi -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Radan läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteiden toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa TEN-T -

20.9.2019

POPELY/396/2019

verkolla. Väyläviraston tavoitteena on parantaa tasoristeysturvallisuutta esimerkiksi tasoristeyskäsiä poistamalla tiejärjestelyin. Kaavan hankealueelle sijoittuu neljä vartioimatonta yksityis-/viljelysteiden tasoristeystä. Väylävirasto pitää tärkeänä, ettei kaavassa osoiteta sellaista uutta maankäyttöä, joka lisää nykyisten vartioimattomien tasoristeyskäsiä liikennemääriä.

Väyläviraston mukaan tuulivoima-alueiden kaikki kulkuyhteydet tulee suunnitella muualta kuin tasoristeysten kautta. Mikäli tuulivoimaloiden kuljetuksia kuitenkin ohjataan tasoristeyskäsin kautta, on huomattava, että se edellyttää erityisjärjestelyjä junaliikenteessä, kuten sähköradan jännitekatkoja. On myös mahdollista, että tasoristeyskäsin kansirakennetta joudutaan vahvistamaan ennen kuljetuksia. Näiden erityisjärjestelyjen kustannuksista vastaa tuulivoimaloiden rakennuttaja. Väylävirasto edellyttää, että hyvissä ajoin ennen rakentamista rakennuttaja / rakentaja on yhteydessä radan kunnossapitäjään kuljetusten vaatimien erityisjärjestelyjen takia.

Suunnitelmat valtatie 4 rakentamisesta uuteen paikkaan välille Ränänperä – Pohjois-lin suora (lin ohikulkutie) tulee huomioida tuulipuiston suunnittelussa. Tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee huomioida etäisyysvaatimukset liikenneväyliin Liikenneviraston Tuulivoimaohjeen (Liikenneviraston ohjeita 8/2012) mukaisesti sekä valtatie 4 ollessa nykyisellä paikallaan, että lin ohikulkutien toteutuessa. Lin ohikulkutie on moottoriväylä, jolle ei myönnetä liittymälupia.

Mikäli hanke edellyttää tiestölle parantamistoimenpiteitä, on hankevastaavan syytä huomioida, että perusväylänpidon rahoitus on niukkaa ja siten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen mahdollisuudet toteuttaa parantamistoimenpiteitä ovat rajalliset. Mahdolliset parantamistoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankevastaavan kustannuksella, yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Hankealueen tiestön suunnittelussa tulisi tukeutua mahdollisimman hyvin olemassa oleviin metsäautoteihin ja pyrkiä välttämään metsäalueiden pirstoutumista. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että VE1:n mukaisessa alustavassa tiesuunnitelmassa näyttäisi olevan sellaisia uusia tieyhteyksiä, jotka kulkevan rinnakkain lähellä olevan metsätien kanssa tai jo rakennettua metsätiestä ei näytetä käytettävän optimaalisesti.

Asukaskysely sisältyy hankkeen vaikutusten arviointiin. Siihen on voinut vastata internetissä tai paperisena lin pääkirjastossa ja Kuivaniemen kirjastossa 20.8.2019 mennessä. Vastaavissa kyselyissä on selvitetty alueiden nykyistä käyttöä ja arvioitu hankkeen vaikutuksia ja ihmisten näkökantoja niihin. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että Ollinkorven tuulivoimahankkeessa on tarjottu asukkaille mahdollisuus vastata asukaskyselyyn.

Melumallinnus ja myös mallinnustietojen raportointi tulee tehdä tuulivoimaloiden melun mallinnuksesta annetun ympäristöministeriön ohjeen (2/2014) mukaisesti, mallinnustietojen raportoinnin tulee sisältää myös ohjeen sivujen 23-26 mukaiset

20.9.2019

POPELY/396/2019

raportointitaulukot. Melumallinnuksen tulee perustua ympäristöministeriön ohjeen (2/2014) mukaisesti tuulivoimaloiden melupäästön ylärajatarkasteluun. Melumalliin tulee sisällyttää myös läheisten tuulivoimahankkeiden tuulivoimalat siinä laajuudessa, että melun yhteisvaikutukset saadaan luotettavasti selvitettyä. Melumallinnuksen perusteella määritetyt melualueet tulee esittää riittävän tarkalla karttapohjalla, johon on merkitty myös melulle altistuvat kohteet. Lisäksi tulee esittää melulle altistuvien kohteiden määrät. Pienitaajuisen melun laskennassa tulee ottaa huomioon lähimpien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus.

Tuulivoimaloiden terveysvaikutuksista puhutaan yleisesti. YVA-suunnitelmaan sisältyy terveysvaikutusten arviointi. Yhteysviranomaisen toteaa, että terveysvaikutuksia on perusteltua arvioida asiantuntijatyönä. Arvioinnissa otetaan erityisesti huomioon tuulivoimaloiden aiheuttama ääni ja varjon vilkunta sekä voimajohdon sähkö- ja magneettikentät. Tuloksia verrataan viranomaisten asettamiin ohje- ja raja-arvoihin, joiden ylittyminen voisi aiheuttaa terveyshaittoja. Terveysvaikutusten arvioinnissa on syytä hyödyntää olemassa olevaa tietoa tuulivoimaloiden terveysvaikutuksista ja ottaa huomioon myös viimeaikainen ja tuleva tutkimustieto.

Arviointisuunnitelmassa tuodaan esiin, että hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu Kusisuon Natura-alue (FI1106401), joka on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen kohde. Tuodaan esiin, että Natura-kohteelle laaditaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi kaavoituksen yhteydessä. Yhteysviranomaisen toteaa, että Natura-arviointi on tarpeen laatia, mutta luonnonsuojelulain 65.4 §:n mukaan Natura-arviointi tehdään YVA-menettelyn yhteydessä ja yhteysviranomaisen sisällyttää Natura-arvioinnista annettavat ELY-keskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan lausunnot arviointiselostuksesta annettavaan perusteltuun päätelmään. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että Kusisuon Natura-arvioinnissa on otettava huomioon puheena olevan hankkeen lisäksi yhteisvaikutukset muiden seudun tuulivoimahankkeiden kanssa. Voimajohdon vaikutukset Simon kunnan Nikkilänaavan Natura-alueen suojeluperusteisiin tulee arvioida.

ELY-keskus muistuttaa, että suunnittelualuetta ei ole välttämättä kartoitettu kattavasti lajiston osalta aiemmin, jolloin olemassa olevat uhanalaisten lajien tiedot eivät ole kattavia. Alueella voi esiintyä arvokasta lajistoa, mikä tulee ottaa huomioon inventoinneissa. Arviointiselostuksessa tulee selkeästi kartoilla esittää alueet, joilla kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointeja on tehty ja erikseen esille nousseet arvokkaat luontokohteet. Luontoselvityksissä on otettava huomioon, että käytetään viimeisintä lajien ja luontotyyppien uhanalaisuusluokitusta.

Keskeisimpiä kohteita luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta hankealueella ovat luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset suot ja pienvedet ja niiden muodostamat ekologiset kokonaisuudet, mikä tulee ottaa huomioon luonnonarvojen inventoinnissa ja vaikutusten arvioinnissa. Muhosuo – Kassasuo – Koukkarasuo – Hanhisuo – Palojärvensuo soista, järvistä ja lammista koostuva kokonaisuus on luonnon

20.9.2019

POPELY/396/2019

monimuotoisuuden kannalta merkityksellinen. Tällä alueella hydrologiset yhteydet kohteiden välillä ovat säilyneet, mikä on tarpeen ottaa huomioon suunniteltaessa voimaloita, teitä ja kaapelilinjauksia.

Pesimälinnusto. Muhosuon – Kassasuon – Koukkarasuon – Hanhisuon – Palojärvensuon soista, järvistä ja lammista koostuva kokonaisuus tarjoaa linnustolle erinomaisen pesimäympäristön. Tämän alueen pesimälinnusto tulee selvittää huolellisesti kartoituslaskennalla, joka kattaa koko pesimäkauden (n. 10.5.-20.6.). Vaikutukset vaarantuneeksi luokiteltuun lajiin on arvioitava. Hankealueen tiedetään olevan myös monen pöllölajin elinympäristöä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että uusissa tuulivoimahankkeissa ja niiden voimaloiden sijoittelussa on otettava huomioon, että nykyiset voimalat lin rannikolla ovat jo estevaikutuksellaan siirtäneet päämuuttoreitin keskittymäaluetta, jakaneet sen osin kahteen osaan. On varmistuttava siitä, ettei uusilla voimaloilla aiheuteta lisäestettä päämuuttoreittiä muuttaville lajeille. Yhteysviranomaisen painottaa, että Ollinkorven tuulivoimahankkeessa on tärkeää selvittää, millä tavalla muuton siirtyminen lin rannikon päämuuttoreitillä pohjoisempana tulee ottaa huomioon uusien tuulivoimaloiden sijoittelussa niin, ettei jo todettujen estevaikutuksia lisätä päämuuttoreitin keskittymäalueella. Yhtenä 3. vaihemaakuntakaavan tärkeänä suunnitteluperiaatteena oli linnuston esteettömän muuton turvaaminen Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella. Arviointiselostuksessa tulee tarkastella analyttisesti, mitä tämän huomioon ottaminen tarkoittaa Ollinkorven tuulivoimahankkeessa.

Kun alueella on laajalti kohonnutta riskiä happamien sulfaattimaiden esiintymiselle, tulee ympäristövaikutuksia arvioitaessa käsitellä mahdollinen happaman kuormituksen synty ja liikkeelle lähteminen maan muokkaamisen yhteydessä (mm. teiden rakentaminen ja tuulivoimaloiden perustusten kaivaminen).

Yhteysviranomaisen toteaa monen palautteenantajan tavoin yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeäksi. lin rannikolle on jo rakennettu verraten paljon tuulivoimaloita ja lisää ollaan suunnittelemassa. Yhteisvaikutusten merkitys korostuu, mikäli suunnitellaan tuulivoimalueita maakuntakaavassa esitettyä laajempina kokonaisuuksina. Yhteisvaikutusten arvioinnin tulee kattaa erityisesti maisema, asutus, ihmisten elinympäristö, melu ja linnusto. Yhteisvaikutusten tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden hankkeiden sähkönsiirtoratkaisujen kanssa.

Turvallisuus- ja onnettomuusriskien arviointiin tulee paneutua huolella. Yhteysviranomaisen näkee tarpeelliseksi tuoda esiin hankkeen elinkaaren aikaiset jätemäärät ja tehdä selkoa tuulivoimaloissa käytössä olevien kemikaalien (öljyt) ympäristövaikutuksista ja kuinka mahdollisia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää. Arviointiselostuksessa on hyvä myös avata hankkeen jälkeiset vaiheet ja vastuut.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Arvioinnin tuloksena tulee esittää riittävän yksityiskohtainen ehdotus seurannan kohteista ja menetelmistä. Vaikutusten seurannassa tulee ottaa huomioon niin ihmisiin kuin luontoon kohdistuvat vaikutukset.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon lin kunnalle, hankkeesta vastaavalle ja konsultille. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään ja arkistoidaan sähköisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa.

Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille (mikäli sähköpostiosoite on tiedossa). Lausunto on nähtävillä lin ja Simon kuntien sekä Oulun kaupungin sähköisillä ilmoitustauluilla sekä sähköisenä osoitteessa www.ymparisto.fi/ollinkorventuulivoimayva.

SUORITEMAKSU

12 000 euroa

Maksun määräytymisen perusteet

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun 1.1.2019 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen 1372/2018 liitteen perusteella.

Laskun lähettäminen

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Lausunnon liitteenä ovat ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuukka Pahtamaa ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie.

20.9.2019

POPELY/396/2019

LIITTEET

Liite 1: Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet

Tiedoksi

Ilmatar li Oy / Pentti Itkonen

Ramboll Finland Oy / Pirjo Pellikka ja Erika Kylmänen

Lausunnon ja mielipiteen lähettäneet (mikäli sähköpostiosoite on tiedossa)

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Oikaisuvaatimusviranomainen

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua **Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.**

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle **kuuden (6) kuukauden kuluessa** lausunnon antamispäivästä, jolloin lausunnosta perittävä maksu on määrätty.

Oikaisuvaatimuskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava: oikaisua vaativan nimi, kotikunta ja postiosoite; lausunto, jonka maksua vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai kopiona; oikaisu, joka maksuun vaaditaan ja oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimuskirjelmä on oikaisua vaativan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos oikaisuvaatimuksen laatija on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, postiosoite ja kotikunta.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Oikaisuvaatimuskirjelmän perille toimittaminen

Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003)

Yhteystiedot

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 86, 90101 Oulu, käyntiosoite Veteraanikatu 1, 90130 Oulu; puhelin 0295 038 000, telekopio 08 8162 869, sähköposti kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi, virka-aika 8.00 - 16.15.

Liite 2

Annetut lausunnot ja mielipiteet

Yksityishenkilöiden mielipiteissä ei esitetä nimiä eikä kiinteistörekisteritietoja henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädännön perusteella.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Suunnittelualueella on voimassa useita maakuntakaavoja: Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava (2013), Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava (2016) ja Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava (2018). Maakuntakaavojen merkinnät ja määräykset on esitelty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kattavasti. Lisäksi on esitetty ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmäkartasta.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet ja periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan suunnittelussa huomioon.

Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on kuitenkin luonteeltaan yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset täsmentyvät kuntakaavassa laadittavien YVA- ja muiden vaikutusselvitysten perusteella. Maakuntakaavan joustavuudesta johtuen kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan muuttaa yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Kuntakaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Selvitettäessä mahdollisuuksia laajentaa maakuntakaavassa osoitettua tuulivoima-aluetta on tärkeää ottaa huomioon ympäristön ominaispiirteet ja arvot, muut alueidenkäytön reunaehdot sekä yhteisvaikutukset muiden mahdollisten hankkeiden kanssa.

Hanke sijoittuu osin Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille (merkintä tv-1). Maakuntakaavassa tv-1 -merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten (10 voimalaa tai enemmän) tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Merkintään liittyy suunnittelumääräyksiä, jotka koskevat muun alueidenkäytön ja ympäristönäkökohtien huomioon ottamista alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Hankealueelle ja sen vaikutusalueelle sijoittuvat muut maa-kuntakaavamerkinnot on kuvattu hyvin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiinnittää maakuntakaavan näkökulmasta huomiota seuraaviin asioihin:

1. Ollinkorven hanke sijoittuu osin maakuntakaavan tuulivoima-alueille, mutta laajempi hankevaihtoehto poikkeaa maakuntakaavasta merkittävästi. Hankevaihtoehdossa 1 tuulivoimaloita sijoitettaisiin sekä maakuntakaavassa osoitetuille alueille, että niiden väliin jäävälle alueelle. Hankevaihtoehdossa 2 voimalat on sijoitettu maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueille. Sijoitussuunnittelussa on muodostettu 2 km puskuri suhteessa pysyvään asutukseen ja otettu huomioon muun muassa lin ohitustien varaus, minkä maakuntakaavassa esitettyä suppeampi.

Maakuntakaavan mukainen voimalasijoittelu on yksi tarkasteltava hankevaihtoehto, johon laajempaa vaihtoehtoa voidaan vaikutusten arvioinnissa verrata. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty vaihtoehtoasetelma on tässä suhteessa tarkoituksenmukainen. Hankkeen jatkosuunnittelussa voi kuitenkin olla tarpeen muodostaa vielä lisää vaihtoehtoja, joiden laajuus olisi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyjen vaihtoehtojen väliltä. Maakuntakaavasta poikkeaminen voi olla hyvin perusteltua esimerkiksi siinä tapauksessa, että voimaloita sijoitetaan maakuntakaavassa esitettyä kauemmas asutuksesta ja maisemallisesti arvokkaista alueista.

2. Hankealue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa määritellylle ns. Perämeren rannikkoalueelle. Maakuntakaavan selostuksen mukaan "Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentamisen seudullisen ohjauksen tarve on muuta maakuntaa suurempi johtuen 1) alueen merkittävästä tuulivoimapotentialista, 2) jo hyväksytyjen hankkeiden suuresta määrästä ja 3) alueen linnustollisesta merkityksestä. Maakuntakaavan tavoitteena on, että erityisesti Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen keskitetään maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille asutukseen, maisemaan ja linnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten hallitsemiseksi. Tapauskohtaisen harkinnan perusteella voimaloita voidaan sijoittaa myös muille kuin maakuntakaavassa osoitetuille alueille, mikäli rakentaminen ei aiheuta haitallisia ympäristövaikutuksia tai merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia yhteisvaikutuksia".

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa annettiin tuulivoimarakentamista koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä, jotka koskevat tuulivoimaloiden sijoittamista Perämeren rannikkoalueella, voimaloiden sijoittamista suhteessa ympäristön arvoalueisiin sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten arviointia.

3. Hanke sijoittuu linnuston päämuuttoreitin alueelle. Yhtenä 3. vaihemaakuntakaavan tärkeänä suunnitteluperiaatteena oli linnuston esteettömän muuton turvaaminen Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueella linnuston päämuuttoreitin alueella. Ollinkorven alueella korostuu petolintumuutto. Maakuntakaavan suunnitteluperiaatteen huomioon ottaminen tarkoittaa linnustollisesti merkittävien alueiden jättämistä rakentamisen ulkopuolelle tai vähintään riittävän leveiden voimaloista vapaiden alueiden jättämistä esteettömän muuton ja/tai väistämismahdollisuuksien turvaamiseksi linnuston päämuuttoreitin alueella. Linnuston huomioon ottaminen voi asettaa reunaehtoja Ollinkorven hankkeen toteutuslaajuudelle.

4. Maakuntakaavan merkinnöistä suunnittelussa erityisesti huomioitavia ovat alueella sijaitsevat tie- ja ratamerkinnot sekä voimajohtokäytävät. Ympäristön osalta tulee huomioida etenkin lukuisat muinaismuistokohteet sekä luo-1 -merkinnällä osoitetut suoalueet. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvista merkinnöistä erityisesti huomioitavia ovat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön alueet lijkivarressa, Pohjois-lin, lin taajaman ja lijkisuiston alueilla. Maininta lijoen keskijuoksun

20.9.2019

POPELY/396/2019

kulttuurimaisemasta (s. 24) kannattaa poistaa, koska tämä alue sijoittuu hankkeen vaikutusalueen ulkopuolelle.

5. lin alueelle on rakennettu ja suunnitteilla runsaasti tuulivoimahankkeita. Ollinkorven tuulivoimahankkeen suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon ja arvioida huolellisesti eri hankkeiden toteuttamisen kokonaisvaikutukset. Yhteis- ja kokonaisvaikutusten arviointi riittävän laajalta alueelta on tärkeää erityisesti silloin, kun selvitetään tuulivoima-alueiden toteuttamista maakuntakaavassa esitettyä laajempina kokonaisuuksina. Yhteisvaikutusten arvioinnin tulee kattaa erityisesti seuraavat vaikutukset: maisema, asutus/elinympäristö/melu ja linnusto.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon kaikki lähialueen hankkeet ja maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet. Ollinkorven hankkeessa huomioitavia muita hankkeita ovat erityisesti Olhavan-Myllykankaan -kokonaisuus sekä suunnitteilla oleva Yli-Olhavan alue.

lin alueella on suunnitteilla useita muita tuulivoimahankkeita, joissa suunnitellaan osin samojen voimajohtokäytävien hyödyntämistä kantaverkkoliitynnässä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toivoo, että verkkoliitynnöistä tehtäisiin toimijoiden yhteistyönä kokonais selvitys tai -suunnitelma, joka selkiyttäisi kokonaisuutta ja mahdollistaisi kokonaisvaikutusten hahmottamisen.

6. Yhtenä hankesuunnittelun ja vaikutusten arvioinnin lähtökohtana on hyvä ottaa huomioon maakuntakaavaa varten laaditut selvitykset ja niissä esitetyt arviot tuulivoima-alueiden toteuttamisen vaikutuksista. Maakuntakaavan selvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa on tuotu tuulivoima-alueita tv-1 312 ja tv-1 313 koskien esille muun muassa seuraavia näkökohtia:

- "Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvityksessä alue Pohjois-li (1 13, maakuntakaavassa tv-1 313) luokiteltiin alueeksi, jonka toteuttaminen edellyttää keskimääräistä enemmän yksityiskohtaista suunnittelua. Maakuntakaavan valmistelussa kohteen on kuitenkin arvioitu soveltuvan kohtalaisen hyvin tuulivoimarakentamiseen, koska se sijoittuu merkittävilta osin rakennetun ympäristön yhteyteen. Kohde on rajattu osin uudelleen siten, että se sijoittuu etäämmälle asutuksesta ja lijkaisuun arvokkaasta maisema-alueesta. Hankekohtaisessa suunnittelussa tuulivoimarakentaminen on sovittava yhteen alueelle osoitetun ohitustievarauksen kanssa" (Mannertuulivoima-alueiden vaikutusten arviointi. Yhteenveto laadituista selvityksistä, kaavaehdotuksen vaikutusten arviointi, osoitettavien alueiden valinnan ja rajausten perustelut. 25.6.2013. s. 40)

- Pohjois-li (maakuntakaavan tv-1 31 3): "Tuulivoima-alueen maisemalliselle lähivaikutusalueelle (05 km) sijoittuu muun muassa valtakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue. lin taajama on lähimmillään 2 km etäisyydellä. Vaikutusalueelta avautuu suoria näkymiä tuulivoima-alueen suuntaan. Vaikutusalueen herkkyyks tuulivoimaloiden aiheuttamille muutoksille arvioidaan kohtalaiseksi-suureksi." —"Tuulivoimalat olisivat nähtävissä useilta arvokkaiksi luokitelluilta alueilta. Laaja-alaisimmin vaikutuksia syntyy lijoen suiston alueelle (osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta) -- Voimalat eivät tällä alueella kuitenkaan pääosin hallitsisi maisemaa, eivätkä muutokset kohdistuisi erityisen arvokkaisiin maisemanäkymiin. Voimaloita olisi nähtävissä monin paikoin lijkivarrasta ja lin taajaman alueelta lijoen yli avautuvan maiseman taustalla. Lähimpien voimaloiden vaikutus voi olla vielä melko hallitseva muun muassa Akolan tilan ja lin Haminan alueilla --. Vaikutuksia lijkivarrasteen toisaalta rajoittaa laajojen avointen maisematilojen puuttuminen. Vaikutuksen suuruus arvioidaan kokonaisuutena kohtalaiseksi. RKY-kohteiden (lin Hamina, Akolan tila) osalta vaikutus voi olla kohtalainensuuri tuulivoima-alueen eteläosaan sijoittuvien voimaloiden osalta" -- "Tuulivoima-alueen rajaaminen eteläosastaan esitettyä pienemmäksi voisi vähentää vaikutuksia arvoalueisiin." (Tuulivoimarakentamisen vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön Pohjois-Pohjanmaalla. Selvitys Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten, lokakuu 2017. s. 72-73)

- Vuornos Kangas-Aaltokangas (maakuntakaavan tv-1 312): "Alueen sisällä sijaitsee maakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde Vuornoskankaan savottakämpä. Kämpä on hyvin säilynyt ja edustava esimerkki savotoihin liittyvästä rakentamisperinteestä. Kämpä on rakennettu majoitusrakennukseksi savotoissa työskenteleville metsätyömiehille. Pihapiiriin kuuluvat kookas kämpärakennus, saunarakennus ja huussit. Kämpää ympäröivät metsäalueet, joilla on paikoin suoritettu laajoja hakkuita. Maisemassa

20.9.2019

POPELY/396/2019

tapahtuvat muutokset ovat savottatyömaille ominainen piirre, ja jo alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan kohde on ollut osa metsätöiden seurauksena muuttuvaa maisemaa. Kohteen arvot eivät estä tuulivoimalueen rakentamista" (Tuulivoimarakentamisen vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön Pohjois-Pohjanmaalla. Selvitys Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavaa varten, lokakuu 2017. s. 71)

7. Maakuntakaavassa hankealueen itäosaan on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä suo-alue (luo-1). Merkinnällä osoitetaan sellaisia suoalueita, joilla osassa suoaluetta on todettu olevan maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja. Suunnittelumääräyksen mukaan "Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että otetaan huomioon alueen luontoarvot." Soiden inventointiraportit on saatavissa Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuilta. Maakuntakaavan selvityksessä Muhosuon Koukkarasuolla todetaan olevan monimuotoisuusarvojen ohella "erittäin suuria maisema-arvoja".

Hankesuunnittelussa on hankealueen laajuuden vuoksi tarpeen kiinnittää suojelualueiden ohella myös mahdollisiin muihin ekologisesti merkittäviin kokonaisuuksiin (mm. ojitamattomat suoalueet, puronvarret) ja välttää niiden pirstomista voimala-layoutin ja tiestön suunnittelussa.

8. Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää, että hankkeen vaikutusten arvioinnin yhteydessä laaditaan erillinen arviointi maakuntakaavaan ohjausvaikutuksen toteutumisesta. Selvityksessä tulisi tarkastella hankkeen ja sen eri vaihtoehtojen suhde maakuntakaavan keskeisiin ratkaisuihin ja tavoitteisiin sekä arvioida vaikutuksia maakuntakaavan toteuttamisen kannalta. Aiemmin esimerkiksi Vaalan Turkkiselän tuulivoimahankkeen yv-menettelyssä on laadittu erillinen arviointi maakuntakaavasta poikkeamiseen liittyen.

Yleisenä huomiona todetaan vielä, että hankealue on laajuudeltaan poikkeuksellisen suuri (yli 140 km²). Vaikutusten arvioinnissa olisi hyvä esittää vertailua muihin vastaaviin hankkeisiin maankäytön tehokkuuden osalta (voimaloita/km²). Huomiota herättää lisäksi rakennettavien uusien teiden suuri määrä ja vastaavasti olemassa olevan metsätieverkoston vähäinen hyödyntäminen (kuva 9. s. 20).

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue toteaa terveydensuojelun näkökulmasta lausuntonaan seuraavaa; Vaikutusarviointi on esitetty kappaleessa 5. Arvioitavaksi on esitetty mm. melu- ja välkevaikutukset sekä muut ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, turvallisuuteen liittyvät vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Selostuksessa esitettyjen taustojen ja arviointikokonaisuuksien lisäksi vastuualue eittää seuraavia asioita huomioitavaksi. Suunnitellut tuulivoimalat ovat teholtaan isoimpia ja korkeimpia, mitä vastuualueen tiedon mukaan Suomeen on toteutettu tai laajemmin suunniteltu. Vaikutusarvioinnin tarkkuus ja havainnollinen esitystapa korostuvat. Vaikutusten esitystapana yleisesti on syytä käyttää mm. taulukoita, havainnekuvia ja karttapohjia, joihin on merkitty häiriintyvät kohteet.

Ohjelmassa todetaan, että edellytys yleiskaavan käyttämiselle voimaloiden rakennuslupan perusteena on, että yleiskaavalla voidaan riittävällä tavalla ohjata alueen maankäyttöä. Tarvittaessa voidaan laatia lisäksi yksityiskohtaisempia asemakaavoja, jos voimaloiden sijoittaminen sitä edellyttää. Arvioinnin edetessä ja arviointiselostuksessa olisi tarkoituksenmukaista tarkentaa, miten tämän hankkeen osalta asia etenee; yleiskaavana, jonka pohjalta voidaan antaa rakennuslupa vai asemakaavoituksen kautta. Myös ympäristöluvanvaraisuuden tarvearviointia on syytä tuoda esille. Selostuksessa tulee ilmaista tuulivoimalatyypin, jolle melulaskennat on tehty, mikäli tyyppi on tiedossa. Melun lähtöarvojen laskentaperusteet on tuotava esille. Melumallinnuksen tulokset on syytä esittää havainnollisesti myös taulukossa numeerisesti.

Meluvaikutusten arvioinnissa on syytä tuoda esille voimaloiden melun tuotto yleisesti sekä erilaisten ympäristöolosuhteiden vaikutus melun/äänen ilmenemiseen ja etenemiseen, kuten esimerkiksi tuulisuuden vaihtelut ilmakehän eri osissa (alhaalla työntä ja ylhäällä lapojen pyöriessä tuulta). Tilanteet ja vaikutukset on syytä esittää havainnollisesti kuvina. Infraäänit aiheuttavat myös huolta ihmisissä yleisesti, joten on syytä tuoda esille arvioinnin edetessä ja selostuksessa infraäänien muodostuminen yleisesti ja miten tuulivoimaloissa (hankkeen mukainen kokoluokka etenkin) mahdollisia infraääniä voisi syntyä.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Ohjelman mukaan lin keskusta sijoittuu 3 km:n etäisyydelle hankealueesta ja vastaavasti Pohjois-lin kylä 2,5 km:n ja Olhavan kylä 1,3 km etäisyydelle (ainakin laajimman vaihtoehdon osalta). Ohjelman mukaan yksittäisten tuulivoimaloiden etäisyys asuin- ja lomarakennuksiin on vähintään kaksi kilometriä pääsääntöisesti. Etäisyydet lähimpiin asuin- ja lomarakennuksiin, niiden määrät ja sijoittuminen on syytä ilmaista tarkemmin selostuksessa ja mahdollisimman havainnollisesti karttapohjalla.

Ohjelman kappaleessa 5.4 Vaikutusten rajausta todetaan ristiriitaisesti melu- ja välkevaikutusten vaikutusaluerajauksesta (kappaleen kaksi viimeistä kohtaa). Vaikutuksia esitetään melu- ja välkevaikutusten kohdassa arvioitavaksi sillä laajuudella, millä laskelmat osoittavat hankkeella olevan kyseisiä vaikutuksia. Etenkin ääni/melu- sekä varjostus/välkevaikutusten yhtäaikainen ilmeneminen samalla alueella voivat korostaa ihmisten kokemia yksittäisen tekijän kielteisiä vaikutuksia. Arviointiselostuksessa onkin syytä esittää havainnollisesti karttapohjalla alueet, joilla yhtäaikaisesti voi ilmetä erilaisia ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Kappaleessa 5.9 Varjostus- ja välkevaikutukset todetaan, että näitä vaikutuksia arvioidaan myös maisemavaikutusarviointin yhteydessä näkemäanalyysikarttojen yhteydessä, mutta syytä katsoa myös laajemmin yhtäaikaisia vaikutuksia.

Vaikutusarviointissa on syytä tuoda esille tämän hankkeen kaavaan rajoittuvien kaava-alueiden asutuksen mahdolliset kasvusuunnat ja rakentamispaineet. Ohjelmassa todetaan, että tuulivoimaloiden lopullinen lukumäärä, sijainti sekä sähkönsiirron ratkaisut selviävät suunnittelun edetessä. Vastuualue pitää tärkeänä, että asukkaiden näkemystä ja paikallistuntemusta hyödynnetään etenkin niiden voimaloiden sijoituksessa, jotka sijaitsevat lähinnä asutusta. Epävarmuustekijät saattavat korostua tässä hankkeessa ja ne tulisi selostuksessa tuoda selkeästi esille (esim. tuulivoimamelun vaihtelu). On syytä huomioida, että alueen maankäyttö, kuten metsän ja puuston varjostava vaikutus voi muuttua metsänhakkuiden ja muun maankäsittelyn myötä. Mahdollista tärinän tuottoa on syytä myös arvioida etenkin asutukseen lähimmissä kohteissa, vaikka se ei ole yleisesti kuulunut tuulivoimaloiden arvioitaviin asiakokonaisuuksiin. Muualla saatuja kokemuksia tämän kokoluokan tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista on syytä myös hyödyntää mahdollisuuksien mukaan.

Fingrid Oyj

Tuulivoimaloiden alueella on Fingridin nykyisiä voimajohtoja (kuva 1). Lisäksi tuulivoiman liityntävaihtoehdoissa tulee ottaa huomioon, että Fingrid suunnittelee kantaverkkoon uutta 400+110 kilovoltin voimajohtoa Muhoksen Pyhänselän ja Keminmaan välille. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) päättyi tammikuussa 2019.

Alueella on ollut vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Niiden sähköverkkoon liittäminen saattaa vaikuttaa myös yksittäisten tuulivoimapuistojen liityntäratkaisuun. Fingrid laatii valtakunnalliset sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä alueelle voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Liityntä toteutus tulee selvittää riittävästi myös osana kaavoitusta siten, että liityntätapa, liityntäpiste ja tarvittavien liityntävoimajohtojen sijainti tulisi olla määriteltynä.

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu hankkeen kaksi sähkönsiirron vaihtoehtoa. Molemmat liityntävaihtoehdot ovat Fingridin kanssa käytyjen keskustelujen mukaisia. Hankkeesta vastaavan tulee jatkaa keskusteluja Fingridin kanssa ja sopia liityntäratkaisusta. Lisäksi hankkeesta vastaavan tulee olla yhteydessä Fingridiin ennen liityntävoimajohdon tarkempaa suunnittelua, jotta voimajohdon sijoitus voidaan sopia yhteistyössä.

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa. Fingrid Oyj:n kanta on, että tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna (Tuulivoimarakentamisen suunnittelu, Ympäristöministeriön ohjeita 4 | 2012). Pyydämme huolehtimaan tästä etäisyydestä ottaen huomioon myös tulevat voimajohdot.

Muistutamme, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto (tiet, voimajohto, kaapelit, sähköasema). Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen

20.9.2019

POPELY/396/2019

suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon. Lausuntopyyntö voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämälausunnot, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueella on tarve rakentaa korvaavaa verkkoa - vaikutusalueella on Elisan radiolinkkijärjestelmiä 1 kpl.

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei kulje radiolinkkejä alueen läpi, eikä rakennettavalla tuulivoimahankkeella ole vaikutusta Telian radioverkkoon.

Ilmatieteenlaitos

Ilmatieteen laitos on tutustunut lin Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmaan eikä anna lausuntoa tähän liittyen.

Suomen turvallisuusverkko Oy

Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom

Suunnitelman sivulla 22 (kohta 3.4.6 Lentoestelupa) mainitaan, että lentoesteen pystyttäjä/omistaja hakee lentoestelupaa Liikenteen turvallisuusvirastolta. Liikenteen turvallisuusviraston tehtävät ovat 1.1.2019 alkaen siirtyneet Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Aineistossa olevat viittaukset Liikenteen turvallisuusvirastoon on täten syytä muuttaa viittauksiksi Liikenne- ja viestintävirastoon. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä. Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa. On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien käyttäjiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Väylävirasto

lin Ollinkorven alueelle suunnitellaan tuulivoimapuistoa, joka sijoittuisi Oulu-Kemi rautatien itä- ja länsipuolelle sekä valtatie 4 itäpuolelle. Kuljetukset hankealueelle on suunniteltu tapahtuvan Konttilantien kautta, ja hankealueen lounaisosaan valtatieltä 4 poikkeavan tien kautta. Väylävirasto toteaa, että liikennevaikutusten

20.9.2019

POPELY/396/2019

arviointi on esitetty ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa riittävällä tasolla, eikä arviointisuunnitelmasta ole huomautettavaa.

Suunnittelualueen läpi kulkee Oulu – Kemi -rataosa, joka kuuluu osaksi Euroopan laajuista TEN-T -ydinverkkoa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa rataosa on osoitettu merkittävästi parannettavaksi nopean henkilöliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen pääradaksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava nopean henkilöjunaliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen edellyttämän radanrakenteen ja turvallisuuden parantamiseen, mm. tasoristeysten poistamiseen sekä kaksoisraiteeseen". Väyläviraston tekemän linjauksen mukaisesti Oulu – Kemi -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole yksityiskohtaisia suunnitelmia. Radan läheisyyteen sijoituvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteiden toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa TEN-T -verkolla. Väyläviraston tavoitteena on parantaa tasoristeysturvallisuutta esimerkiksi tasoristeyskäytävien poistamalla tiejärjestelyin. Kaavan hankealueelle sijoittuu neljä vartioimatonta yksityis-/viljelysteiden tasoristeystä: Akola-Suppilo (rata-km 0793+0763), Junnila (rata-km 0795+0168), Keihäskangas (rata-km 0800+0230) ja Makkarakankaan metsätie (rata-km 0802+0179). Väylävirasto pitää tärkeänä, ettei kaavassa osoiteta sellaista uutta maankäyttöä, joka lisää nykyisten vartioimattomien tasoristeyskäytävien liikennemääriä. Tasoristeyskäytävien liikennemäärän nousu kasvattaa tasoristeysongelmien riskiä. Tuulivoimala-alueen myöhemmässä suunnitteluvaiheessa voi olla järkevää tarkistaa, voidaanko rakennettavaa tuulivoimaloiden huoltotieverkostoa hyödyntää myös osana mahdollisten tasoristeysten poistojen tiejärjestelyitä.

Lähtökohtaisesti tuulivoima-alueiden kaikki kulkuyhteydet tulee suunnitella muualta kuin tasoristeysten kautta. Mikäli tuulivoimaloiden kuljetuksia kuitenkin ohjataan tasoristeyskäytävien kautta, on huomattava, että se edellyttää erityisjärjestelyjä junaliikenteessä, kuten sähköradan jännitekatkoja. On myös mahdollista, että tasoristeyskäytävien kansirakennetta joudutaan vahvistamaan ennen kuljetuksia. Näiden erityisjärjestelyjen kustannuksista vastaa tuulivoimaloiden rakennuttaja. Väylävirasto edellyttää, että hyvissä ajoin ennen rakentamista rakennuttaja / rakentaja on yhteydessä radan kunnossapitäjään kuljetusten vaatimien erityisjärjestelyjen takia.

Väylävirasto muistuttaa, että mikäli Väyläviraston rata-alueelle on tarve sijoittaa sähkökaapeleita (tai alittaa rata), on siitä tehtävä erillinen risteämä-/sijoitussopimus Väyläviraston kanssa. Lisäksi seuraavat asiat tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa: Hankkeen suunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston Tuulivoimalaohje (Liikenneviraston ohjeita 8/2012). Rannikon tuntumaan sijoitettavien tuulivoimaloiden lentoestevalojen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota voimaloiden valomerkinkeihin, etteivät ne aiheuta sekaannusta merenpinnan tasolla merenkulun turvalaitteiden valoihin ja siten vaikuta häiritsevästi merellä kulkevien alusten navigointiin.

Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Liikenneviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lm_2018_tiealueen_johdot_web.pdf).

Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Maanteiden osalta lausuu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Oulun kaupunki, yhdyskuntalautakunta

Laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä siihen liittyvä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma on kokonaisuutena selkeä. Arviointiohjelmassa on kuvattu asianmukaisesti hankealueen ja lähiympäristön nykytila. Kaavoitustilannetta hankealueen läheisyydessä on syytä täsmentää Uuden Oulun yleiskaavan ja Siuruanjoen osayleiskaavojen kuvauksella.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa on kuvattu keskeiset arvioitavat vaikutukset sekä käytettävät arviointimenetelmät. Ympäristövaikutusten arviointiselostusta laadittaessa tulee ottaa huomioon myös Oulun kaupungin Yli-lin suuralueelle kohdistuvat maisemavaikutukset ja laatia riittävästi kuvasovitteita maisemavaikutusten havainnollistamiseksi mm. Halajärveltä. Kattava maisemavaikutusten arviointi on perusteltua myös voimaloiden suuren (300 m) kokonaiskorkeuden vuoksi.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on hyvä varmistaa eri keinoin, että tieto suunniteltavasta hankkeesta välittyy myös lähialueiden asukkaille ja loma-asuntojen omistajille Yli-lissä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hankkeen ohjausryhmään on kutsuttu Yli-lin alueella toimivia asukasyhdistyksiä, mikä osaltaan edistää vuorovaikutusta hankkeen suunnittelussa.

Oulun seudun ympäristötoimi

Oulun seudun ympäristöterveydenhuollon mielestä Ollinkorven tuulivoimapuiston mahdollisesti aiheuttamien terveyshaittojen selvittämiseksi on aiheellista tehdä YVA:ssa mainitun melumallinnuksen lisäksi myös varjostus- ja välkemallinnus.

YVA:ssa mainitaan, että lähialueen nykyiset tuulivoimapuistot sekä suunnitellut tuulivoimahankkeet huomioidaan arvioitaessa nyt suunnitellun hankkeen vaikutuksia. Ympäristöterveydenhuolto pitää asian huomioimista tärkeänä.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden näkemyksen mukaan tuulivoimahankkeita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen, sekä ympäristön viihtyisyyteen ja suojelemiseen liittyvät asiat. Mahdollisten melu- ja välkevaikutusten vuoksi tuulivoimaloita ei tulisi suunnitella alle kahden kilometrin päähän vakituisesta tai vapaa-ajan asutuksesta. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida tuulivoimapuiston vaikutukset suunnittelualueen mahdolliseen virkistyskäyttöön.

Lapin Liitto

Sähkönsiirtovaihtoehto A:n mukaan tuulivoimapuisto liitetään uuteen 400 kV:n voimalinjaan lin Tuomelan ympäristöön osoitettavalla uudella 400 kV/110 kV -sähköasemalla. Uuden rakennettavan ilmajohdon pituus on noin 11 km ja se sijoittuisi nykyisten kahden 400 kV:n voimajohdon rinnalle, niiden jommallekummalle puolen.

Sähkönsiirtovaihtoehto B:n mukaan tuulivoimapuisto liitetään uuteen 400 kV voimalinjaan Fingridin Simojoen 400 kV/110 kV -sähköasemalla. Uuden rakennettavan ilmajohdon pituus on noin 40 km, josta 11 km Tuomelaan saakka sijoittuisi nykyisten kahden 400 kV voimajohdon rinnalle ja 29 km nykyisen ja suunnitellun 400 kV:n voimajohdon rinnalle, niiden jommallekummalle puolen.

Simoon kulkeva sähkönsiirtovaihtoehto kulkee Länsi-Lapin maakuntakaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4504). Suunniteltu voimajohtoreitti ylittää Iso Saarisuo-Hoikkasuo luonnonsuojelualueen (SL 4055) sekä Hamarin asuntovaltaisen alueen (AA 97). Voimajohtolinjaus ylittää myös Simojoen kulttuurimaiseman (ma 8140), joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeänä alueena.

Voimajohtolinjausta koskee myös maaseudun kehittämisen kohdealue kehittämisperiaatemerkinä (mk 8041) Hamarin alueella. Simojoen luoteispuolelle suunniteltu sähköasema sijoittuu maakuntakaavassa osoitetun jätteenkäsittelykohteen (EJ 1968) lähistölle.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä muun muassa arvokkaiden luonnonympäristöjen ja maisema-alueiden huomioimisesta.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lapin liitto kannattaa tuulivoimapuiston liittämistä sähkönsiirtovaihtoehdon A mukaisesti uuteen 400 kV:n voimalinjaan lin Tuomelan ympäristöön osoitettavalla uudella 400 kV/110 kV -sähköasemalla.

Muilta osin Lapin liitolla ei ole huomauttamista Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä YVA-suunnitelmasta.

Puolustusvoimat

Puolustusvoimien toiminnan huomioonottaminen tuulivoimarakentamisessa. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24§ mukaan kaikessa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Alueiden käytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle, sotilasilmailulle sekä muille maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintamahdollisuuksille kunnan alueella.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tuulivoimaloiden tiedetään aiheuttavan haittaa erityisesti tutkille (=ilma- ja merivalvontatutkat), joille voimat ovat suuria tutkakohteita. Tuulivoimalan aiheuttamat häiriöt ilmenevät muun muassa varjostamisena ja ei-toivottuina heijastuksina, mistä johtuen tutkan valvontakyky heikentyy ja tuulivoimala voi näkyä tutkakuvassa. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

Puolustusvoimien lausunnot tuulivoimahankkeista. Puolustusvoimat antaa erilliset lausunnot alueidenkäytön suunnitteluun (LOGR - kaavat, YVA) sekä hankkeisiin liittyen (PEOPOS). Hankkeisiin liittyen puolustusvoimat antaa erikseen pyydettyä yleensä omat erilliset lausunnot tutkavaikutusten tarkemmasta selvittämistarpeesta ja tuulivoimalahankkeiden hyväksyttävyydestä puolustusvoimien kannalta. Tarvittaessa hankkeista tulee tehdä tutkavaikutusten arviointi VTT:llä. Arvion tarkemman tutkaselvityksen tekemisen tarpeesta tekee Pääesikunta (operatiivinen osasto) saatuaan tarvittavat tarkemmat tiedot (tuulivoimaloiden maksimikokonaiskorkeudet, sijoituspaikat (koordinaatit) ja lukumäärät) suunnitelluista tuulivoimaloista. Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa tuulivoimatoimija tai kaavoittaja. Jos tutkavaikutuksen selvitys tarvitaan, tulee se tehdä viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

lin Ollinkorven tuulivoimahanke. lin Ollinkorven tuulivoimahankkeesta on annettu lausunto PEOPOS ak AP16475/ 14.9.2018 lausunto tuulivoimahankkeen hyväksyttävyydestä yhteensä 100 kpl 300 m korkeille tuulivoimaloille Ollinkorven alueelle. Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista lin Ollinkorven alueelle.

Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Kannanotto tuulivoimahankkeen OAS sekä YVA -suunnitelmasta. Puolustusvoimat on osallinen kaavoituksessa ja toteaa, että YVA-suunnitelma ottaa riittävästi huomioon Puolustusvoimien toimintaa.

Yhteyshenkilöt. Lausuntopyyntöt ja kutsut neuvotteluihin tulee lähettää sähköpostilla kirjaamo.3logr@mil.fi tai 3. Logistiikkarykmentin Esikunta (3LOGRE), PL 14, 41161 TIKKAKOSKI, katuosoite Elementtitie18, Tikkakoski.

Yhteyshenkilöinä kaavoitus- ja edunvalvonta-asioissa ovat 3LOGR:n kiinteistöpäällikkö, DI Kari Ponkilainen, p. 0299 573 262 ja kiinteistöinsinööri, RI Tapio Seppä, p. 0299 573 263. Sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@mil.fi. Tuulivoimahankkeesta annettavan lausunnon yhteyshenkilö on tarkastaja, insinööri (AMK) Jussi Karhila puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihe). Lisätiedot/ tiedustelut osoitteella: tuulivoimalausunnot@mil.fi.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Pohjois-Pohjanmaan museo

Maisema-alueita sekä rakennettua kulttuuriympäristö

Suunniteltu Ollinkorven tuulivoimapuiston alue sijoittuu lijoen pohjoispuolelle, Pohjois-lin, Olhavan kylän, li- ja Olhavajokivarsien, väliselle laajalle metsäalueelle. Idässä alue rajautuu Yli-lin/Oulun rajaan sekä lännen puolella kulkee vt 4. Tarkasteltavan alueen laajuus on 144 km², joka on pääosin rakentamatonta talousmetsää sekä suota, joka on pääosin ojitettu. Alueen tuulipuistohankkeessa tarkastellaan kahta vaihtoehtoista mallia. Ve1: 63 tuulivoimalaa ja Ve2: 15 tuulivoimalaa. Kolmas vaihtoehto on Ve0, jossa tuulivoimahankkeesta luovutaan. Voimaloiden kokonaiskorkeus (pyyhkäisykorkeus) tulisi olemaan maksimissaan 300 m, toteutuessaan ne olisivat toistaiseksi korkeimmat rakennetut voimalaysiköt.

Perämeren rannikkoseudulla on jo useita rakennettuja tuulivoimapuistoja, sekä vireillä olevia ja lupavaiheessa olevia tuulipuistohankkeita. Kaikki hakkeet toteutuessaan tuulivoimapuistojen osuus kunnan maapinta-alasta yhteenlaskettuna tulisi olemaan lähes 10 %. Sen lisäksi myös voimalinjojen alle jo jääneet ja jäävät lisäalat rajoittavat alaa muuhun toimintaan. Ollinkorven alueelle tuulivoimaysiköt on sijoitettu varsin etäälle toisistaan, verrattuna aikaisempiin tuulipuistohankkeisiin. Niiden väliin jäävät alueet on luvattu jäävän muuhun esimerkiksi harrastus- ja virkistyskäyttöön. Alue kuitenkin pirstoutuu ja rajoittaa jossain määrin muuta vapaa-aikatoimintaa, etenkin vaikutuksia metsästyksen ei voida pitää vähäisenä. Toteutuessaan, etenkin laajemman 63 voimalaysikön suuruisena ja ennätyskorkeina yksiköinä, Ollinkorven tuulipuiston vaikutuksista ihmisten elinoloihin ja olevaan maisemaan voidaan pitää huomattavana. Alueella ei ole pysyvän asumisen kohteita, mutta muutama metsästyseräkämppä löytyy alueelta. Lähialueella on kuitenkin useita asuin-kohteita, kyliä ja asutustihentymiä, mihin tuulivoimalaysiköitä tulevat näkymään ja äänet kuulumaan, etenkin avoimien vesialueiden ja peltoaukeiden vastapuolelle.

Pohjois-Pohjanmaan 3.vaihemaakuntakaavassa on merkitty Ollinkorven tuulipuistohankkeen ve2 merkityt kaksi erillistä aluetta soveltuvaksi tuulipuistojen sijoituspaikaksi. Niiden välinen alue on kaavakartalla ns. valkoista aluetta, mikä voidaan katsoa olevan vapaaseen liikkumiseen varattua erämaa-/virkistysaluetta, ns. hiljaista, maaseudulle ominaista, järjestäytymätöntä aluetta. Pohjois-Pohjanmaan museo pitää varsin tuoretta maakuntakaavan poikkeamista suunnitelmassa osoitetussa laajuudessa maaseutuelämää rajoittavana ja toimintaa köyhdyttävänä.

Maisemallisesti arvokkaita alueita sijoittuu tuulivoimapuiston vaikutusalueelle. lijoen suun kulttuurimaisema, jonne etenkin kirkonmäeltä Vanhan Haminan ja pohjoiseen suuntaan sekä Olhavan kylän jokivarsiasutukseen useimmat tuulimyllyt tulevat näkymään varsin läheltä. Myös tuulimyllyjen välkevaikutus tulee vaikuttamaan joihinkin Olhavan kylän lähikohteisiin. Useimmat alueen myllyistä tulevat näkymään myös Jakkukylän ja Karjalankylän-Hökänrannan kulttuurimaisemiin lijoen varressa. Valtakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (rky-2009), jonne puiston rakentamisella on maisemaan negatiivista vaikutusta, on lin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka ja Akolan tila Pohjois-lissä Virkkulantien ja joen välissä.

Pohjois-Pohjanmaan museon näkemyksen mukaan tuulipuiston rakentamisessa tulee ottaa paremmin huomioon suunnitellun tuulipuiston laajuuden ja yksikkökorkeuksien määrittämisessä 3.vaihemaakuntakaavassa osoitetut tuulienergiatuotantoon soveltuvat alueet. Kahden erillisen alueen välinen vapaa metsä- ja suoalueet on hyvä jättää vapaaksi energiantuotannon aiheuttamilta haitoilta, jolloin asumisen ja vapaa-ajan turvallinen ja terveellinen ympäristö säily nykyisellään. Myös vaikutukset maisemiin ja lähialueiden elinoloihin ovat pitkäaikaiset ja huomattavat. Jatkosuunnitelmissa on hyvä tutkia hankkeen vaikutukset havainnollisilla valokuvasoitteilla eri vuorokauden aikoina ja vuoden aikoina, jolloin vaikutuksiin ja elinoloihin osallisilla on helpompi ottaa kantaa. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa lin Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön ja osalta.

Arkeologia:

Tuulivoimapuiston suunnittelualue (144 km²) sijoittuu lijoen pohjoispuolelle, Pohjois-lin ja Olhavan kylän väliselle laajalle metsäalueelle, joka idässä rajautuu Oulun (ent. Yli-li) rajaan ja lännessä rajan yleislinja on

20.9.2019

POPELY/396/2019

rautatie/vt 4. Hankkeessa tarkastellut kolme vaihtoehtoa ovat: Ve1: 63 tuulivoimalaa, Ve2: 15 tuulivoimalaa sekä on Ve0, jossa tuulivoimapuistoa ei toteuteta. Voimaloiden kokonaiskorkeus (pyyhkäisykorkeus) olisi maksimissaan 300 m. Kyseessä olisivat toistaiseksi korkeimmat rakennetut voimalayksiköt.

Suunnittelualueen 30 tunnettua muinaisjäännöstä on esitetty kartalla Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaisesti. Suunnitelman mukaan hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä tullaan tekemään arkeologinen selvitys. Vasta selvityksen valmistuttua on mahdollista arvioida hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan OAS:sta ja YVA-suunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Tornionlaakson maakuntamuseo

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tutkittava toinen sähkönsiirtovaihtoehto ulottuu myös Simon kunnan alueille. Simon kunnan kulttuuriympäristöön liittyvistä viranomaistehtävistä vastaa Museovirasto. Alueellisena asiantuntijana maakuntamuseo ottaa kantaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön ja rakennushistoriallisten arvojen säilymisen kannalta.

YVA-suunnitelman mukaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta hankevaihtoehtoa 0-vaihtoehdon lisäksi ja kahta eri sähkönsiirtovaihtoehtoa. YVA-ohjelmassa on tuotu esiin tuulivoima-alueen sekä sähkönsiirtoreittien läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema- ja kulttuuriympäristöalueet ja -kohteet. Kuvauksesta puuttuvat Simojokivarren kulttuurimaisema, joka on osoitettu voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi, sekä Simon rautatieasema, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Tornionlaakson maakuntamuseon näkemyksen tuulivoimapuiston keskeisimmät maisemalliset vaikutukset Simon kunnan alueella kohdistuvat sähkönsiirtoreitin osalta Simojokivarren maisema-alueeseen ja kulttuuriympäristöön. Hankkeen maisemalliset yhteisvaikutukset muiden lähialueella olevien ja suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa tulee myös huomioida. Maiseman ja kulttuuriympäristön arvojen säilymisen ja niihin kohdistuvien vaikutusten kannalta tulisi suosia käytäntöä, jossa uusi voimajohto rakennetaan nykyisen voimajohtoon yhteyteen, joko yhteispylvääseen tai samaan johtokäytävään. Samaa periaatetta toteuttaa suunnitelmassa esitetty vaihtoehto liittyä suoraan olemassa olevaan voimajohtoon.

Tornionlaakson maakuntamuseon näkemyksen mukaan suunnitelmassa esitetty maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin aiottu toteutustapa vaikuttaa asianmukaiselta.

Suomen metsäkeskus

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman täydentämiseksi ja täsmentämiseksi esitetään seuraavia näkökohtia. Kohdassa 4.6.7 Muut selvitykset ja lähteet, luettelossa kohdissa Etelä-Pohjanmaan metsäkeskus • Pohjois-Pohjanmaan metsäohjelma 2016-2020 ja Metsäkeskus Metsätalous kaavoitusalueilla, 2005. • Paikkatietoaineistot 2018-2019. Näissä organisaatio pitäisi olla Suomen metsäkeskus.

Kasvillisuus- ja luontotyyppien kartoitusta varten Suomen metsäkeskuksen hallinnoimaa metsätietoa on mahdollista hyödyntää hankkeiden ja kaavoituksen valmistelussa. Tiedon hyödyntämisessä on syytä tiedostaa, että avoimesta tiedosta löytyvien metsälain 10§ -kohteet ja muu luontotieto on tarkemmassa suunnittelussa syytä tarkistaa maastossa. Metsäkeskus päivittää tietoa, mutta esimerkiksi metsälain 10§ -kohteiden osalta niiden rajaukset ovat voineet muuttua metsälain soveltamisohjeiden myötä. Avoimen tiedon karttapalvelut löytyvät osoitteesta: <https://www.metsaan.fi/karttapalvelut>. Muuta tietoa saatavilla olevasta tiedosta osoitteista:

<https://www.metsaan.fi/vleistietoa-avoimesta-metsatiedosta> <https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineistot>

Kohdassa 5.13 Vaikutukset ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen on todettu, että hankkeessa arvioidaan vaikutukset Suomen metsien hiilinieluun laskemalla hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin määrä. Samassa yhteydessä on syytä arvioida rakentamisen myötä metsätaloudesta

20.9.2019

POPELY/396/2019

poistuvan maa-alueen eli metsäkadon määrä. Metsäkadolla on merkitystä arvioitaessa Suomen maankäyttösektorin ilmastotavoitteen saavuttamista.

Samaan kohtaan liittyen metsätalouden harjoittamiseen kohdistuvia elinkeinovaikutuksia, esimerkiksi suoria talous- ja työllisyysvaikutuksia, on mahdollista selvittää mm. edellä mainitun paikkaan sidotun metsävaratiedon ja suunniteltujen rakenteiden sekä tie- ja sähkölinjojen sijaintitietojen avulla - kuinka paljon hakkuumahdollisuudet ja metsänhoitotyöt vähenevät poistuvan pinta-alan vuoksi.

Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi on tarpeen selvittää, ovatko rakentamissuunnitelmien vesiensuojelutoimenpiteet riittäviä. Toimenpiteiden suunnittelussa ja rakenteiden mitoituksessa on tarpeen ottaa huomioon valuma-alueen kokonaisuuteen kohdistuva kuormitus yhteistyössä metsätaloudesta vastaavien tahojen kanssa.

Tuulivoimapuiston alueen tieverkoston rakentamisen ja vahvistamisen lisäksi on tarpeen selvittää tarve alueelle johtavan tieverkon vahvistamiseen. Rakennettavan tielinjausten osalta on tarve tarkistaa niiden vaikutukset luontokohteisiin ja varmistaa vesiensuojelun toteutuminen. Riskit tiestön vaurioitumisesta ja korjaustarpeista tulisi arvioida ja esittää toimenpiteet riskin välttämiseksi ja mahdollisten vaurioiden korjaamiseksi ja kulujen korvaamiseksi. Tiestön rakentamisen ja vahvistamisen yhteydessä tulee varmistaa myös kalojen esteetön kulku tierumpuja rakennettaessa.

Luonnonvarakeskus (Luke)

Ympäristövaikutusten arvioinnissa (yva) on tarkoitus tarkastella tuulipuiston sekä voimajohdon ympäristövaikutuksia rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston aikana. Yva-suunnitelmassa on esitetty luonnonympäristön nykytilaa ja jo tehdyt luontoselvitykset sekä suunnitelmia lisäselvityksille.

Hankealue sijoittuu keskiboreaaliselle Pohjanmaan vyöhykkeelle PohjoisPohjanmaan rannikkoalueelle. Ekologisella maisematasolla selvitysalueella hallitsee soiden, turvekankaiden ja kivennäismaiden metsien muodostama mosaiikki. Alue on pääosin talousmetsää. Pääosa metsistä on taimikoita sekä nuoria ja varttuneita kasvatusmetsiä. Vanhojen metsien osuus on vähäinen. Alueen itäosassa on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä suoalueita, joita arviointisuunnitelmassa ei luonnehdita tarkemmin.

Tuulivoimahankkeen kannalta huomionarvoisimpia lajeja ovat alueen kautta muuttavat linnut ja kanalinnut, joiden soidinpaikkoja mahdollisesti sijaitsee suunnittelualueella. Hankealue on linnuston päämuuttoreittien läheisyydessä ja erityisesti petolintujen muuttoreitit kulkevat hankealueen lähiympäristössä. Yva-suunnitelmaan sisältyy erityisesti linnustonselvityksiä, joissa keskitytään lintudirektiivin liitteen lajeihin, Suomen erityisvastuulajeihin ja kansallisessa uhanalaistarkastelussa uhanalaiseksi määriteltyihin lajeihin sekä petolintulajistoon. Tehtävät selvitykset ovat pesimälinnustonselvitys toukokuussa 2019, lintujen kevät- ja syysmuuttoseurannat (keskittyvät petolintujen, hanhien ja muiden suurikokoisten lajien muuttoon), pöllöselvitys soidinaikana, sääksiselvitys (pesii alueella), sekä metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys keuhkolla 2019. Tehtävien luontoselvitysten yhteydessä pyritään havainnoimaan erityisesti suurpetojen ja hirvieläinten esiintymistä alueella.

Puolassa tehdyssä tutkimuksessa metsäkauriin ja rusakon on todettu välttävän tuulipuiston sisäosia ja yksittäisiä turbiineja (Lopucki et al. 2017). Toisaalta esim. hirven voi olettaa löytävän sopivaa ravintoa voimaloiden ja huoltoteiden ympäristöön raivattujen alueiden kasvillisuudesta. Pohjois-Amerikassa on havaittu hirvien oleskelevan myös käynnissä olevan voimalan lähetyillä (Multiple Resource Management Inc. 2006). Paikallista hirvikantaa on todennäköisesti tarpeen metsästä myös tuulipuiston alueella ja erityisesti jos puisto houkuttelee hirviä. Hirven ja myös muiden riistaeläinten metsästyksen järjestäminen tuulipuiston alueella voi vaatia erityisiä varotoimenpiteitä, mikä voitaisiin ottaa esiin kohdassa 5.13., jossa käsitellään vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Tehtäviä selvityksiä voidaan kuitenkin pitää melko kattavina ja niissä käytettäviä menetelmiä asianmukaisina. Tosin nisäkkäiden esiintymistä koskevaa tietoa olisi voitu tarkemmin selvittää lumijälkien linjalaskentojen avulla. Myös alueella tai sen lähistöllä olevia Luken riistakolmiolaskentoja olisi voitu hyödyntää.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lausunnon tiivistelmä. Iin Olinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma sisältää melko kattavat selvitykset hankealueen eläinkannoista ja niissä käytettävät menetelmät ovat asianmukaisia. Nisäkkäiden esiintymistä koskevaa tietoa olisi kuitenkin voitu tarkemmin selvittää lumijälkien linjalaskentojen avulla. Myös alueella tai sen lähistöllä olevia Luken riistakolmiolaskentoja olisi voitu hyödyntää.

Metsähallitus

Metsähallitus on aiemmin kommentoinut tuulivoimahanketta sitä koskeneessa helmikuussa 2019 Pohjois-Pohjamaan ELY-keskuksen järjestämässä YAL 8 § mukaisessa ennakkoneuvottelussa (MH 605/2019). Tuolloin Metsähallitus muun muassa totesi, että hankealueen itäosaan ulottuva Kuisuon Natura-alue, joka on EU:n lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue (SPA), tulisi rajata hankealueen ulkopuolelle. Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hankealue ei ulotu Natura-alueelle, mutta rajautuu siihen. Metsähallitus katsoo, että hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa ja Natura-arvioinnissa tulee arvioida tarkoin Natura-alueelle aiheutuvat mahdolliset haitat ja turvata alueen suojeluarvot riittävällä suojavyöhykkeellä.

Hankevaihtoehdoista VE1 sijoittuu huomattavasti laajemmalle alueelle kuin Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet. Vaihemaakuntakaavaa varten tehdyssä selvityksessä "Tuulivoimarakentamisen vaikutukset muuttolinnustoon Pohjois-Pohjanmaalla" hankealue sijoittuu muuttolintujen kannalta merkittävälle vyöhykkeelle, jonne selvityksen mukaan ei ole suositeltavaa suunnitella tuulivoimaloiden lisärakentamista kaavaan merkittyjen tuulivoima-alueiden lisäksi. Tämä tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan hankkeella voi olla vaikutuksia muuttaviin petolintuihin. Kuten YVA-suunnitelmassa todetaan, hankealue sijoittuu joidenkin lajien päämuuttoreittien läheisyyteen ja muuttavaan linnustoon kohdistuvat vaikutukset ovat hankkeen keskeisimpiä arvioitavia osa-alueita huomioiden myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Tärkeitä tarkasteltavia lajeja ovat etenkin maakotka, piekana ja hiirihaukka. Näiden lajien päämuuttoreitit sijoittuvat PPLY:n selvitysten mukaan Oulun ja Kemian väliselle rannikolle. Kannan kasvun myötä myös merikotkien lentomäärät alueella voivat olla ennakoitua suuremmat. Kaikki em. lajit lukeutuvat kaarteleviin petolintuihin. Tämä käyttäytymispiirre on tärkeää huomioida törmäysarvioissa. Keskeistä on selvittää em. lajien hankealueen ilmatilassa viettämä kokonaisaika muuttavien yksilömäärien lisäksi. Läpimuuttaviin yksilöihin perustuvat arviot aliarvioivat selkeästi kokonaislentoa. Asia on osoitettu mm. Ramboll Oy:n aiemmissa selvityksissä (mm. Puskakorven tuulivoimahankkeessa) merikotkaa koskien.

Riistalintujen osalta raja-alue sisältää metson ja teeren soidinpaikat sekä metsähanhen elinympäristöä, joille tuulivoimaloiden ja niiden rakentamisen aiheuttamat vaikutukset on syytä arvioida. Hankealue on osa Metsähallituksen pienriistan ja hirven metsästyslupa-alueita, jonka erämaisuutta ja samalla eränkävynnin houkuttelevuutta tuulivoimapuisto voi heikentää.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eivät käy ilmi valtion maiden alue-ekologisen suunnittelun luontokohteet. Ne löytyvät mm. Retkikartta.fi -palvelusta ja tulee ottaa huomioon hankkeen jatkovaiheissa.

Lisäksi Metsähallitus huomauttaa, että YVA-suunnitelman kuulemisen ajoittaminen maastokauden lopulle on suunnittelukäytäntönä huono, koska se voi heikentää kuulemisen yhteydessä esitettyjen näkemysten huomioimista arvioinnissa tai viivästyttää YVA-selostuksen valmistumisen seuraavan maastokauden jälkeiselle ajalle.

Paliskuntain yhdistys

Olinkorven tuulivoimahanke sijoittuu poronhoitoalueen ulkopuolelle. Sen laajempi vaihtoehto rajautuu kuitenkin Oijärven paliskuntaan. Hankkeen sähkönsiirtovaihtoehto SVE B sijoittuu Oijärven alueelle. Oijärven paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 1300 ja poronmestajia on 51. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskuntaan sijoittuu ennestään Myllykankaan tuulipuisto ja luvitusvaiheessa oleva Isokankaan tuulipuisto. Paliskunnan rajalle sijoittuvat lisäksi Nybyn ja

20.9.2019

POPELY/396/2019

Olhavan puistot sekä suunnitteilla oleva Palokankaan tuulipuisto. Näissä on yhteensä 58 tuulivoimalaa. Alueella on myös YVA-vaiheessa noin 60 voimalan Yli-Olhavan tuulipuistohanke, joka sijoittuu aiemmin mainituista olemassa olevista ja suunnitelluista tuulivoima-alueista sisämaahan päin ja sen myötä keskeisille Oijärven paliskunnan poronhoidon toiminta-alueille.

Olinkorven tuulivoimahankkeen sähkönsiirto sijoittuu vaihtoehdon SVE B loppuosassa myös Isosydänmaan paliskunnan alueelle, olemassa olevan ja suunnitteilla olevan 440 kV voimajohdon rinnalle. Isosydänmaan paliskunnan suurin sallittu elopromäärä on 2000 ja poronmistajia on 55.

Poronhoidon huomioon ottaminen tuulipuistohankkeissa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): "Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta" (PHL 3§). Poronhoitolaissa 53 § mukaan: "suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa." Hankkeen sähkönsiirron vaihtoehdon SVE B sijoittumisesta valtion maille ei mainita YVA-ohjelmassa. Mikäli se sijoittuu, PHL 53 § mukainen neuvottelu tulisi järjestää, jos vaihtoehto toteutetaan.

Poronhoitolain lisäksi voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan poronhoitolain rajaan liittyvä ja tuulipuistojen suunnittelua ohjaava suunnittelumääräys edellyttävät, että hankkeen suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Samaa edellyttää Länsi-Lapin maakuntakaavan yleinen kaavamääräys. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös omalta osaltaan alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoitoon voi valittavasta hankevaihtoehdosta riippuen kohdistua vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä.

Vaikutukset poronhoitoon

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertoa aidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä.

Tuulipuistohanke sijoittuisi Oijärven paliskunnan toiminta-alueen välittömään läheisyyteen ja sähkönsiirron VES B osittain Oijärven ja Isosydänmaan toiminta-alueille. Vaikka varsinainen hankealue ei ole Oijärven paliskunnan alueella, poroja voi silti jossain määrin laiduntaa tuulipuiston alueella, sillä poronhoitoalueen rajalla ei ole aitoja. Etenkin syksyllä metsästysaikaan hirvikoirat häiritsevät poroja, jolloin niitä voi siirtyä enemmänkin poronhoitoalueen ulkopuolelle. Porojen siirtyminen keskikesällä räkkäsuojaan tuulipuistoalueelle on niin ikään mahdollista, sillä paliskunnan rajalla sijaitseva Muhosuo on alue, jossa poroja laiduntaa kesällä, ja osa sen alueesta on suunnitellun tuulipuiston puolella. Oijärven paliskunnalla on yksityismailla suunnitellun tuulipuiston alueella kaksi kiinteää pyyntiaitaa, joiden tarkoitus on se, että porot saadaan pyydettyä ja vietyä alueelta pois.

Oijärven paliskunnan aiempien kannanottojen mukaan esimerkiksi Myllykankaan tuulipuisto on vaikeuttanut ja hidastanut poronhoitotoita kesällä, kun metsät on hakattu ja porot ovat tulleet räkkäsuojaan alueelle ja sitten hajonneet pienempiin parttioihin, joita on vaikeampi koota aitaan vasanmerkintää varten. Jos vasat jäävät merkittämättä, niitä ei voida erottaa omistajansa omaisuudeksi esim. liikennevahinkotilanteessa. Tällöin porosta saatava vahingonkorvaus tai teurastuotto ei tule poronmistajalle. Tuulipuistohanke tuo alueelle lisää uusia teitä, jotka pidetään ympäri vuoden auki. Porot lähtevät helposti kulkemaan teitä pitkin etenkin, jos laitumilla tulee ongelmia syystalvella jäätymisen kanssa tai jos tulee syvä, pehmeä hanki. Paliskuntaa huolestuttaa porojen siirtyminen enenevässä määrin poronhoitoalueen ulkopuolelle, sillä porot eivät lain

20.9.2019

POPELY/396/2019

mukaan saisi laiduntaa siellä. Tämä johtaa ristiriitoihin alueella asuvien ihmisten kanssa ja lisätöihin ja kustannuksiin, kun poroja pitää siirtää takaisin oikeille alueille. Ongelmia aiheutuu myös, mikäli porot ehtivät kulkea rautatielle, sillä radan aita on paikoin epäkunnossa ja poroja jää siellä junan alle. Mikäli porot ehtivät kulkea nelostien yli meren puolelle, niiden poiskuljettaminen on vielä työläämpää ja tien vilkas liikenne joudutaan pysäyttämään.

Tuulipuistohankkeista aiheutuu välittömiä laidunten menetyksiä ja muutoksia. Mikäli porot välttävät tuulipuiston lähialueita häiriön (rakentaminen, voimaloiden liike, ääni, välke lentoestevaloista) vuoksi tai niitä ei voida enää käyttää poronhoitotöissä, aiheutuu laajemmille alueille ulottuvia välillisiä laidunmenetyksiä. Lukuisten pohjoismaisten tutkimusten mukaan etenkin vaatimet (yli 80 % porokarjasta) ovat herkkiä ihmistoiminnan ja infrastruktuurin aiheuttamalle häiriölle, varsinkin kevättalvella tiineyden loppuvaiheessa, vasoma-aikana ja sen jälkeen (Skarin & Åhman 2014). Etenkin Ruotsissa on tutkittu poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia tuulivoiman osalta. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elinpiirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nopeammin alueen poikki (Skarin 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018).

Sähkönsiirron VES B alueella on Oijärven syksyn ja talven laitumia. Isosydänmaan paliskunnan alueella hanke sijoittuu suyslaitumille. Isosydänmaassa voimajohdon lähellä on myös yksityisten poronhoitajien talvitarhoja.

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristölle aiheutetut muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki, myös YVA-laki sekä alueella voimassa olevat maakuntakaavat.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Arvioinnissa tulee aluksi selvittää alueen merkitys poronhoidolle eli paljonko poroja laiduntaa ja käsitellään poronhoitotöissä alueilla mihinkin aikaan vuodesta. Arvioinnissa tulee myös selvittää rakennelmien (voimalat, voimajohto ym.) ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin (määrä, laatu), porojen laidunten käyttöön ja poronhoitotoimintaan (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit ym.). Lisäksi myös mahdolliset poroille aiheutuvia vahinkoja (liikenne, tippuva jää) tulee selvittää. YVA:n porotalousvaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaisetkin vaikutukset. Menettelyssä tulee etsiä toimenpiteitä haitallisten vaikutusten lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä elinkeinon harjoittajien kanssa. Ollinkorven hankkeessa sekä tuulivoimaloiden alueen että sähkönsiirron osalta on välttämätöntä selvittää niiden yhteisvaikutukset olemassa olevien ja suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa.

Vaikutusten arvioinnissa aiotaan YVA-suunnitelman mukaan porotalouteen kohdistuvia vaikutuksia arvioida sidosryhmätyöskentelyn, poronhoidon paikkatietoaineiston sekä kartta-analyysien avulla. Porotalousselvityksessä hyödynnetään myös muissa tuulivoimahankkeista laadittuja porotalous selvityksiä sekä saatavilla olevia tutkimustuloksia poronhoitoon liittyen. Paliskuntia on syytä haastatella alueen merkityksestä ja niiden poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista. Hankkeen alueista osa on valtionmaita, ja niitä koskee PHL 53 § neuvotteluvollisuus. Yksityismaille sijoittuvissa hankkeissa on myös käyty elinkeinon yhteensovittamiseksi em. lakisääteisen neuvottelun tyyppisiä neuvotteluita, joista saadut kokemukset ovat olleet hyviä. Hankkeen valittavista toteutusvaihtoehdoista riippuu, onko neuvotteluita tarve järjestää (esim. mikäli hanke jää kokonaan poronhoitoalueen ulkopuolelle). Paliskuntain yhdistys muistuttaa, että hyvä neuvottelukäytäntö tarkoittaa sitä, että neuvottelut aloitetaan riittävän aikaisessa vaiheessa, ja että neuvotteluiden lähtökohtana on todellinen mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

Karttatarkasteluja poronhoidon toiminnasta suhteessa hankkeeseen on syytä tehdä sekä toiminnan lähialueella, että laajemmin koko paliskunnan alueella. Arvioinnin tarkastelualueen tulee olla tarpeeksi laaja, sillä paliskunta laitumineen, muine toiminnallisine alueineen ja rakenteineen on yhtenäinen toimintaympäristö ja muutokset sen yhdessä osassa yleensä vaikuttavat myös muualle. Paliskuntain yhdistys huomauttaa, että perustiedot paliskuntien poronomistajien määrästä on kirjattu ohjelmaan väärin (s. 41). YVA:n aikana tulee

20.9.2019

POPELY/396/2019

etsiä keinoja haittojen lieventämiseen myös poronhoidon suhteen: esimerkiksi Oijärven paliskunnan poronhoitajat ovat huomauttaneet, että heidän tulee päästä kulkemaan ja käyttämään tuulivoimaloiden alueella olevia kiinteitä aitarakenteita, jotta porot saadaan koottua alueelta. Lisää tietoa poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnista, haittojen lieventämisestä ja seurannasta on esim. poroYVA-oppaassa: www.paliskunnat.fi/poroyva.

YVA-suunnitelmassa on puutteita sen perusasioissa. Hankkeen vaihtoehdot -kappaleessa ei kuvata lainkaan sähkönsiirron vaihtoehtoja. Sähkönsiirtoon käytettävän voimajohdon kokoa ei myöskään kerrota hankkeen teknisessä kuvauksessa. Sähkönsiirtoa ei kuvata hankevaihtoehdon VE 2 suhteen. Miten sähkö siirrettäisiin läntisemmältä hankealueelta? Teiden määrää VE 2:ssa ei myöskään ole suunniteltu, mikä on oleellinen tieto ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi (paljonko metsää muuttuu pysyvästi). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan kaavamerkinnot eivät kuitenkaan käytännössä mahdollista muuta kuin VE 2 mukaisen hankkeen, joten sitä tulee YVA:ssa tutkia todellisena hankevaihtoehtona. Poronhoitoalueen raja ja siihen liittyvä määräys puuttuvat taulukosta 4 ja poronhoidon tilastoja ei ole käytetty, sillä suppeat kuvaukset paliskunnista ovat virheelliset. Ohjelmasta ei myöskään löydy lähdeluetteloja. Useat puutteet, etenkin sen tärkeimmässä osassa eli hankkeen kuvauksessa, eivät anna hyvää kuvaa asiakirjasta eivätkä edistä osallisten lausuntomahdollisuuksia, sillä osalliset eivät tällöin voi ottaa kantaa hankkeen oletettuihin vaikutuksiin. Ohjelmassa annettujen tietojen pohjalta voi kuitenkin sanoa, että vähiten haittaa poronhoidolle aiheutuisi hankkeen vaihtoehdoista VE 2 ja VES A.

Alueen maakuntakaavoista tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamisesta. YVA-menettelyssä tulee arvioida asianmukaisesti kaikki poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Hankkeessa korostuu yhteisvaikutusten arvioinnin tarpeellisuus alueella toimivien tai sinne suunniteltujen muiden tuulipuistojen kanssa niin tuulivoimaloiden kuin sähkönsiirronkin osalta.

Tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä lieventämään ja korvata Oijärven ja Isosydänmaan paliskunnille täysimääräisesti. Poronhoitolain 53 § mukainen neuvottelu tulee järjestää, mikäli hanke sijoittuu poronhoitoalueelle ja valtion maille. Vaikka hanke ei olisikaan valtionmaille, ovat paliskuntien kanssa käyty neuvottelut olleet hyvä yhteensovittamisen väline.

Tornator Oyj

Tornator Oyj suhtautuu myönteisesti tuulivoimatuotannon kehittämiseen lin Ollinkorven alueelle. Hankkeen jatkosuunnittelussa pyydämme kuitenkin ottamaan huomioon seuraavat seikat:

- Tuulivoimalan T17 tarkemman paikan osalta suunnittelijoiden on tarpeen olla yhteydessä Tornatoriin. Tiestön suunnittelussa tulisi ensisijaisesti tukeutua olemassa oleviin tielinjauksiin ja pyrkiä välttämään metsikkökuvioiden rikkomista; esim. yhteysvälit T8-T20, T 27-T44.

Pohjois-lin kyläyhdistys

MAISEMA ja MAISEMAHAITAT. Iijoki ja Iijoen suisto ovat olleet aikanaan yksi merkittävimmistä satama- ja kauppapaikoista, joka on tunnettu jo 1300-luvulla. Kaupan keskuksen, lin Haminan rakennukset (vanhimmat säilyneet 1800-luvun alkupuolelta) ovat hyväkuntoisia, samoin alueen mittakaava on mittakaavallisesti yhtenäinen. Lin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka on kokonaisuutena Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö ja melkein vastapäätä Haminan Iijoen toisella puolella on Pohjois-lissä sijaitseva Akolan tila, jonka päärakennus 1700 -luvun lopulta kuuluu Pohjois-Pohjanmaan merkittävimpiin myöhäiskustavilaisen ajan rakennuksiin. Lisäksi Pohjois-lin kylän alueella kulkee Pohjois-Pohjanmaan rantatie, joka on yksi Suomen tärkeistä historiallisista tielinjoista ja kuuluu myös Valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Pohjois-Pohjanmaalla Pohjanmaan rantatien parhaimmin säilyneet osuudet ovat mm. Pohjois-lin alueella Hiivalantie ja Kantolantie. Kantolantien varrella on myös Päckilänkankaan maisemakokonaisuus, joka on osoitettu osayleiskaavan olemassa olevan statuksen perusteella maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi (Pohjois-Pohjanmaan rakennetun kulttuuriympäristön kartoitus, 2013). Alueella on kaksi maakunnallisesti merkittävää kohdetta ja 60 kohdetta, jotka on rakennettu ennen vuotta 1955 eli merkittäviä jo ikänsä takia.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Pohjois-Pohjanmaan liiton tuulivoimaselvityksen 2013 maisemataarkastelussa todetaan, että Pohjois-lissä näkymäalueille sijoittuvien asuntojen (asukaskuntien) määrä voimaloiden lähialueella (alle 5 km) on 1226 ja loma-asuntojen 109. Selvityksessä todettiin myös, että maisemallisesti riskialttiimpia olivat mm. Pohjois-lin tuulivoima -alueet.

Maaseutumainen maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö ovat osa kulttuuriperintöämme, jota voimme säilyttää ja hoitaa ja siirtää kulttuuriperintönämme eteenpäin. Se on myös meidän tehtävämme. Nyt suunnitteilla oleva Ollinkorven tuulivoimapuiston 300 metriset myllyt näkyvät kauaksi lijoen molemmin puolin ja muuttavat niin maiseman kuin kulttuuriympäristönkin lopullisesti. Maisema ja ympäristö ja muinaisjäännökset on huomioitava yhtenä keskeisenä arvotekijänä, kun tehdään päätöksiä hankkeen toteuttamiseksi.

5-9 MW VOIMALAT Ollinkorpeen suunnitellaan siis 5-9 MW voimaloita, jotka ovat tähän mennessä Suomessa suunnitelluista korkeimmat. Isompia ja korkeampia tuulivoimaloita halutaan siksi, koska tuulivoimahankkeille ei enää myönnetä anteliasta ns. syöttötariffitukea. Missään muualla Euroopassa eikä tietääksemme muuallakaan maailmassa ole rakennettu 300 metrin pyyhkäisykorkeudeltaan olevia tuulivoimaloita. Saksassa, Tanskassa ja Englannissa tämän kokoisia voimaloita ei saisi rakentaa maalle, ainoastaan merelle. Tanskassa on kyllä paljon voimaloita, mutta joiden keskimääräinen pyyhkäisykorkeus on ainoastaan 69 metriä ja tehot enimmäkseen 0,2 - 1 MW. Voimaloiden näkyvyysalue 300 metrin pyyhkäisykorkeudella on noin 35-40 kilometriä, jolloin liikokilaakso menettää sen vuoksi perinteisen merkityksen maisema-alueena.

Yhden voimalan perustuksiin menee pelkkää betonia 600 m³ eli 63 x 600 m³ yht. 37 800 m³ betonia ja kymmenien tonnin raudoitusteräket päälle. Aivan valtavasti tarvitaan siis soraa jostain ja päälle vielä kaikki kuljetukset - ei kyllä kovin ympäristöystävällistä ja mikähän mahtaa olla hiilijalanjälki!

YHTEISVAIKUTUKSET. Pohjois-Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä 2013 todettiin myös, että vierekkäisillä tuulivoima -alueilla voi olla merkityksellisiä yhteisvaikutuksia. Tuulivoima-alueilla voi hankekohtaisten vaikutusten ohella olla myös merkittäviä yhteisvaikutuksia, jos useat tuulivoimapuistoalueet sijoitetaan lähelle toisiaan tai samojen lintujen käyttämien muuttoreittien läheisyyteen. Maisemamuutokset ovat selvästi havaittavissa viljelysaukeilla ja järvi- ja merialueilla. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida erityisesti maisema, asutus, ihmisten elinympäristö, melu ja linnusto ja muu eläimistö. Birdlife Suomen mukaan on erittäin tärkeää, että tuulivoimaloiden sijaintia valitessa huomioidaan seuraavat tekijät: suurien pesimäyhdyskuntien tai tärkeiden ruokailu- tai levähdyspaikkojen läheisyys, lintujen muuttoreittien sijainti suhteessa voimaloihin, lintujen esiintymisen vuodenaikaisvaihtelu ja meri- ja maakotkien yleisyys alueella. Myös alueen hirvieläinkannan tuho on ilmeinen ja yli 90 % metsästysseurojen metsästysalueista jää tuulivoimahankkeen alle.

Metsojen ja teerien osalta hanke aiheuttaa ko. lajien katoamisen, koska ne vaativat soitimella ollessaan täyttä hiljaisuutta ympäristöltään. Lepakot räjähtelevät, kun ne hyönteisiä saalistaessaan lentävät lapojen ohitse. Lavan takana ilmanpaine laskee sekunnin murto-osassa noin 30 %, jolloin näiden pehmeärintaisten nisäkkäiden verisuonet räjähtävät hajalle äkillisen paineenlaskun iskiessä.

lin edustalle tehtävästä 80 voimalan Suurhiekan merituulivoimapuistosta on myös tehtävä näkymäalueanalyysi yhdessä Yli-Olhavan ja Ollinkorven tuulivoimapuistojen kanssa.

HIASTINLAHTI JA HIASTINHAARA Pohjois-lissä sijaitseva Hiastinlahti kuuluu valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistaman valtakunnallisen lintuvesisuojeluohjelman alueeseen Hiastinlahti LVO-110233 sekä EU:n Natura 2000-verkoston samannimiseen kohteeseen (FI 1100600). Hiastinlahti on tärkeä linnuston pesimäalue ja muuttoaikainen levähdyskohde. Kunnostettu Hiastinhaaran luontopolku- ja lintutornialue on lintuharrastajien suosima lintujen tarkkailukohde, ainutlaatuinen alue, jota ei ole missään muualla Suomessa ja kuntalaisten, mökkiläisten, ulkolaisten matkailijoiden ja muiden satunnaisten päiväkävijöiden virkistätymiskohde.

BASSO- JA INFRAÄÄNET. Bassomelulla tarkoitetaan kuuloaistilla kuultavia taajuuksia 20-200 hertsiä, infraäänellä taas taajuuksia 0,1 - 20 hertsiä, joita kuuloaistilla ei voi havaita ja kantautuvat jopa kymmenien kilometrien päähän. Bassomelu suuntautuu vaakasuunnassa voimakkaasti pois päin tavoista, ala- ja ylätuulen puolelle. Lapojen tuottaman 1.2 sekunnin välein vaihtelevan ilmanpainepulssin aiheuttama bassomelu ei

20.9.2019

POPELY/396/2019

juurikaan suuntaudu voimalan juurelle eikä sivulle päin. Tämä osaltaan selittää sitä, miksi kaikki lähiympäristön asukkaat eivät kärsi samalla tavalla tuulivoimamelusta, joka on pahimmillaan yöaikaan. Tuulivoimayhtiöt ja muutamat tutkijat ovat väittäneet, että infraääni ei voi aiheuttaa terveyshaittoja, koska sitä ei voi kuulla. Näinhän voitaisiin väittää, että esim. radioaktiivisesta radiosäteilystä ei voi olla haittaa, koska sitä emme havaitse. Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry on tehnyt laajan raportin, jossa selvitettiin tuulivoimaloiden aiheuttamaa infraäänipäästöä ja sen vaikutuksia ihmisten terveyteen. Ja tulos: tuulivoimaloiden infraäänipäästöt sairastuttavat ihmisiä. http://tvky.info/tiedostot/infra_aani.pdf Lähtökohtaisesti itse tuulivoimassa ei ole vikaa, mutta tavassa, jolla tuulivoiman lisärakentamista ajetaan liian lähelle asutusta niin koko Suomessa kuin lissäkin. Tällä hetkellä ei ole tarpeeksi tutkittua, puolueetonta tietoa tuulivoiman aiheuttamista lyhyt- ja pitkäkestoista vaikutuksista eikä melu-, varjostus- ja painealtojen vaikutuksista lähialueiden ihmisten terveyteen. Tuulivoimaloiden tehon ja pyyhkäisykorkeuden kasvaessa ja pohjoisen ilmasto-olosuhteiden takia tehdyt tutkimukset, selvitykset ja meluohjeistukset myllymäärien kasvaessa eivät vastaa enää todellista tilannetta. Nämä kaikki yhdessä osaltaan lisäävät tuulivoimatuotantoon kohdistuvaa pelkoa ja vastustusta.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa 2017 tuulivoimaloiden tuottaman äänen vaikutukset ihmisten terveyteen todetaan, että jatkoselvitystä tarvitaan. Parhailaan onkin käynnissä TEMin jatkoselvitys tuulivoiman aiheuttamista mahdollisista äänihaitoista, joka valmistuu vuoden 2020 helmikuussa. Tutkimuksen tekevät VTT, Helsingin yliopisto, Työterveyslaitos sekä THL eli Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Mielestämme tämä selvitys tulee valmistua ja on otettava huomioon sekä yhteysviranomaisen lausunnossa, että osayleiskaavan valmistelussa.

Tuulivoimaloiden infraäänien leviämisen selvittäminen on tärkeää, koska oletus siitä, että voimaloiden haitta olisi suurin välittömässä lähiympäristössä, voi olla merkittävä virhepäätelmä. Jos suurten voimalakeskittymien infraääni leviää kauaksi, tulee tämän merkitys väestön eli asukkaiden terveydelle selvittää. <https://syte.fi/12019/04/10/tiedote-syte-ry-aloittaa-tuulivoimaloiden-infraanimittaukset/>

MELU. Melumallinnukset tulee perustua ympäristöministeriön ohjeeseen 2/2014 ja melumalliin tulee sisällyttää läheisten tuulivoimahankkeiden tuulivoimalat ja niiden yhteisvaikutukset. Roottorin halkaisija on voimaloissa 200 metriä, joka on Suomen ennätys. Vaikka tuulivoimayhtiöt vakuuttavat, että uudet voimalat ovat hiljaisia, ihan fysiikan lakien mukaan niiden melu lisääntyy pyyhkäisykorkeuden kasvaessa ja niiden ikääntyessä. Jos voimalat ovat haruksellisia, niin niiden paksut harukset voivat kerätä jäätä talvella ja voimaloiden pyöriessä ja värähdellessä suurten vääntövoimien vaikutuksesta, ne voivat tuottaa silloin ulvovaa ääntä, voimalan lapojen tuottaman melun lisäksi.

LENTOESTEVALOT. Lentoestevalot muuttavat maisemaa ja erityisesti yön ajaksi. Maisema muuttuu teollisuusmaiseksi, vaikka maiseman arvosta on olemassa säädös: Tasavallan presidentin asetus Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2006/20060014>. Erityisesti maiseman muuttuminen kaatoi Helsingin meritulivoimahankkeet vuonna 2008.

YMPÄRISTÖLUPA. Nykyinen lainsäädäntö ei vaadi tuulivoimaloilta lähtökohtaisesti ympäristölupaa. Kaikilta muilta ympäristö- ja terveyshaittaa mahdollisesti aiheuttavilta laitoksilta se vaaditaan. Lainsäädäntöä on muutettava mahdollisimman pian, että ympäristölupa on aina ehtona tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämiselle. Ja että se voidaan vaatia jo nyt toiminnassa olevilta tuulivoimaloilta. Ympäristöluvan tarvitsevaa toimintaa valvotaan koko elinkaaren ajan. Valvonnasta vastaavat ELY-keskukset ja kunnan ympäristösuojeluviranomaiset seuraavat lupamääräysten kuten tulipalo-, onnettomuus- ja henkilöriskejä noudattamista. Suomalaiset tuulivoimayhtiöt kuten nyt Ilmatar Windpower Oy laittavat projektit vireille, hoitavat lupa-asiat ja viestinnän tuulivoimapaikkakunnalla ja jossain vaiheessa sitten myyvät omistajuutensa ulkomaiselle yhtiölle tai sijoittajalle, koska omat rahat eivät riitä viemään hanketta loppuun. Entä mahdollisen konkurssin tai monimutkaisten sijoitusjärjestelyn jälkeen, onko enää jäljellä muuta tahoja kuin maanomistaja, jonka velvollisuuksiin kuuluu purkukustannukset, alueen maisemointi ja mahdollisista ympäristöhaitoista vastaaminen? Tuulivoima -alueiden ympäristö -, turvallisuus -, onnettomuus - ja henkilöriskeissä nimenomaan paikallinen seuranta ja valvonta on tärkeää ja sen mahdollistaa vain ympäristölupa.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Tällä hetkellä melu- tai muiden ongelmien esiintyessä, asukkaiden on lähdettävä valittamaan ongelmista oikeusteitse hallinto-oikeuteen ja mahdollinen jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen vaatii ensin valitusluvan, jota ei välttämättä myönnetä. Valittaminen maksaa ja prosessit vievät vuosikautia. Tällä hetkellä myös, jos melu- ja muita ongelmia syntyy ja paikallinen ympäristö- ja terveysviranomaisen velvoittaa tuulivoimayhtiöt teettämään mittauksia, niin ne käyttävät hyväkseen oikeutta hankkia mittauksiin omat suosikkifirmansa ja voidaankin kysyä sen jälkeen oikeutetusti, ovatko mittaukset olleet aivan puolueettomia.

SÄHKÖN SIIRTOHINNAT. lissä tuotettava sähkö siirretään Ruuhka-Suomen tarpeisiin ja tuotanto vaatii myös uuden siirtolinjan rakentamisen Pohjois-Ruotsista Etelä-Suomeen. Tämän kaiken maksaa jokainen suomalainen sähkökäyttäjä nousevina siirtohintoina. Tällä hetkellä vuodesta 2018 sähkön siirtohintana on noussut 60 % ja itse sähkön hinta 40 %. Kantaverkkoyhtiö Fingrid toteaa toukokuussa 2019 ilmestyneessä Talouselämä-lehdessä, että uusi tuulivoimarakentaminen keskittyy nyt liikaa pohjoiseen ja länteen, vaikka samalla sähkön omavaraisuus Suomessa paranee selvästi. He toivovat, että uudet tuulivoimalalaitokset sijoittuvat maantieteellisesti tasaisemmin. Yhtiö on pystynyt pitämään kantaverkon siirtohinnat eurooppalaisittain kohtuullisella tasolla. Jos ja kun verkkoa rakennetaan jatkuvasti lisää, tämä nostaa myös siirron hintatasoa, kohtuullisesti lienee monelle ok, mutta hinnan kaksinkertaistuminen tuskin. Mielestämme tätä asiaa ei ole otettu riittävästi yleisesti esille ja tämä mahdollisuus on huomioitava, kun tänne Pohjois-Pohjanmaalle on suunnitteilla tuulivoimahankkeita lähes 4000 megawatin edestä.

SÄHKÖVERKKO. Sähkönsiirtovaihtoehdoissa on huomioitava myös yhteisvaikutus Yli-Olhavan tuulivoimapuiston kanssa. Sähkönsiirron sijoittuminen ja myös tuulivoimalat on syytä esittää sellaisella karttapohjilla ja mittakaavassa, että kiinteistönomistajat pystyvät luotettavasti arvioimaan oman kiinteistönsä sijainnin suhteessa voimaloihin ja sähkönsiirtoreitteihin.

HAVAINNEKUVAT. Uusissa nyt suunnitteluvaiheessa olevissa hankkeissa on vaadittava jo heti alkuun selkeät, vääristelemättömät havainnekuvat. Havainnekuviissa voimaloiden tulee olla oikeissa kokosuhteissa esim. puustoon ja asuin- ja lomarakennuksiin nähden. Valokuvien paikkavalinnoissa on huomioitava luonnonympäristön arvokohteet, kylät ja asutus ja tiemaisemat. Nyt maanomistajat joutuvat allekirjoittamaan vuokrasopimuksensa ilman havainnekuvia ja karttoja täysin tietämättöminä minkälaiseksi hänen vuokraamansa alue tai koko hankealue muuttuu maisemakuvallisesti. Vuonna 2013 1. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaselvitysten havainnekuviassa Ramboll on saanut myllytorneista lähes näkymättömiä eli havainnekuviassa taso ei vastaa lähimainkaan todellisuutta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/file.php?2495>. Ilmatar Windpower Oy/Ramboll Finland Oy on luvannut monessa tilaisuudessa, että havainnekuvat/kuvasovitteet saadaan, mutta puuttuivat ainakin vielä 13.8. pidetyssä yleisötilaisuudessa.

TYÖLLISYYSVAIKUTUKSET. Rakentaminen ei välttämättä työllistä paikallisia kuin hetkellisesti ja rajoitetusti. Merkittävin hyöty tulee maanrakennustöistä, mikäli urakan saa paikallinen yrittäjä. Pelkästään tuulivoimakoneistojen osuus kokonaiskustannuksista on 75 %. Koneistot tulevat kokonaisuudessaan ulkomailta, eivätkä edistä kotimaista työllisyyttä. Itse tornien pystyttäjät ovat yleisesti ulkomailta tulevia ammattilaisia, jotka tuovat tuloja lähinnä alueen kaupolle ja majoitusliikkeille. Rakentamisen jälkeen tuulipuistot eivät työllistä paikallisia kuin satunnaisesti ja voimalat hoidetaan etäohjauksella ulkomailta valmistajasta riippumatta.

SOSIAALISET VAIKUTUKSET. Iin kunta on palkittu vuonna 2015 Suomen kyläyhteisimpänä kuntana. Iin kylien yhteisöllisyys ja aktiivinen osallistuminen ja kehittyminen huomattiin valtakunnallisesti ja palkittiin. Mutta nyt Iin massiivinen lisätuulivoiman valmistelu ja rakentaminen ovat herättäneet kyläläisissä voimakkaita reaktioita puolesta ja vastaan tuulivoimasta hyötyvien ja sen vaikutuksista kärsivien välille. Onko Iin kunta todella valmis myymään ja tuhoamaan omaa ympäristöään, jotta saadaan tuloja, mainetta ja kunniaa. Ja samalla ollaan valmiita vaarantamaan kyläyhteisöjen ja samalla koko Iin kunnan sosiaalista yhtenäisyyttä ja yhteistoimintaa?

4-TIEN LIITTYMÄ HANKEALUEELLE. Hankealueen lounaisimman osan tuulivoimaloille, jotka sijoittuvat rautatien länsipuolelle, kulku on suunniteltu valtatie 4:ltä poikkeavan tien kautta. Liittymällä ja liittymäliikenteellä on huomattava vaikutus 4-tien turvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen mm. rakennusvaiheen aikana. Liittymä aiheuttaa uutta häiriötä liikennevirtaan ja lisää huomattavasti onnettomuusriskejä ja mahdollisesti myös ympäristöonnettomuusriskejä valtatie 4:n säiliöautojen

20.9.2019

POPELY/396/2019

tiekuljetuksissa. Tieosuudella oli vuonna 2018 keskimäärin noin 8000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja siitä raskaan liikenteen osuus on 10-15 %. Onnettomuustilanteissa 4-tie suljetaan ja ohjataan kylätielle eli Kantolantielle, joka vuosien kokemusten perusteella jonoutuu ja arkipäivän liikkumisen sujuvuus ja turvallisuus vaarantuvat.

MUHOJOKI. Muistutamme myös, että Muhojoessa on luontainen harri eli harjuskanta. Harjus esiintyy viileissä, runsashappisissa, sorahiekkapohjaisissa joissa ja puroissa Itä- ja Pohjois-Suomessa ja myös jokisuissa Perämerellä ja paikoin Selkämerellä. Muhojoki laskee Muhosperällä Perämereen. Sukukypsät yksilöt vaeltavat talvehtimisalueiltaan kudulle jokien matalille sorapohjaisille virtaaville paikoille. Meriharjus on Suomessa äärimmäisen uhanalainen ja laji reagoi herkästi mm. veden saastumiseen. Myös sorapohjaisista kutujoista on pulaa. Lin Krunnista on saatu mm. havaintoja vastakuoriutuneista poikasista, joten lupaa tuulivoimaloille ei tule myöntää ennen kuin Muhojoen meriharjuskanta on selvitetty ja tehty hoitosuunnitelma kannan säilyttämiseksi. Myöskään Muhojoen vettä ei tule käyttää toiminnassa ja on turvattava, ettei joen vesi pilaannu mm. happamalla kuormituksella, kun teitä rakennetaan ja voimaloiden perustuksia kaivetaan.

TV- JA MATKAVIESTINPALVELUT. On varmistettava, että tv- ja matkaviestinpalvelut toimivat nyt ja tulevaisuudessa häiriöttömästi.

METSÄSTYS, MARJASTUS JA SIENESTYS ALUEELLA ja ONNETTOMUUSTILANTEET. Miten luonnossa liikkujien, kuten marjastajien, sienestäjien, metsästäjien, hiihtäjien ja muiden ulkoilijoiden tulee huomioida tuulivoimalat niiden vaikutuspiirissä liikkeessään? Mitä suojaetäisyyttä luonnossa liikkujat voivat pitää turvallisena etäisyytenä tuulivoimalasta? Mikä on maantie- ja metsäautotieliikenteen nykyinen turvallinen etäisyys tuulivoimalasta/- voimaloista, ottaen huomioon voimaloiden tämän hetkinen ja tuleva koko? Miten varmistetaan, että lupaviranomaisilla on riittävä ammattitaito tuulivoimaloihin liittyvien turvallisuusriskien huomioimiseksi ja onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi? Minkälainen on kansalaisen oikeus- ja vakuutusturva, jos hän on liikkunut tuulivoimalan läheisyydessä onnettomuuden sattuessa? Kenellä on korvausvastuu onnettomuustilanteissa? Miten on varmistettu ulkomailta etänä toimivien tuulivoimaloiden valvomoiden toiminta ja niiden oikea-aikainen reagointi vaara- ja onnettomuustilanteissa, ymmärrettävällä tavalla annettu hälytys pelastusviranomaisille sekä viranomaisten viestiyhteydet niihin? Miten tuulivoimalatoiminnan suunnittelussa ja jo rakennettujen voimaloiden kohdalla on varauduttu mahdollisten onnettomuustilanteiden varalta, kuten voimalassa olevien öljyjen, rasvojen ja jäähdytysnesteiden sekä mahdollisten tulipalojen osalta?

ILMATAR II OY ja RAMBOLL FINLAND OY. Kuten Ilmatar ilmoittaa, he ovat rekisteröineet yhtiönsä paikkakunnalle eli lihin. Tätä menettelyä he käyttävät mainoskikkana muuallakin Suomessa. Rahoittaja on kuitenkin ranskalainen yhtiö, eli pääosa voimaloiden sähköntuotoista saaduista tuloista menee ulkomaille. Toki Ilmattaren omistajillekin jää hyvä siivu, jos hanke toteutuisi. Ramboll Finland Oy toimii Ollinkorven tuulivoimahankkeessa kaavoitus- ja YVA-konsulttina. Sekä Ilmattaren että Rambollin edustajat istuvat Suomen Tuulivoimayhdistys ry:n hallituksessa, jonka tehtävänä on jakaa tietoa ja tukea tuulivoimarakentamista Suomessa. Mielestämme tässä on selkeä eturistiriita, koska mahdollisten haittojen ja selvitysten tutkiminen ja todistustaakka jää meille paikallisille ihmisille, joka on jo ajallisesti ja rahallisesti asukkaille aivan kohtuuton vaatimus. Kaikkien selvitysten osalta on huomioitava, että samat yhtiöt tai tekijät (Ramboll Finland Oy, FCG Finnish Consulting Group, Pöyry Oyj), jotka tekevät Ympäristöministeriölle sekä maakuntakaavaan tai osayleiskaavaan selvityksiä, tekevät myös selvityksiä tuulivoimayhtiöille.

POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA ja IIN KUNNAN STRATEGINEN KAAVA. Maakuntakaava on yleispiirteinen alueiden käyttösuunnitelma, joka on tavoitteellinen, mutta josta voidaan perustellusti myös poiketa. Maakuntakaava ohjaa kuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua. Nyt tuuli ja tuotto halutaan maksimoida ja kehitetään ja rakennetaan yhä vain korkeampia ja tehokkaampia ja useampia myllyjä hankealueille. Tätä suuntausta maakuntakaavan tuulivoimaselvityksissä ja tarkasteluissa ei ole vuonna 2013 huomioitu ja siksi on tehtävä uusi maakunnallinen tuulivoimaselvitys mahdollisimman pian.

Myös lin kunnan strategisen kaavan käsittely on alkanut ja tulee käsittelyyn vuonna 2020 ja myös tämä tulee huomioida ennen Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan käsittelyä ja hyväksymistä. Näillä perusteilla esitämme, että vain vaihtoehto 0 toteutetaan.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Pohjois-lin Virkkulantien asukkaat (nimelistassa 55 allekirjoittajaa)

Pohjois-lin ja etenkin Virkkulantie varrella sijaitsevat kiinteistöt ovat lin kunnan vanhimpaan kuuluvaa kylämiljöötä lin Vanhan Haminan lisäksi. Pohjois-lissä li-joen rannalla sijaitsee edelleen Akolan Kartano, jonka laamanni Antell rakennutti 1790-luvulla. Akolan kartanon päärakennusta peruskorjataan tällä hetkellä ja kartanon "miljööseen" kuuluvat muiden asuinrakennusten omistajina ovat Seuranen ja Jämsä. Akolan kartanon alue on myös lin kunnan yleiskaavassa määritelty MA-alueeksi ja Museoviraston toimesta luokiteltu arvokkaaksi kulttuurihistorialliseksi perinnemaisemaksi. Mm. tämä tila ja miljöö on Pohjolan voiman rakennettua lijokeen Raasakan voimalaitoksen menettänyt maisemansa ja rantansa. Entinen leveä joki on kaventunut yli puolella ja kauniin rantamaiseman tilalla on nykyisin kivikkoinen savipenger.

Me allekirjoittaneet Pohjois-lin Virkkulantien asukkaat ja maanomistajat haluamme tuoda painavana mielipiteenämme esille Ollinkorven tuulivoimapuiston suunnittelun alkumetreillä, että hankkeen vaikutus Virkkulantien varrella sijaitseville omakotitalo- ja lomakiinteistöille on mm.:

- liian lähellä pysyvää asutusaluetta; Virkkulantien varrella on n. 80 kiinteistöä sekä 100 oppilaan ala-aste.
- tuulivoimaloiden aiheuttama melu- ja näkyvyshaitat.
- kiinteistöjen ja tonttien myyntiarvojen alentuminen.
- E4:n tien perusparannuksen, ja tulevan ohitustien ansiosta Pohjois-li on tulevaisuuden asutusalue koko Oulu talousalueelle. Tämän vuosituhannen ihminen arvostaa maalaisuutta, luontoa, turvallisuutta, hiljaisuutta sekä yksityisyyttä, Ei elämää tuulivoimapuiston kupeessa.

Mielestämme Pohjois-lin ja etenkin Virkkulantien ja Tiirontörmän asukkaat ovat jo kantaneet kortensa lin kunnan päästöjen vähentämiseen ja osallistuneet lin kunnan voimalaverojen kerryttämiseen PVO Raasakan voimalaitoksen myötä.

Kuntalaisten tasapuoliseen kohteluun vedoten, ei kunta voi toistamiseen rakennuttaa tällaista suurhanketta saman asutusalueen harteille ja haitaksi. Katsomme, että olemme ns. kertaalleen "kärsineet" suurhankkeen haittavaikutuksista, jotka syntyivät voimalaitoksen rakentamisen ja sijoittamisen myötä Virkkulantielle vuodesta 1960 lähtien:

- vapaana oleva joki padottiin ja jopa 240 metriä leveän joen tilalle saimme n. 70 metriä leveän kanavan ja pölyävän penkan.
- olemme tuolloin mm. menettäneet kaikki pohjavesivaramme!
- tuolloin myös Pohjois-lin Tiirontörmän ja vastarannalle olevan Illinsaaren kiinteistöjen, rantaniittyjen ja rantatonttien myyntiarvot menettivät arvonsa. Hintavertailua voidaan nykypäivänä tehdä Konintiellä sijaitseviin kiinteistöihin ja tonttiarvoihin jossa lijoki virtaa entisellään ja vapaana.

Kuluneiden vuosikymmenien aikana PVO Voimalaitos on sulautumassa maisemaan, ja sen myötä Virkkulantien kiinteistöjen myyntiarvo on kurottu lähes samalle tasolle kuin esim. lin Ojakylässä sijaitsevat, mutta Mitä tapahtuu ja kuka kantaa vastuun?: Pahin pelkomme on, että Ollinkorven tuulivoimalahanke toteutuessa edes osin, niin hankkeen myötä Pohjois-lin maapohjat ja kiinteistöt menettävät arvonsa. Vaadimme, että arvonmenetys ja korvausmenettely tulee selvittää ympäristövaikutteiseen arviointisuunnitelmaan heti alussa. Nyt on vain julkisuudessa puhuttu kunnan vero- ja voimalaverotulosta, mutta ei asukkaiden kiinteän omaisuuden menetyksistä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

lin Ollinkorven tuulivoimahankkeessa suunnitellaan enintään 63 voimalan rakentamista. Hankkeesta vastaava on Ilmatar li Oy. Hankkeessa sovelletaan YVA-lain 252/2017 mahdollistamaa yhteismenettelyä ja kaavoitus etenee samanaikaisesti lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa.

Vaihtoehdot

Toteuttamisvaihtoehtoja on kaksi. Vaihtoehdossa VE1 Ollinkorven alueelle rakennetaan enintään 63 voimalan tuulivoimalapuisto. Voimaloiden yksikköteho on 5-9 MW ja kokonaiskorkeus 300 metriä. Voimalatyyppi voi olla

20.9.2019

POPELY/396/2019

myös haruksellinen. Vaihtoehdossa VE2 voimaloiden lukumäärä on 15 ja ne sijoittuvat Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimarakentamiseen varatuille alueille tv-312 Vuornokangas-Aaltokangas ja tv-313 Pohjois-li.

Sähkönsiirrolle esitetään kaksi vaihtoehtoa. SVE A ja SVE B. Molemmissa rakennettaisiin uusi voimalinja Fingridin kahden nykyisen 400 kV:n linjan viereen Yli-Olhavan Tuomelaan asti (11 km) ja B-vaihtoehdossa edelleen Simoon (+ 29 km). Uusi linja sijoittuisi Fingridin suunnitellun uuden 400 kV:n voimajohdon viereen. Epäselväksi jää sähkönsiirron järjestäminen, jos hankkeesta toteutuu vaihtoehto VE2 joko 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetun varauksen tv-313 mukaisena tai hivenen laajempana.

Lisäksi esitetään vertailtavaksi vaihtoehtoa VE0, jossa Ollinkorpeen ei rakennettaisi tuulivoimaloita, vaan vastaava sähkömäärä tuotettaisiin jossain muualla jollain muilla sähköntuotantomenetelmillä. Vertailun edellyttämiä tietoja tai arvioita muista tarkasteltavista tuotantotavoista ei kuitenkaan yleensä esitetä eikä niin tehdä kyseisessä ohjelmassa, joten vaihtoehto jää sisällyksettömäksi. Vertailussa myös VE0:n osalta voi pitäytyä tuulivoimassa. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa on kymmenittäin tuulivoimarakentamiseen osoitettuja varauksia, kun taas Ollinkorven vaihtoehto VE1 pääosin sijoittuu varausten ulkopuolelle. Se taas on vaihekaavan suunnittelumääräysten vastainen tilanne. Näin ollen toteuttamatta jättäminen voi tarkoittaa tuulivoimarakentamisen toteutumista jossain muualla, mutta maakuntakaavan osoittamalla alueella.

Maakuntakaava on käytännössä ainoa työkalu, jolla yhteiskunta pyrkii tuulivoiman sijoittumista ohjaamaan. Sitä on käytettykin hyväksi Pohjois-Pohjanmaalla, josta on kehittynyt tuulivoiman hyödyntämisen keskittymäalue. Ohjelmassa ei viitata mitenkään VE1:n mittavaan poikkeamiseen maakuntakaavan ratkaisusta. Sitä ei voi kuitenkaan ohittaa, koska varaukset tv-312 ja tv-313 ovat jo 1. vaihemaakuntakaavassa eikä siltä osin ole tullut muutoksia 3. vaihekaavaan, vaikka sen laadinnan yhteydessä tehtiin runsaasti tuulivoiman sijoittumista koskevia lisäselvityksiä. Arviointiselostuksessa on esitettävä, miksi vaihemaakuntakaavan ohjausvaikutusta ei noudateta ja mitkä ovat sen vaikutukset.

Vaihtoehtoa VE1 muodostettaessa on selvästikin rajattu maksimialue, jolla ei ole asutusta ja joka pääosin on talouskäytön muokkaamaa. Itäosastaan alue on kuitenkin hyvinkin säilyttänyt luonnontilaansa. Kuisuo aivan rajauksen ulkopuolella, luo-kohteet Kassasuo, Koukkarasuo ja Muhosuo ja muut ojitamattomat suot sekä lukuisat lammet ja järvet muodostavat läheisten suojelusoiden kanssa hyvinkin yhtenäisen luontoarvokokonaisuuden. Jatkosuunnittelua varten vaihtoehdosta VE1 on vähintään karsittava voimalapaikat T47, T37, T14, T11, T29, T58, T5, T13, T26, T40 ja T48.

Arvioitavista vaikutuksista

Tuulivoiman vaikutuksista metsäkanalinnustoon on jo käytettävissä pitempiäaikaista seurantatietoa Kalajoelta Simoon yltävän rannikkokaistan kolmentoista tuulipuiston alueelta. Selvityksen mukaan metsäkanalintuja kuolee voimaloihin törmätessään enemmän kuin muita lintuja yhteensä. Ne törmäävät voimaloiden valkoiisiin runkoihin, joita eivät osaa tai pysty väistämään. Erityisen tuhoisaa tämä näyttää olevan metsoille, sillä seurannan kuudestatoista metsäkanalinnusta peräti kolmetoista on metsoja tai koppeloita. Koska metso jo luontaisesti on kanalintulajeista harvinaisin, tällainen kuolevuus käytännössä vaarantaa sen menestymisen laajoilla tuulivoimala-alueilla. Törmäysriskiä ylipäänsä kasvattanee myös haruksellisuus.

Vaihtoehtojen maisemavaikutuksia myös erämaisille suojelualueille ja maakuntakaavan luo-kohteille tulee arvioida, vaikka niillä ei olisikaan retkeilyn palvelurakenteita. Tosin ihmisen aikaansaamien jälkien perusteella ainakin Muhosuon ja Hanhiselän alueilla on runsaasti virkistyskäyttöä, mikä voi liittyä paitsi marjastukseen myös metsästykseseen ja kalastukseen lukuisten pienten järvien kirjavoimalla alueella. Koukkarasuon maisemavot on erityisesti noteerattu huomattaviksi, mikä käy ilmi 1. vaihemaakuntakaavan tausta-aineistosta. Se vielä korostuu verrattaessa sitä Muhosuon maisemaan, jota kaksi Fingridin rinnakkaista voimalinjaa halkoo.

Maa-ainesten ottoa ei tässä ohjelmassa käsitellä. Tuulivoimaloiden perustuksiin ja voimalalta voimalalle kulkeviin kantaviin ja leveisiin teihin uppoaa kuitenkin suuria määriä maa-aineksia. Tuulivoimahankkeen ensimmäisiä maastotöitä taitaa ollakin louhoksen perustaminen. Ollinkorven hankkeen VE1 on massiivinen. Mahdollinen haruksellinen voimalatyyppi lisää entisestään pinta-alan ja maa-aineksien kulutusta. Uutta ja

20.9.2019

POPELY/396/2019

parannettavaa tiestöä tarvitaan kymmeniä kilometrejä. Vuornosankaalla on jo maa-ainesten ottoalue. Maa-aineksia ajetaan myös Konttilanperältä, ilmeisesti nelostien työmaalle.

Maa-ainesten otto on luvanvaraista, kun se ei ole kotitarvekäyttöä, joka kai lähtökohtaisesti tarkoittaa vähäistä määrää. Maa-ainelupaa ei kuitenkaan mainita kappaleessa 3.4. Arviointiselostuksessa on syytä selvittää, miksi hankkeen vaatima maa-ainesten otto ei ole luvanvaraista ja miksi sen ympäristövaikutuksia ei tarvitse lainkaan arvioida. Maa-ainelain mukaisessa luvassahan tarkastellaan ottopaikan soveltuvuutta ja annetaan määräyksiä muun muassa alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen. Louhoksien kaivuisiin voi liittyä myös pinta- ja pohjavesikuormitusta ja pölyn leviämistä.

Hankkeessa laaditaan vaikutusten arvioinnin kanssa samanaikaisesti kaavaa, jonka on tarkoitus mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen suoraan osayleiskaavan perusteella. "Edellytyksenä yleiskaavan käyttämiselle rakennuslupan perusteena on, että yleiskaavalla voidaan riittävällä tavalla ohjata alueen yleistä maankäyttöä muun muassa alueen ympäristöarvot ja maisemakuva huomioivalla tavalla", todetaan ohjelman kappaleessa 3.4.1. Havaintojen mukaan tuulivoimahankkeiden louhosalueet sijaitsevat mahdollisimman lähellä käyttökohteita ja jäävät kaivuun jälkeen enemmän tai vähemmän heitteille ja ns. joutomaiksi. Maa-ainesten otto on osa tuulivoimarakentamista ja siten myös osayleiskaavalla osoitettavaa maankäyttöä.

Yhteisvaikutuksista

Maakuntakaavan sijainninhjauksen sivuuttamisen lisäksi on tarpeen suunnitelmassa esitettyä huolellisemmin arvioida lihin suunnitellun ja osin jo toteutetun tuulivoimarakentamisen yhteisvaikutuksia luonnonarvoihin, maisemaan ja ihmisten sietokykyyn.

Hankkeet näyttävät sijoittuvan toinen toisensa viereen niin, että lopputuloksena on lihin rannikon läheisyyteen muodostumassa jopa parin sadan voimalan lähes yhtenäinen verkosto. Erityisesti mainittakoon Ollinkorven pohjoispuolelle sijoittuva Yli-Olhavan tuulipuistohanke, jonka vaihtoehdossa VE1 on kolme osa-aluetta, joista läntisimmälle osalle ei niin ikään ole varausta Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa. Siinäkin suunnitteilla on teholtaan ja kokonaiskorkeudeltaan vastaava 60 voimalan kokonaisuus.

Yhteisvaikutuksia on myös mainittujen hankkeiden sähkönsiirtolinjoista. Niistä ei kuitenkaan ole mainintaa ohjelmassa eikä merkintöjä kartoissa. Sekä Ollinkorven että Yli-Olhavan sähkönsiirtovaihtoehdoksi esitetään Simon suuntaa ja uuden oman johtolinjan rakentamista Fingridin olemassa olevan ja suunnitellun uuden 400 kV:n linjan viereen. Kuinka monta erillistä sähkönsiirtolinjaa on mahdollista ja mielekäästä ja ennen kaikkea tarpeen pystyttää rinnakkain? Tuulivoimaa rakennetaan Pohjois-Pohjanmaallekin vielä paljon ja isoja keskittymiä. Onko tekninen vai kaupallinen syy, että jokaiselle niistä pitää rakentaa oma linja?

Kohtuuttomaksi tilanne on kuitenkin kehittymässä. Muun muassa vaikutuksia linnustoon on arvioitava linjaston määrän ja leveyden kasvaessa. Havaintojen mukaan esimerkiksi Tuuliaavan ja sen itäpuolella sijaitsevan merkittävän lintupaikan, Vuosijärven välissä olevaan nykyiseen 400 kv:n sähkölinjaan törmää lintuja riekosta kurkeen. Tuulivoimalahankkeiden 110 kV:n sähkönsiirtojohdot sijoitetaan huomattavasti isompia linjoja matalammalle, mikä kasvattaa törmäysriskiä. Sen suuruutta ja haitan pienentämistä on syytä selvittää.

lin ympäristöyhdistys

lin Ympäristöyhdistys suhtautuu tuulivoimaan myönteisesti, kun tuulivoimaa tuotetaan eettisesti kestäväällä tavalla. Tuulivoiman kaavoituksessa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon moninaiset ympäristövaikutukset ja vaikutukset ihmisiin sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa ja pyrittävä niitä jo kaavoitusvaiheessa ennaltaehkäisemään. Energiatuotannossa maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen lähtökohtana tulee olla valtakunnalliset maankäytön suositukset sekä kestävä kehityksen periaatteet. Valtakunnallisesti lin kunnan tuulivoimaenergian tuotanto on kärkeäluokkaa. Tuulivoimayhdistyksen (<https://www.tuulivoimayhdistys.fi/hankelista>) mukaan vuoden 2018 lopussa Suomessa oli yhteensä 698 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskapasiteetti oli 2041 MW. lin Ympäristöyhdistyksen laskelmien mukaan lin kunnassa on toiminnassa 51 tuulivoimalaa. Uusia tuulivoimaloita on lin kunnassa suunnitteilla/luvitettu maa-alueelle 190 ja merialueelle 80. Kaikkiaan tuulivoimaloita on rakennettu/suunnitteilla lin kunnan alueelle 313. (ks. Ramboll 2019, 36-37.)

20.9.2019

POPELY/396/2019

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakuntakaavan yleisten suunnittelumääräysten tuulivoiman rakentamisessa (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2018, 39) mukaan ”Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön. Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.”

Ollinkorven tuulivoimapuiston suunnittelussa tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa. Vaihtoehto 0 (VE0) on hankkeen toteuttamatta jättäminen. Vaihtoehto 1 (VE1) on Ollinkorven alueelle rakennettava noin 63 tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Vaihtoehto 2 (VE2) on Ollinkorven alueelle rakennettava noin 15 tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja roottorin halkaisija enintään 200 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 5-9 MW. Suunnitelmassa vaihtoehto 0 ”toimii arvioinnissa vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla jollain muilla sähköntuotantomenetelmillä.” (Ramboll 2019, 14-16.) Nollavaihtoehdon osalta on huomattava, että hankkeen toteuttamatta jättäminen ei merkitse sitä, että vastaava sähkömäärä tulisi tuottaa jossain muualla lin kunnan alueella.

Tuulivoiman suunnittelussa tulee ottaa huomioon tunnistetut ja arvioidut ympäristövaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Esitämme, että Ollinkorven tuulivoimapuiston suunnittelussa jo alkuvaiheessa tunnustetaan vaihtoehdon 1 osalta merkittävät haitat, joita hankkeen toteutuminen tässä laajuudessa synnyttäisi ja varmistetaan se, että erämaista luontoaluetta jää suunnittelualueella pohjois-eteläsuunnassa ja itä-länsisuunnassa tuulivoimasta vapaaksi alueeksi. Suunnittelussa tulee lähteä siitä, että lintujen muuttoreittejä ei rakenneta umpeen ja lintujen luontaiset levähdys- ja pesimisalueet jätetään reittien varsille tuulivoimasta vapaaksi alueiksi. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsevat metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeät elinympäristöt tulee säilyttää. Ojittamattomat luonnontilaiset suoalueet ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet tulee inventoida ja jättää tuulivoimarakentamisen ulkopuolelle.

Tehdyt tuulivoimaselvitykset (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2011; 2017; Ramboll 2013) ovat riittämättömiä. Selvityksissä ei ole arvioitu alueelle suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutuksia eikä riittävästi tutkittu maan sisäosia. Uusien tuulivoimaloiden korkeus ja tuulivoima-alueiden pinta-alat ovat merkittävästi suuremmat kuin aiemmin. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ”todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten arvion ja kuvauksen on katettava hankkeen välittömät ja välilliset, kasautuvat, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin pysyvät ja väliaikaiset, myönteiset ja kielteiset vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden kanssa” (Ramboll 2019, 7). Pysyviä, pitkän aikavälin kielteisiä vaikutuksia syntyy luontoon maanmuokkauksesta ja rakentamisesta. Suoria kielteisiä vaikutuksia syntyy maastoon ja maa- ja metsätaloudelle hakkuista, maahan jätettävistä tuulivoimaperustuksista ja tuulivoimalle rakennetusta tiestöstä, sähkönsiirtokaapeleista ja voimalinjoista. Muita kielteisiä vaikutuksia tuulivoimalla on erityisesti maisemaan, asutukseen/ihmisiin ja luonnon moninaiskäyttöön. Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Tuulivoimahankkeen vaikutukset maankäyttöön

YVA-suunnitelmassa (Ramboll 2019, 79) hankkeella todetaan olevan välittömiä vaikutuksia maankäyttöön tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreitin ympäristössä: ”Tuulivoimapuiston rakennuspaikkojen kohdalla alue muuttuu metsätalousalueesta energiantuotannon alueeksi. Muualla tuulivoimapuiston alueella maankäyttö jatkuu entisellään. Alueelle rakennettava huoltotie- ja maakaapeliverkosto voivat rajoittaa maa- ja metsätalouden harjoittamista menetetyin maan muodossa. Toisaalta alueelle rakennettavat hyväkuntoiset huoltotiet ovat avuksi maa- ja metsätalouden kuljetuksissa ja niitä voidaan käyttää muuhunkin liikkumiseen.”

Maankäytön vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää, miten tuulivoima vaikuttaa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tuulivoimapuiston alueella ja kuinka suuri osa maa- ja metsätaloudelle kaavoitetun alueen

20.9.2019

POPELY/396/2019

pinta-alasta rakennetaan tuulivoiman energiantuotannon alueeksi. Maa- ja metsätalousmaan menetyksiä tulee arvioida kokonaisuutena sisältäen tuulivoimalan perustusten ja harusten vaatimat alueet, maakaapeliverkoston alueet, paljaaksi hakattavat alueet kuten tuulivoimaloille osoitettavat alueet sekä voimalan pystyttämiseen tarvittavat alueet, tiestön leventäminen ja uusien teiden rakentaminen sekä voimajohtoalueen leventäminen tai uuden rakentaminen. Kielteisiä vaikutuksia yksityisille tiloille tulee arvioida myös tilojen pirstoutumisen näkökulmasta. Sähkönsiirto tulee toteuttaa hyödyntämällä ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä (ks. Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 2017, 9). Näiden vaikutusten lisäksi kaavoituksen ja YVA-prosessin yhteydessä tulee arvioida mahdollisten tuulivoimaan liittyvien maa-ainesten ottoalueiden vaikutukset.

Soiden ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä vesistökuormituksen ja kasvihuonepäästöjen lisääntymisen ehkäiseminen YVA- suunnitelman (Ramboll 2019, 59) mukaan selvitysalueelle sijoittuu useita ojitamattomia suoalueita ja näistä suurimmat kokonaisuudet sijoittuvat hankealueen itä- ja kaakkoisosaan. Lisäksi suunnitelmassa (emt. 57) todetaan hankealueella olevan luonnonsuojellisesti arvokkaita pienvesiä, eli luonnontilaisia tai mahdollisimman vähän muuttuneita lampia, pieniä jokia, puroja tai noroja, joita hankealueella ei inventoitu 1990-luvun alussa tehdyissä pienvesiselvityksessä (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2001). Hankealuetta luonnehditaan ekologisella maisematasolla tarkasteltaessa soiden, turvekankaiden ja kivennäismaiden metsien muodostamaksi mosaiikiksi. Hankealue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan metsäalueelle, kun alueen lounaisosaan sijoittuu muutama pienialainen peltoalue. Suunnitelmassa todetaan, että lähtöaineiston perusteella arvioituna pääosa selvitysalueen metsistä on metsätalouskäytössä olevia ojitusaloja. (Ramboll 2019, 59.) Hankkeessa vaikutukset Suomen metsien hiilinieluun arvioidaan laskemalla hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin määrä (Ramboll 2019, 82).

On huomattava, että soiden säilyttäminen luonnontilaisina on tärkeää luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi, vesistöihin kohdistuvan lisäkuormituksen välttämiseksi sekä kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseksi. Luonnonvarakeskuksen raportin (Tolvanen ym. 2018, 10) mukaan pohjoiset suot ovat maailmanlaajuisesti merkittäviä hiilivarastoja. Raportissa (emt., 3) todetaan, että Suomessa lähes kolmannes maapinta-alasta on turpeen peitossa ja yli puolet nykyisestä, lähes 10 miljoonasta suohehtaarista on ojitettu metsätalouskäyttöön. Lähes viidennes ojitetuista soista tuottaa puuta heikosti ja pääosa heikkotuottoisista ojitusalueista sijaitsee Pohjois-Suomessa. Ojitus on heikentänyt soiden monimuotoisuutta, lisännyt vesistökuormitusta ja vaikuttanut kasvihuonepäästöihin.

Maankäyttöä lin kunnan alueella tulee suunnitella kestävä kehityksen näkökulmasta. Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee arvioida laajojen ojitettujen metsä- ja suoalueiden (jatko)käyttövaihtoehtoja siten, että käyttö olisi kestävää pitkällä aikavälillä. Luonnonvarakeskuksen koordinoimassa LIFEPEATLANDUSE -hankkeen raportissa (Tolvanen ym. 2018, 13) todetaan, että eri ekosysteemipalvelut (kuten monimuotoisuus, vedenpuhdistuskyky, ilmaston säätely, puuraaka-aine ja turve) ja taloudelliset tavoitteet ovat usein keskenään ristiriidassa. Hankkeessa kehitetyn lähestymistavan avulla voidaan esittää pinta-alalaskelmia heikkotuottoisille soille siten, että erilaiset ympäristörajoitteet ja taloudelliset tavoitteet huomioidaan. Kehiteltä YODA-työkalua (<https://www.luke.fi/yoda>) voidaan käyttää apuna päätöksenteossa.

Tuulivoimahankkeiden vaikutukset linnustoon

YVA- suunnitelmassa hankealueen todetaan sijoittuvan linnuston päämuuttoreittien läheisyyteen ja linnuston päämuuttoreittiin. Muuttavaan linnustoon kohdistuvia vaikutuksia pidetään hankkeen keskeisimpinä arvioitavina osa-alueina. Tuulivoimahankkeen yhteydessä laaditaan kevät- ja syysmuuton seurannat. Seurannoissa selvitetään muuttavien lintujen lentosuunnat, lentokorkeudet ja muuttavat lajit pääpiirteittäin keskittyen petolintujen, hanhien ja muiden suurikokoisten lintujen muuttoon. (Ramboll 2019, 76.)

Ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) tulee arvioida lintujen muuttoreittejä tilanteessa, jossa nykyiset voimalat ja uudet tuulivoimapuistot yhdessä voivat synnyttää laajan maantieteellisen esteen muuttolinnustolle itä-länsisuunnassa ja etelä-pohjoissuunnassa. Arvioinnissa on otettava huomioon olemassa olevat ja jo rakennusluvan saaneet voimalat, kaavoitetut rakentamattomat alueet sekä uudet suunnitteilla olevat alueet. Tehtyjä linnustonselvityksiä tulee arvioida tilanteessa, jossa uudet tuulivoimapuistot ovat merkittävästi aiempaa suurempia ja tuulivoimalat korkeampia. Aiempiin selvityksiin liittyvät epävarmuustekijät tulee ottaa huomioon

20.9.2019

POPELY/396/2019

suunnittelussa kuten esimerkiksi lintujen lajikohtainen tuulivoimaloiden väistökyky sekä lajien suuri määrä (ks. Ramboll 2013, 46).

Tuulivoimahankkeen vaikutukset maisemaan

YVA-suunnitelmassa (Ramboll 2019, 79) tuulivoimalan tornin katsotaan erottuvan ihanteellisissa oloissa jopa 40 kilometrin etäisyydelle. Hankkeen maisemallisten kokonaisuuksien yleispiirteinen vaikutustarkastelu on suunnitelmassa rajattu ulottumaan noin 20 kilometrin säteelle hankealueesta. Kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia puolestaan arvioidaan noin 15 kilometrin tarkastelualueella ja tältä alueelta tarkastellaan valtakunnallisiin ja maakunnallisiin arvoihin kohdistuvat vaikutukset. Suunnitelmassa lisäksi todetaan: ”Mikäli yleispiirteisessä tarkastelussa havaitaan, että joihinkin tätä kaukaisempiin kohteisiin saattaa kohdistua merkittäviä vaikutuksia, on vaikutusarviointia syytä laajentaa niitä koskemaan.”

Maisemavaikutusten arvioinnissa maisemaa muuttavina tekijöinä tuulivoimalan tornin lisäksi tulee tarkastella tuulivoimala-alueelle ja lähiympäristöön rakennettavaa tai levennettävää tiestöä, sähkönsiirtoyhteyksiä ja rakentamiseen liittyviä hakkuita sekä havainnollistaa moninaisia maisemaa muuttavia tekijöitä valokuviiin tehtävien kuvasovitteiden avulla kokonaiskuvan saamiseksi hankkeen maisemavaikutuksista asutukselle ja virkistyskäyttöön.

Tuulivoimahankkeiden vaikutukset ihmisiin

Tuulivoimaloiden vaikutuksia ihmisiin tulee tarkastella olemassa olevan ja uuden tutkimustiedon pohjalta. Tuulivoimaloiden meluvaikutuksia on jonkin verran tutkittu, mutta tutkimustietoa erityisesti infraäänelle altistumisesta ja pitkäaikaisen altistumisen vaikutuksista ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin on hyvin vähän (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017). Tutkimuksia infraäänelle altistumisesta tehdään kuitenkin parhaillaan useassa maassa (emt., 133). Tuulivoimalahankkeen sosiaalisia vaikutuksia tulee arvioida paikallisten yhteisöjen ja ihmisryhmien näkökulmista. Tuulivoiman yleinen ja paikallinen hyväksyntä ovat tutkimusten mukaan hyvin erilaisia asioita. On myös todettu, että asenteet tuulivoimaa kohtaan ja tuulivoimaloita kohtaan ovat eri asioita. (ks. Helsingin kaupungin selvitys tuulivoiman sosiaalisesta hyväksyttävyydestä 2015.) Isot voimalahankkeet jatkuessaan pahimmillaan useita vuosia epävarmassa tilassa voivat synnyttää epäluottamusta ja konflikteja eri tavalla hankkeeseen suhtautuvien välille. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin sekä hankeviestinnän tulisikin kohdistua ihmisten huoliin ja kokemuksiin tuulivoimasta lin kunnan alueella.

Ollinkorven tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arvioinnissa ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan erityisesti tuulivoimapuiston lähialueella noin 3 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista, kun laajempi tarkastelualue määrittyy näkemäalueen perusteella. Terveysvaikutusten arvioinnissa huomioidaan tuulivoimaloiden aiheuttama ääni ja välke sekä voimajohdon sähkö- ja magneetikentät, minkä lisäksi tarkastelussa huomioidaan tuulivoimalan tuottaman infraäänen vaikutus ihmisten terveyteen. Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa lähtöaineistona käytetään laadittuja selvityksiä, toteutettavan asukaskyselyn tuloksia sekä muita vaikutusarviointeja sekä lisäksi huomioidaan eri tilaisuuksissa saatu palaute. (Ramboll 2019, 81.)

Tuulivoimamelun terveys- ja hyvinvointivaikutuksia selvittävässä havainnoivissa tutkimuksissa äänenpainetasoja ei yleensä mitata vaan mallinetaan (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017, 75). Altistumista tuulivoimaloiden tuottamalle infraäänelle ei toistaiseksi ole tutkittu epidemiologisilla menetelmillä (emt., 115). lin kunnan alueella infraäänen vaikutusta ihmisiin voidaan tutkia asuinympäristöissä seuraamalla oireiden ilmenemistä ja mittaamalla infraäänen voimakkuuden ja keston muutoksia. Haitallisen vaikutuksen vyöhykkeen määrittämiseksi tutkimusta tulisi tehdä pitkällä aikavälillä ja pitkillä etäisyyksillä tuulivoimaloista. Erään selvityksen mukaan tuulivoimaloiden infraäänen aiheuttama haitta ihmisille vähenee merkittävästi vasta yli 15 kilometrin etäisyydellä voimaloista.

Tuulivoimahankkeiden vaikutuksia ihmisiin tulee arvioida myös laajemmin. Kainuun liiton (2016) ELMA-hankkeessa kartoitettiin ekologisia yhteyksiä, hiljaisia alueita sekä sitä, millaisia kulttuurisia ekosysteemipalveluita ihmiset käyttävät alueella. Tulosten katsotaan palvelevan maankäytön suunnittelua mm. tuulivoiman sijoittamisen, luontomatkaillen kehittämisen sekä maa- ja metsätalouden näkökulmista. Kulttuurisilla ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan ekosysteemeistä saatavia aineettomia hyötyjä, joilla on

20.9.2019

POPELY/396/2019

esimerkiksi virkistysellisiä, henkisiä ja esteettisiä arvoja ihmisille. Ne vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin kokonaan tai osittain luonnon elementtien kautta. (emt., 5.) Vastaavanlaista kartoitusta kuin Kainuussa tarvitaan myös lin kunnan alueella maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen tueksi.

Maankäytön suunnittelussa tarvitaan tutkimusta ja kartoituksia merkittävien terveys- ja ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi sekä luonnon- ja kulttuuriympäristöstä huolehtimiseksi kestäväällä tavalla (ks. myös Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 2017). Eettisesti kestävä energiatuotanto edellyttää vastuullisuutta luonnosta ja ihmisistä sekä vastuullisia pitkän aikavälin suunnitelmia ja maankäyttösopimuksia.

Mielipide 1. Koska omistamamme metsätila ja lomamökki sijaitsee kyseisen aiotun tuulivoimapuiston rajanaapurina Oulun kaupungin alueella Iso Palojärven itäpäässä, haluamme esittää mielipiteemme ko. hankkeesta.

Hanke vaikuttaa varsinkin vaihtoehto 1 mukaisena olevan ylimitoitettu ja maakuntakaavan vastainen. Noin korkeiden tuulivoimaloiden sijoitus hajautettuna valtavalle alueelle pilaa maiseman ja vielä suhteellisen luonnontilaisena säilyneen erämaa-alueen totaalisesti. Ei ole perusteltua tuhota noin laajaa aluetta vain noin 20 vuoden taloudellisen eduntavoittelun takia. Vaikkakin voimat mahdollisesti 10-20 vuoden käyttöikänsä jälkeen purettaisiin, jäävät perustukset ja tiestö varmasti purkamatta.

Vaihtoehto 2 on maakuntakaavan mukainen ja varsinkin siinä oleva itäinen rautatiehen liittyvä alue on perustellumpi paikka, jos tuulivoimaloita jonnekin halutaan. Teollisuuslaitoksiin verrattavat rakennelmat kuuluvat jo hyvän arkkitehtisuunnittelunkin perusteella rakentaa kootusti yhteen paikkaan.

Toteutusvaihtoehto 2 mukaisen alueen luonnonsuojelullinen selvittely on aika puutteellinen, eikä myöskään noin korkeiden tuulivoimaloiden vaikutusta linnustoon ja elämistöön voitane tutkimustietojen puuttuessa selvittääkään, koska tuollaisia ei vielä minnekään ole rakennettu.

Omasta lähialueestamme Palojärven alueella voimme todeta siellä pesineen ainakin kuikkia, laulujoutsenia, maakotkia ja kalasääskiä niin kauan kuin muistamme. Samaten on Palojärven mökiltämme havaintoja saukoista ja ilveksistä tavanomaisten luonnoneläinten lisäksi.

Kulttuuriympäristöstä toteamme sen verran, että alueen itäosassa on runsaasti kivikautisia rauhoitettuja muinaismuistoalueita. Aluehan on ollut rannikkovyöhykettä, joka on ollut laajalti asuttuna aina Kierikistä Makkarakankaaseen asti. Tuulivoimala T58 sijaitsee jo peruskarttaankin merkityn vanhan tervahaudan päällä ja tuulivoimala T26 tuhoaa laajahkon kivikautisen asuinpaikan.

Esitämmekin, että koko hankkeesta luovuttaisiin tai se toteutetaan vain maakuntakaavan mukaisena. Yli-lissä ja lissä syntyneitä ja kasvaneina olemme jo nähneet lijoen valjastamisen voimalaitoksin. Ne eivät kyllä enää juurikaan työllistä ihmisiä, mutta ovat ilmeisesti kuitenkin sukupolvien pituinen investointi ja siten perusteltavissa. Tuulivoimalat näyttävät olevan teknisesti vain 20 vuoden investointeja ja käytännössä on vanhempien elinkaari ollut vielä lyhyempi tekniikan käytyä vanhanaikaiseksi.

Mielipide 2. Perheeni kesämökki sijaitsee pikku-palojärven rannalla. Emme ole innostuneita suunnitelmasta rakentaa tuulivoimapuisto vastarannalle. Niistä aiheutuisi melu- ja näköhaittaa. Lisäksi tuulivoimalat karkottaisivat lähialueen eläimet. Tien kunnostus on alkamassa ja siitä aiheutuva mökin arvonnousu laskisi taas voimaloiden myötä huomattavasti.

Mielipide 3. Ei Yhtään tuulivoimalaa enää lihin. Minulla ei ole mitään tuulivoimaa vastaan mutta nyt niitä on jo liikaa yhdessä paikassa. Ymmärrän toki liike-elämässä yli 30 vuotta olleena mistä on kysymys mutta ei voi kaikkea mitata vain rahassa. Minun sukuni on kotoisin listä ja olen aina ollut ylpeä juuristani siellä mutta nyt ei tunnu siltä. Kerran täällä vain eletään ja ihmisille luonto- ja ympäristöarvot ovat ensiarvoisen tärkeitä. Tutkitusti sanotaan, että hetki luonnossa jatkaa elämää paljon ja on jokaisen mielenterveydelle tärkeää. Tuulimyllyt pilaavat nämä luontoarvot kuten Tanskassakin on viimein huomattu. Minulla on lissä metsää omistuksessani noin 80 hehtaaria ja olen aina nauttinut, kun pääsen käymään metsissäni haukkaamassa raitista ilmaa ja se äänetön rauha mikä siellä on.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Nyt jos sinne rakennetaan tuulimyllypuisto niin en voi mitenkään hyväksyä ajatusta. Yksistään se tieverkoston rakentaminen on aivan järjetön. Metsäyhtiöt ja muut kyllä tykkäävät, mutta ei tässä ole mitään järkeä. Nyt järki käteen ja raksit koko hommalle. STOP !

Miksi tuulivoimaloita ei rakenneta Etelä-Suomen väkirikkaiden alueiden vaikutusalueelle johon kuitenkin lähes kaikki energia menee? Olemmeko me täällä pohjoisessa niin tyhmiä, ymmärtämättömiä ja kilttejä että emme osaa pitää puoliamme tällaisissa asioissa. Hyväksymmekö tosiaan, että meitä vedetään nenästä kuin litran mitalla.

Tulen käyttämään kaikki suhteeni (niitä onneksi on) hyväksi tämän hölmöilyn torppaamiseksi ja auttamaan omalta osaltani tulevien sukupolvien elämän laatua.

HALOO! Nyt peli poikki.

Mielipide 4. "lissä on ideaa" sanoo mainoslause, mutta onko lissä tuulivoiman osalta idea paisumassa liian suureen mittakaavaan? Ja mitä on vielä tulossa tämän hankkeen jälkeen? Riittääkö mikään määrä rahaa ja onko raha tärkeämpää kuin luonto lin kunnalle? Sellaiset kysymykset minulle hankkeesta heräävät.

Tuulivoima on mielestäni sinänsä hyvä asia, mutta tuulivoimaloiden keskittyminen Perämeren alueelle on väärin ja kohtuutonta. Alueella asuvat ihmiset ja virkistyskäyttäjät sekä eläimet eivät pääse nauttimaan luonnonmukaisuudesta ja rauhasta vaan elinympäristö alkaa teollistua liikaa. Metsähallituksen mailta hakataan muun muassa Vuornoskankaantien varrelta paljon puuta. Avohakkuita on tehty usean vuoden ajan ja maisema on todella rumannäköistä ja rumana se tulee olemaan vielä vuosia. Suoalueita on turvetuotanto käytössä ja lisää soita havitellaan tähän käyttöön. Soranottoa ei pidä myöskään unohtaa, mikä mullistaa maiseman ihan toisenlaiseksi alkuperäisestä. Paljonko on jäämässä prosentuaalisesti lin alueelle maata, johon ei kohdistu yhtään suunnitteluvaiheessa olevaa tai jo luvanvaraista hanketta? Mielestäni tästä olisi syytä tehdä oma havainnollistava kartta, jossa tarkastellaan kaikkia luontoa rasittavaa toimintaa lissä ja sen lähialueilla ei vain tuulivoimaa koskevaa.

Ollinkorven tuulivoimapuistoalueelle kohdistuva liikenne on suunniteltu alustavasti hankkeessa toteutettavaksi pohjoisesta Oijärventien, Konttilantien ja Vuornoskankaantien kautta. Konttilantietä rasittaa jo ainakin soranajo ja tukkirekka liikenne. Monta vaaratilannetta on ollut kapealla ja mutkaisella Konttilantiellä. Rekat ajavat usein lujaa piittaamatta tien vaaranpaikoista. Tie on myös ajoittain erittäin huonokuntoinen. Viime syksynä rakasliikenne jouduttiin keskeyttämään tien kunnostuksen ajaksi eikä henkilöautolla ajo ollut helppoa uraisella ja monttuisella tiellä ja rengasrikoista syntyneet kustannukset menivät jokaisen omaan piikkiin. Vuornoskankaantietä käyttävät niin soranajoautot, mökkiläiset, marjastajat, metsästäjät kuin alueen virkistyskäyttäjät. Tähän pitäisi lisätä pahimmassa tapauksessa turverekkaralli ja tuulivoimaloiden rakennusvaiheen aiheuttama moninkertainen raskasliikenne. Se ei ole hyvä asia! Kova on kohtalo alueella asuvalla väestöllä ja eläimillä. Onko tarkoitus ajaa viimeisetkin peräkylien asukkaat taajamaa asuttamaan?

Mielestäni Ollinkorven tuulivoimahanke tulee ehdottomasti jättää kokonaan toteuttamatta. Tuulivoimaloille täytyy jo löytää parempi paikka lähempää kehä III:sta!

Mielipide 5. Akolan kartanon elinkeinotoiminta. Akolan kartano on vuosina 2017-2020 täydellisesti peruskorjattu ja restaurointi. Taloudellinen investointi hankkeeseen on ollut merkittävä. Investointi pyritään saamaan takaisin hyvin pitkällä noin 30-50 vuoden aikajänteellä.

Akolan kartanoa tullaan käyttämään majoitus-, kokous- ja tapahtumatoimintaan. Talon lisäksi elinkeinotoimintaan käytetään piha-aluetta ja siihen vaikuttaa kartanon lähialueet (luontoalueet, perinne- ja jokimaisemat, lin keskusta, merialueet). Matkailupalvelujen tarjoamiseksi on tarkoitus koota verkosto paikallisia toimijoita. Lähivuosina Akolan pihapiiriin ja lähialueelle tullaan rakentamaan lisää mm majoitustiloja, joista voi nähdä revontulet erityisen hyvin. Asiakkaina ovat yritykset, perhetapahtumat, erityisesti japanilaiset ja kiinalaiset erittäin korkeaa laatua haluavat matkailijat.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Elinkeinotoiminnalle tärkeää on se että kartanoa voi markkinoida niin, että se sijoittuu osin koskemattoman luonnon äärelle: sijainti Lapin ”portilla”, lyhyt yhteys Lappiin; sijainti lähellä isoja metsäalueita; sijainti lähellä Meri-Lapin saaristoa, Akolan rannasta on suora yhteys merelle; sijainti historiallisessa perinnemaisemassa; sijainti historiallisessa jokimaisemassa; poikkeukselliset luontoelämykset: kesällä yötön yö, talvella revontulet. Erityisesti revontulia katsellaan kohti pohjoista, Akolan vintin tilasta ja jatkossa pihapiiriin rakennettavista majoitustiloista.

OAS VE 1 ja VE 2 tuovat tuulimylyt niin lähelle ja dominoivaan osaan maisemassa, että ne haittaavat merkittävästi Akolan kartanon elinkeinotoimintaa ja sen kehittämistä tulevaisuudessa. Jos tuulimylyt sijoitetaan kuten OAS:n VE1 ja VE2, matkailijan ja markkinoinnin kannalta kartano ei sijaitse enää luonnon reunalla. Metsä-, joki- ja perinnemaisemaa hallitsevat mittakaavaltaan murskaavasti isommat tuulimylyt. Revontulia ei voi markkinoida, koska yöllä niiden katsomisen estää vilkkuvat tuulimylyjen valot. Tuulimylyillä voi olla myös positiivista vaikutusta matkailutoimintaan liittyen kestävän kehityksen arvoihin. Mutta jotta ei menetetä matkailuelinkeinoa tulevaisuudessa, tuulimylyt tulisi olla sijoitettu siten että luonto- ja perinnemaisema ei kärsi. Tällaisia vaihtoehtoja tulisi jatkossa esittää osayleiskaavaprosessissa useita erilaisia, jotta niiden vertailu keskenään on mahdollista.

Arvokkaat maisema- ja kulttuuriympäristöalueet. OAS:sa esitetty tuulimylyjen maisemavaikutusten arviointitapa on puutteellinen: riittävä vaihtoehtojen ja havainnekuvien määrä sekä valitut näkymien paikat ovat keskeisiä, että osayleiskaavan vaikutuksia pystyy arvioimaan. Vaikutuksia arvokkaisiin maisema- ja kulttuuriympäristöalueisiin ei voi arvioida pääosin esittämällä etäisyyksiä kilometreinä ja kaavioina. Vaikutukset tulisi esittää myös vertailemalla tuulimylyjen useiden eri sijoitusvaihtoehtojen havainnekuvia keskeisistä paikoista oikeisiin suuntiin.

linjoen suistoalueen arvokkaan alueen osalta keskeisimmän alueen rajausta on epäselvä. Alueet eivät ole arvokkuudeltaan ja kehityspotentiaaliiltaan samanarvoisia, vaan lin suistoalueen keskeisimmän alueen muodostaa Hamina ja Akolan kartano sekä niiden väliin sijoittuva jokialue. Keskeisin alue tulisi määritellä ja arvioida vaikutukset siihen riittävästi.

lijoen alueen maisemallisen arvon ja rajauksen muuttuminen tulisi huomioida. Kun voimalaitos rakennettiin, leveä koski hävisi, ja alueen penkat olivat pitkään keskeneräisen oloisia. Tänä päivänä puusto on jo isoa ja jokimaisema muuttuneena on jälleen hieno ja muuntunutta arvokasta perinnemaisemaa. Esim. vapaa näkymä veden yli Vihkosaaresta pohjoiseen Akolan kartanon suuntaan on lähes yhtä pitkä kuin ennen voimalaitoksen rakentamista. Puusto on rannoilla niin isoa, että jokimaisema on kaunis ja valmis.

linjoen suistoalueen matkailun kehityspotentiaalia ja sen aiheuttamaa arvokkaan alueen kehittämistä ja rajauksen muuttumista tulevaisuudessa tulisi käsitellä. Nyt sitä ei ole esitetty, arvokkaan alueen mahdollista muuttumista ei ole huomioitu. Vihkosaaren ja Hietapankin aluetta voidaan pienillä toimilla avartaa poistamalla puusto pitkien näkymien tieltä. Siten saadaan palautettua historiallinen perinnenäkymä Haminan taidepuiston rannan tuntumasta Akolaan saakka kohti pohjoista. Lisäksi Vihkosaaren ja Hietapankin alueelle voidaan uudelleen rakentaa koskiosuus kohti pääuomaa. Osa-yleiskaavassa arvokas arvioitava maisema-alue tulisi rajata huomioiden tämä kehityspotentiaali. Samoin Akolan viereiset joenranta-alueet on pitkällä aikajänteellä maisemallisesti kehitettävissä edelleen. Alueelle olisi tarpeen tehdä maisemallinen kehityssuunnitelma.

lijoen suistoalueen matkailuelinkeinotoiminta. Tuulivoiman vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida tulevaisuuden matkailuelinkeinohankkeet. Tulevaisuuden kehitysalue tulisi merkitä aineistoon ja tuulivoimaloiden havainnekuvia tulisi esittää tältä alueelta. Pitkällä aikajänteellä linjoen suistoalueen matkailukäyttö tulee merkittävästi kasvamaan. Tähän vaikuttaa kasvava matkailutrendi ja ohitustien tuleminen, jolloin alueen meluhaitta vähenee merkittävästi. Tällöin suistoaluetta voidaan maisemallisesti kehittää, siihen voidaan investoida esim. matkailuhankkeita. Teemu Kurkela on yksi JKMM Arkkitehtien osakkaista. JKMM Arkkitehdit on Suomen suurin arkkitehtitoimisto ja se on tutkinut mm. seuraavaa alueen konseptointia: Vihkosaaren ja Hietapankin alueella ohitustien tulon jälkeen alueen puusto voidaan korvata niityillä, joka avaa pitkät maisemat Haminasta veden yli Akolaan. Kannaksen kohdalle voidaan palauttaa myös koski ja osittain kosken päälle rakentaa esim. puurakenteinen nollaenergia kylpylähotellihanke. Hankkeen yhteydessä voidaan rekonstruoida osia lohialueita ja sijoittaa hotellitasoisia kalastusmajoja Akolan puoleiselle alueelle. Matkailuhanketta voidaan käyttää satamana meren suuntaan. Tämän tyyppisen matkailuhankkeen onnistumisen kannalta olisi

20.9.2019

POPELY/396/2019

tarpeen, että tuulivoimalat eivät näkyisi alueelta pohjoiseen Akolan kattojen yläpuolella rikkoen perinnemaiseman ja estäen revontulten katselun.

Vaikutusalueen rajaus ja etäisyydet. Vaikutusalueen rajaus, käsitteet ja etäisyydet ovat virheellisesti esitetty. Kun on kyseessä 300m korkeat rakenteet, tasaisessa maastossa lähimaisema-alue 2-3km ja kaukomaisema-alue 6km ovat virheellisiä käsitteitä. Niiden avulla ei ole mahdollista arvioida käytännössä tuulimyllyjen vaikutuksia. Esim. 6 kilometrin päässä sijaitseva maailman korkein 300m korkea tuulimylly näkyy perinnemaisemassa kuten se olisi lähimaisemassa sekä päivällä että yöllä. Samasta syystä ihmisiin koskevat vaikutusalue 3km (maisema-, melu-, ja välkevaikutukset) on virheellinen. Jos vaikutusalueet arvioidaan rajauksen, käsitteiden ja etäisyyksien osalta väärin eli ei huomioida tuulimyllyjen poikkeuksellisen suurta kokoa, osayleiskaavan vaikutusten arviointi tulee tapahtumaan virheellisesti. On siis eri asia arvioida 50m ja 300m korkeiden tuulimyllyjen vaikutusta: ei voida käyttää samoja käsitteitä, rajauksia ja etäisyyksiä.

Tuulivoimahankkeen vaihtoehdot. Vaihtoehdoja on esitetty OAS:ssa liian vähän ja ne ovat väärin valittu, koska niissä ei ole riittävästi eroa vaikutusten kannalta. OAS:ssa esitetty pienempi vaihtoehto 2 aiheuttaa yhtä suuret maisemahaitat kuin suurempi vaihtoehto 1, koska siinä tuulivoimalat sijoittuvat kahdelle eri alueelle erittäin lähelle Pohjois-litää. Jos vaihtoehdoissa ei ole vaikutuksissaan keskenään eroa, matkailuelinkeinon ja perinnemaiseman vaikutusten kannalta vaihtoehdoja on käytännössä vain yksi. Jos osayleiskaavaprosessissa analysoidaan ominaisuuksiltaan samanlaisia vaihtoehdoja, hanke ei ole oikein valmisteltu. -Vaihtoehtoja tulisi olla riittävä määrä esim. 6 kpl (kooltaan, sijoitukseltaan ja maisemahaitoiltaan erilaiset vaihtoehdot). -Ainakin kolme vaihtoehdoista tulisi olla sellaisia, että ne eivät aiheuta merkittäviä maisemahaittoja. -Yksi vaihtoehto tulee olla ns. 0 vaihtoehto. Sen vaikutukset tulisi analysoida myös samalla tarkkuudella kuin muut vaihtoehdot esim. matkailuelinkeinon kehityspotentiaalin, perinnemaisemien ja havainnekuvien osalta.

Havainnekuvat. OAS ei esitä havainnekuville vaatimuksia vaihtoehtojen määrän, havainnekuvien paikan, suunnan tai muiden seikkojen suhteen. Kuitenkin havainnekuvat ovat aivan keskeisessä osassa vaikutusten arvioinnin kannalta. Siksi esitetty arviointimenettely on puutteellinen. Paikat ja suunnat: Havainnekuvia olisi tarpeen esittää mm. seuraavista paikoista. 1. Haminasta kohti pohjoista, kohti li -jokea (Haminan yleisnäkyvä) 2. Haminasta kohti koillista, kohti Kruununsaarta (Perinteinen näköakseli) 3. Taidepuiston rannalta kohti pohjoista, kohti Akolaa (Tulevaisuudessa mahdollisesti palautettava maisemanäkyvä) 4. Vihkosaaren rannalta kohti pohjoista, kohti Akolaa (Leveä perinteinen jokinäkyvä, tulevaisuudessa kehitettävä matkailualue) 5. Vihkosaaren rannalta kohti koillista, kohti li -jokea (Pitkä ja leveä perinteinen jokinäkyvä, tulevaisuudessa kehitettävä matkailualue) 6. Akolan päärakennuksen edestä kohti pohjoista (Pitkä perinnemaisema, horisontissa metsä) 7. Akolan päärakennuksen ullakolta kohti pohjoista (Pitkä perinnemaisema, horisontissa metsä)

Havainnekuviissa esitettävien tuulimyllyjen sijoitus ja määrävaihtoehdot: 3 kpl vaihtoehtoja, joissa maisemahaittoja ei ole tai ne ovat erittäin pienet, 2 kpl vaihtoehtoja, jossa tuulivoima on maksimoitu ja maisemahaitat ovat suuria, 1 kpl nollavaihtoehto.

Havainnekuvien muita vaatimuksia tulisi olla seuraavat: aluskuvien tulee olla laadukkaita ja ne tulee otettu kesällä, että maiseman arvoista saa oikean käsityksen. Jokaisesta paikasta ja vaihtoehdosta tulee esittää talvinen yökuva, jossa näkyy tuulimyllyjen valojen lisäksi revontulet. Näin pystytään arvioimaan vaikutusta talvikauden matkailuun. Tuulimyllyjä ja taivasta ei saa esittää niin vaaleina ja toisiinsa sulautuvina, että vaikutuksia ei pysty arvioimaan ja vaikutelma on harhaanjohtava.

Arviointiryhmä. Arviointiryhmästä puuttuu asiantuntemusta, jotta se pystyisi analysoimaan/arvioimaan osayleiskaavan vaikutuksia sekä tuottamaan arviointikelpoisia havainnekuvia: mm. Maisema-arkkitehdin koulutuksen omaava asiantuntija puuttuu ja perinneympäristön asiantuntijan riittävästä kokemuksesta ei pysty arvioimaan. Arviointiryhmän havainnekuvien tekijää ei ole ilmoitettu, sen ammattitaitoa ja kokemuksesta ei ole mahdollista arvioida.

Mielipide 6. 0 vaihtoehto on ainoa, jonka kannalla voimme olla. lissä on tuulivoimaa jo yli oman tarpeen, emmekö voisi olla tähän tyytyväisiä eikä tavoitella jotain, joka voi kääntyä meitä itseämme ja tulevia sukupolvia vastaan? Eikö olisi muidenkin kuntien vuoro osallistua ilmastotalkoisiin?

20.9.2019

POPELY/396/2019

Vaihtoehtoihin 1 ja 2 liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja oletuksia ja ehkäpä yltiöpositiivisia rahavirtoja. Ison tuulivoimapuiston myötä maisema ja luonto tulisi muuttumaan radikaalisti eikä paluuta entiseen olisi. Nähdäksemme tämä on enempienkin riski-investointi luonnon ja iiläisten kustannuksella kuin mikään muu. Tuulivoima itsessään on ok, mutta lähelle asutusta ei pitäisi massiivista tuulivoimapuistoa edes suunnitella. Eikö Suomessa ole asuttamattomiakin alueita ja/tai merialueita, joissa tuulivoimala ei häiritse ketään? Jo vuosi sitten Tanska uutisoi purkavansa maa-alueilta tuulimyllyjä ja keskittävänsä tuulimyllyt merialueille. Voisiko tästä päätellä jotain?

Onko kunnan huono taloustilanne isoin tekijä kunnan johdon näkökulmasta? Kiinteistöveroja pyöritellään laskelmissa - entäpä jos maakuntaudistus toteutuu ja kiinteistöveroja tasapäistetään maakunnan alueella? Entä jos tuulivoimalapuisto siirtyy ulkomaiseen omistukseen, jolla on rahoitusvaikeuksia? Onko kiinteistöverotulot takuuvarmoja tuloja? Kiinteistöveroissa on myös se huono puoli, että tulot laskevat vuosittain.

Tuotanto-oletukset / laskennallinen tuotto tuulivoiman omistajille pohjautuu pitkälti otollisiin olosuhteisiin. Entä jos 300 metrin korkeudessa ei tuulen virtaukset olekaan läpi vuoden sitä mitä oletetaan? Entä jos pakkasen myötä tuulimyllyn jäätyminen on ennakoitua vaikeammin hallittavissa? Entä jos ylläpitokustannukset (ml. lämmittäminen) maksaa liikaa? Entä jos tuulimyllyissä paljastuu tuotantokäytön estäviä tai kapasiteettia vähentäviä vikoja? Entä jos tuulimyllyjen pyörittäminen ei tuota omistajilleen riittävästi voittoa? (tässähän ei ole enää valtion takausta tuottavuudelle). Ilmatar yhtiö ei myöskään vakavaraisuudella ja liiketoiminnoillaan vakuuta, jos lähivuosien tuloksia tutkailee.

On lupailtu uusia työpaikkoja, jopa kymmeniä. Kuka työllistää ja ketä työllistetään? Miten iiläiset näistä hyötyvät? Monessa paikassa työvoima on pääasiallisesti tullut rakennusaikana ulkomailta. Entäpä rakennusajan jälkeen, mitä "uusia" työpaikkoja jää lihin vai jääkö mitään? Onko mitään takeita uusista työpaikoista / iiläisten pitkäaikaistyöttömien työllistämistä?

Maan vuokrasopimus on tulkinnanvarainen. Vuokratulot on sidottu epämääräisiin ja tulkinnanvaraisiin lausein tuotantovalmiuteen ja kapasiteettiin. Vuokralainen saa alueelle hallintaoikeuden 30 v + 30 v optiolla. Vuokralaisella on oikeus siirtää vuokrasopimus kolmannelle osapuolelle, jne. Ei kyllä ole maanomistajan etujen mukainen sopimus. Alueella on myös kuolinpesien omistamia maa-alueita, joissa vuokrasopimus pitäisi toimittaa kaikille osuuksien omistajille, mutta näin ei ole toimittu.

Hankeeseen liittyy riskejä, joista osa jää maanomistajille. Mikäli tuulimyllyjä pystytetään, niin kuka vastaa niiden purkamisesta esim. mahdollisessa konkurssitilanteessa? Takaako kunta tai valtio? Yksittäisen myllyn purkukustannukset voivat nousta kymmeneen tuhansiin euroihin. Loppukädessä maanomistaja vastaa maillaan olevasta ongelmajätteestä. Kuka haluaa ottaa tämän omalle kontolleen / jättää lapsilleen tämän perinnöksi?

Tämän mittakaavan tuulivoimapuisto on käsittääksemme maakunta-kaavoituksen vastainen. Niin ikään hankealueen ja raja-alueiden maankäyttö ei olisi entisellään. Marjastus, metsästys, luonnossa kävely, yms. kärsisi. Entäpä linnusto ja muut eläimet sekä luonnon kasvusto? Nämä häiriintyisivät ja pikkuhiljaa maisema muuttuisi karuksi ja elottomaksi. Tieverkosto tulisi ko. hankealueella olemaan melkoinen eikä nyt ole edes tietoa millainen. Tietoomitukset pyritään välttämään, mutta tähänkin ollaan ilmeisemmin valmiita menemään.

Maisemat ja näkymät kylän keskustasta ja mereltä käsin katsottuna muuttuisi radikaalisti, kun puulatvojen yläpuoli olisi lapojen miehittämää aluetta. Ja myös lähialueilla tuulimyllyt olisivat osa maisemaa – haluaako ihmiset näitä katsella koti-ikkunoista tai vapaa-ajan asunnoista? Entä vilkkuvat valot, kuinka laajalle nämä näkyvät?

Tämän kokoluokan tuulimyllyissä ääni ja virtaukset voivat olla huomattavasti oletettua suurempia. Entä jos melu onkin selvästi ennakoitua haitallisempaa? Kuinka käy kiinteistöjen arvon? Kuinka käy lin vetovoimalle? Kuka haluaa asumaan suurien tuulimyllyjen läheisyyteen? Onko mietitty mahdollisia poismuuttajia, mikäli hanke toteutuu? Asukasluku tuskin nousuun lähtisi tämän myötä, saattaisi käydä päinvastoin.

Suurtuulivoimalan vaikutuksia ei ole tiedossa eikä voida poissulkea etteikö esim. infraäänellä ole vaikutuksia alueen ihmisiin. Tästä kertoo esim. se että työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti viime syksynä selvityksen

20.9.2019

POPELY/396/2019

infraäänien vaikutuksista ihmisiin. Tutkimuksen pitäisi valmistua 2/2020. Suomessa ja ulkomailla on useita tapauksia, joissa on mm. tuulivoiman myötä koettu haittoja terveyteen, esim. unettomuutta ja ahdistuneisuutta, jopa työkyvyttömyyttä. Olipa tämä fysiologinen tai psykologinen ilmiö, niin yhtä lailla SoTe kustannukset tulee kunnan maksettavaksi.

lin energian tuulivoimala Laitakarissa on tainnut olla jo 1-2 vuotta pois toiminnasta. Syyksi on kuulopuheissa mainittu varaosien puute. Niin tai sitten tuulimyllyn korjaaminen ei vain taloudellisesti kannata...

On vaikea uskoa tähän tuulivoimahankkeeseen ja siihen, että tässä ajetaan iiläisten etua. Puhumattakaan siitä, että tämä ei alueen ihmisiin ja luontoon juurikaan vaikuta. Iissä on ideaa vai onko sittenkään?

Mielipide 7. Vastustan kovasti Ollinkorven tuulivoimapuistoa. Omistan tilan Rno.139-403-0007-0171-S. Kiinteistöllä sijaitsee mökki Muhojoen rannalla, jota olen pitänyt vuokraustoiminnassa vuodesta 2013 lähtien. Nyt jos hanke toteutuu, myös vuokraustoiminta loppuu. Muhojoki on metsälaki kohde ja Muhojokea suojaa pienvedet ja joet. Muhojoki on vaelluskalojen ja nahkiaisten lisääntymis- ja poikastuotantoaluetta, joten soiden ojitukset huonontavat joen veden laadun kelvottomaksi. Piekanan pesäpuu sijaitsee mökkini lähetyvillä ja mehiläishaukkoja esiintyy myös. Molemmat tulevat kärsimään hankkeesta ja häviävät alueelta. (ERITTÄIN UHANALAINENLAJI) KIINTEISTÖNI ARVO LASKEE HUOMATTAVASTI JA VUOKRAUSTOIMINTA LOPPUU, JOS HANKE TOTEUTUU!!! KIINTEISTÖNI alueella esiintyy myös karhu, ilves, susi, kettu, hirvi, näätä, ahma, kärppä, laulujoutsen, pikkujoutsen, sinisuohaukka, pöllöjä, metso, teeri, telkkä, hanhi, lepakko ja paljon muita pienempiä lajeja, joten kaikki nämä katoavat jos voimalat tulevat. Luonnon monimuotoisuus kärsii myös ihmiset kärsivät voimaloiden aiheuttamasta äänestä ja olemassaolosta.

Mielipide 8. Ve1, Ei ole toteuttamiskelpoinen. Perustelu: Liian lähellä lännessä asutusta ja kesämökkejä, laskee ko. kiinteistöjen arvoa. Kuka maksaa arvonalennuksen kiinteistöjen omistajille? Kelle lähetän laskun kunnalle, vai tuulimyllyvirmalle? Maata myös hankealueella, ei kannata vuokrata, huonot vuokraehdot.

Mielipide 9. lin kunta on uusiutuvan energian tuotannon edelläkävijä, mikä kertoo vastuullisesta ajattelusta ilmastoamme ja maapalloamme kohtaan. Se on hienoa. Kunnan tehtävä on olla päätöksissään vastuullinen myös kuntalaisia kohtaan, jotta jokainen päivä olisi parempi kuin eilinen. Näissä päivittäisissä päätöksissä on siksi otettava huomioon myös yhteistyökumppanien arvomaailma; tekevätkö he tästä päivästä paremman ja toimivatko he kuntalaisia kohtaan reilusti ja vastuullisesti. Ilmatar Windpower Oyj suunnittelee Ollinkorpeen suurta tuulivoimapuistoa. Tuulivoima on eittämättä sopusoinnussa lin kunnan arvomaailman kanssa, minkä takia puiston kannattaminen on kunnalta täysin hyväksyttävää. Mutta haluan kuitenkin esittää huoleni siihen, mitä tulee Ilmattaren avoimuuteen ja vastuullisuuteen kuntalaisia ja maanomistajia kohtaan:

1) Yrityksen nettisivut ovat yrityksen käyntikortti ja tiedotuskanava. Ne antavat myös osviittaa siitä, miten avoimesti yritys on toiminut edellisissä projekteissa. Kuten varmasti olette huomanneet, Ilmattaren nettisivut ovat lähes täysin englanniksi. Valmiiden projektien sivuilta näkee, ettei projektin vaiheista ole tiedotettu avoimesti. Nettisivut antavatkin vaikutelman, että Ilmatar on luonut sivut vain ulkomaalaisille sijoittajille, ei niinkään tuulivoima alueella eläville tavallisille ihmisille -saati maanomistajille. Nousee kysymys, mitä salattavaa heillä on, ettei asioista voi kertoa selvällä suomenkielellä?

2) Joidenkin projektien tiedoista (englanniksi) tai hakemalla Googlestä uutisia Ilmattaren aiemmista projekteista, selviää että Ilmatar myy "rakentamista vaille"-valmiit projektit ulkomaisille yhtiöille (Esim. Sveitsiläinen SUSI Partners on ostanut 3 eri puistoa). Onko Ilmatar kertonut kunnalle, että tällaista voisi mahdollisesti tapahtua? Mielestäni tällaisten asioiden kertomatta jättäminen on hyvin moraalitonta, sillä lopullisen omistajan tulisi olla mukana myös valmisteluvaiheessa.

3) Ilmattaren talous on yksinkertaisesti surkea. Sen omavaraisuusaste vuonna 2018 oli vain 20,4%, mikä on hyvin matala, vaikkakin ei aivan vielä konkurssi kypsä (jolloin puhutaan n. 15% omavaraisuusasteesta). Vuosina 2015-2018 ainoastaan vuonna 2017 Ilmatar on tehnyt positiivisen tuloksen (tällöin myynyt Leppävirtalaisen TetrityulenSUSI partnersille). Eli vuodet 2015, 2016 ja 2018 ovat olleet tappiollisia, vaikka noinkin vuosina puistokauppoja on tehty. Tiedot löytyvät Taloussanomista. Se, että Ilmatar päättäisi pitää Ollinkorven puiston kokonaan itsellään, on tämän takia täysin utopistinen ajatus.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lisäksi Ilmatar on hankkinut Omnes Capitalin (= Ilmatar Energy Oy, perustettu tänä vuonna) kanssa Pyhännältä Metsähallituksen 50 myllyn tuulivoimaprojektin (+Somerolla ja Hartolassa muutama lisää). Tämä on jo itsessään turhan suuri investointi näin huonosta taloudesta kärsivälle yhtiölle, mutta Ilmatar suunnittelee silti vielä 60 myllyä lisää listä (ja pari muuta Loviisasta ja Punkalaitumelta).

4) Eli jos Ilmatar tulee saamaan rakennusluvan, tullaan projekti joko myymään nopealla aikataululla ulkomaiselle yhtiölle muiden projektien ja velkojen rahoittamiseksi tai se siirtyy Ilmattaren (30% ja hallinnointi vastuu) ja Omnes Capitalin (70%) yhteiselle Ilmatar Energy Oy yhtiölle. Jälkimmäinen vaihtoehto on erityisen huolestuttava vaihtoehto, sillä Ilmattaren vuoden 2018 tilinpäätöksestä näkee, että yksikään sen tytär- tai osakkuusyhtiöistä ei ole tehnyt tilikautena positiivista tulosta ja suurimmalla osalla myös omapääoma on negatiivinen. Lisäksi Ilmatar Windpower on lainannut näille yhtiöille yli miljoona euroa ilman vakuutta. Epäilen vahvasti näiden velkojen takaisinmaksua, joka tulee luonnollisesti rasittamaan jo ennestään heikokkoa Windpowerin taloutta.

5) Energyn kohdalta ei valitettavasti ole käytettävissä tietoja, sillä siitä ei vasta perustettuna yhtiönä olla vielä laadittu yhtään tilinpäätöstä. Mielestäni vuoden 2018 tilinpäätös kuitenkin osoittaa, että Ilmatar (sekä Windpower ja Energy) ovat riskiyhtiöitä, joihin ei kannata sijoittaa.

Vaikka kannatankin tuulivoiman rakentamista kuntaan, niin ylläolevien seikkojen takia en puoltaisi nimenomaan Ilmattaren rakennuslupaa. Haluan myös huomauttaa, että myllyistä maanomistajille maksettava korvaus on minimaalinen, 16 000 euroa, joka jaetaan seuraavasti: 4000 euroa sille, jonka palstalla mylly sijaitsee, ja loppu summa jaetaan koko alueen maanomistajien kesken. Olhavan ensimmäisistä myllyistä korvaus summa on ollut ymmärtääkseni 20 000 euroa ja Ilmattaren suunnittelemat ovat niihin verrattuna (nykyiset n. 3 MW) kaksin- tai jopa kolminkertaisia (5-9 MW). Jostain syystä tämä ei kuitenkaan näy vuokrahinnassa.

Ollinkorpi on erinomainen alue tuulivoimalle, sillä runkoverkko sijaitsee lähellä ja alueella on myös osittain maakuntakaavaa. Mielestäni olisi sulaa hulluutta "myydä" alue pilkkahinnalla riskiyhtiölle, sillä se ei ole kunnan, maanomistajien eikä kuntalaisten etu. Olen varma, että alueen potentiaalin näkevät myös muut yhtiöt, joiden talous olisi paremmalla tolalla ja jotka antaisivat viestinnällään vastuullisemman kuvan itsestään.

Liitteenä Ilmattaren vuoden 2018 tilinpäätös.

Mielipide 10. En hyväksy lin kunnan Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavaa, jota on tarkoitus käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena. Mielestäni on kohtuutonta, että joillekin liikemiehille valmistellaan kunnan toimesta sellainen osayleiskaava, jonka tiedetään varmuudella aiheuttavan vahinkoa ja haittaa yli-olhavalaisille maa- ja metsäkiinteistöjen omistajille. Aivan liian vähälle huomiolle asian valmistelussa on jäänyt erityisesti se vahinko ja haitta, joka kohdistuisi uusien sähkölinjojen alle jäävien kiinteistöjen omistajille.

Jos Ilmatar li Oy:n Ollinkorven tuulipuistohanke toteutuu, se on myös Yli-Olhavan kylälle täydellinen maisemakatastrofi pirstoutuvien metsien, maisemaa halkovien kolmen rinnakkaislinjan ja risteilevien voimalinjojen johdosta. Yli-Olhavan maisemakatastrofissa on vielä muistettava, että myös Fingrid Oy on tuomassa oman uuden 400 kV:n linjan Yli-Olhavan kautta, puhumattakaan Megatuuli Oy:n sähkönsiirtolinjasuunnitelmista Yli-Olhavan tuulivoimahankesuunnitelmissaan. Näistä syistä vastustan Ilmatar li Oy:n Ollinkorven tuulipuistohanketta ja kannatan siis Vaihtoehtoa 0 (VE0).

Mielipide 11. Pohjois-lissä vakituisesti asuvina kiinteistönomistajina haluamme ilmaista kantamme lin Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmaan. Tuulivoimarakentamista ei saa ohjata pelkästään markkinatalous ja sen arvot, sen sijaan etusijalla tulisi olla ihmisten hyvinvointi ja siihen vaikuttavat tekijät. Maaseutuympäristöön tuulimyllyt ja tuulivoimateollisuus eivät sovi ja tulevat yleisesti liian lähelle vakituisia asuntoja, loma-asuntoja, maanviljelyksiä ja tuotantoeläimiä. Myös metsästyminen, marjastus ja sienestys ja luonnossa liikkuminen vaikeutuvat ja rajoittuvat oleellisesti tuulipuistoalueella.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Allekirjoittaneiden kiinteistöt sijaitsevat liian lähellä suunniteltua hankealuetta ja suuria tuulivoimaloita, minkä johdosta haitat tulee huomioida vakavina terveyteen, asumiseen ja olemiseen kohdistuvina heikennyksinä sekä kiinteistöjen arvon alenemisena. Myöskään infraäänien ja bassoäänien ja paineaaltojen vaikutuksia ei saa aliarvioida, koska niistä on kansainvälisin ja nyt myös kotimaisin tutkimuksin osoitettu tuulivoima-alueiden lähiasukkaille kärsivän unettomuudesta, sydänoireista, verenpaineen noususta ja päänsärystä.

Mielipide 12. Yhtymä omistaa suunnittelualueella sijaitsevalla Viittilammella 18,6 ha metsätilan, jonka sisälle jää myös 4,9 ha vesialuetta. Lammen rannalla sijaitsee 1994 valmistunut vapaa -ajan asunto joka on osakkaiden yhteiskäytössä. Asunnon kokonaisala on 47 neliötä. Mökissä on aurinko -kennolla toimiva valaistus ja kaasuliesi. Tontilla sijaitsee myös liiterirakennus ja kaivo. Rakennuksille on saatu rakennuslupa 1993 ja niistä maksetaan kiinteistövero vapaa -ajan asunnon prosentilla. Suunniteltu tuulivoimarakentaminen tulee toteutuessaan pilaamaan mökin erämaisen maiseman ja aiheuttamaan pahoja melu - ja valohaittoja kiinteistölle. Varsinkin tämä suunnittelualueen itäosa, jossa mökkikin sijaitsee, on maisemallisesti arvokasta isojen soiden kankaiden ja järvien aluetta. Se on ollut vuosikymmeniä Iijokivarren, Pohjois-lin ja Olhavan kylien tärkeä virkistysalue, jossa on harrastettu metsästystä, kalastusta sekä poimittu marjat ja sienet. Muuttoaikoina alueella levähtää satoja muuttolintuja osaksi vuosia jatkuneen ruokinnan ansiosta. Suunniteltu tuulimyllymäärä muuttaa alueen luonteen virkistysalueesta teollisuusalueeksi. Myllyt ja huoltotiet halkovat maisemat alueella, jossa pesii mm. harvinaiseksi käyneitä metsähanhia. Myllyt tulevat tappamaan suuret määrät lintuja ja muuttamaan niiden muuttoreittejä. Metsästysharrastukselle aiheutuu monenlaista muutakin haittaa. Näistä syistä vastustamme jyrkästi tuulimyllyjen rakentamista alueelle. Näistä kaavavaihtoehdoista nollavaihtoehto on ainoa mahdollinen. Jos suunnittelualueelle kuitenkin rakennetaan tuulivoimaa, tulee kaavoituksessa huolehtia siitä, että tuulivoimaloita ei rakenneta kahta kilometriä lähemmäs vapaa -ajan asuntoja Ilmatar Oy:n lupauksen mukaisesti.

Mielipide 13. Vastustan lähes koskemattoman luonnon tuhoamista, lin kunnan talous saatava muilla keinoin kuntoon.

Mielipide 14. Vastustan ehdottomasti lin Ollinkorven tuulivoimalapuoisto hanketta ja kaavoitusta alueelle.

Ympäristöhaitat ja haitat virkistys- ja metsästyskäyttöön ovat huomattavat suunnitellulla alueella. Lisäksi maiseman pilaaminen, isot mastot näkyvät kauas ja myös niistä on äänihaittaa.

Metsän kasvatusta ei ole mahdollista varoalueella eikä tuulivoimalan alapuolella sekä tiealueet joita vaaditaan ovat laajat. Lisäksi olen ymmärtänyt, että alueelle ei tulisi maan alle vietäviä kaapeleita vaan voimalinjat olisivat maanpäällisiä. Haittaa siitakin monessa muotoa.

Meillä on lissä jo viety joki sähköntuotantoon siten, että kalastus on kärsinyt ja li-joen vanha uoma on pilattu, koska siinä ei juokseteta tarpeeksi vettä. Nyt on tälle alueelle myös rautatiesillan vierustaan suunniteltu tiehanke joka myös tuo paljon liikennettä ja haittaa melusta ja autoilusta.

Suunniteltu tuulipuiston alue on laaja ja siihen on suunnitelman mukaan tulossa kymmeniä tuulivoimaloita, osalle maanomistajista ei asiasta tule muuta kuin haittaa. Suunnitellut korvaukset siitä, että maillensa saa myllyn on vähäinen ja se jonka maille mylly ei osu ollenkaan saa vain haittoja ihan ilmaiseksi.

VASTUSTAN TUULIVOIMALAPUISTON KAAVAA JA HANKKEEN ETENEMISTÄ.

Mielipide 15. Vastustan hanketta maanomistajana, esimerkiksi sopimusehdot ovat erittäin epäselvät ja kaupattavissa ihan kelle tahansa, vaikka ulkomaalaisomistukseen. Luonto arvoista puhumattakaan.

Mielipide 16. Todella ikävää että lin asema- ja ylirantalaisilta viedään viimeinenkin rauha ja maisema. Metsästysharrastus myös tuhoetaan! Ensin vietiin joki ja kalat!! Sitten työnnettiin 4-tie aseman sillan alapuolelle!! Mikä melu ja saaste siitä tulee?? Ja pisteenä iin päälle VIEDÄÄN SYDÄNMAAN RAUHA JA MAISEMA. Metsästys ei varmaan onnistu siinä melussa enää ollenkaan eikä taida olla edes hirviä enää. MYLLYJEN MELU TULEE KATTAMAAN KOKO ALUEEN TOTAALISESTI. Olen kuunnellut myllyjen ääntä niiden juurella, kun vähän kovemmin tuulee niin melu on TODELLA KOVA. Ajatelkaapa miltä näyttää kanavapenkalta, jossa ihmiset ulkoilevat paljon! EI TULE NÄKYMÄÄN MUUTA KUIN MYLLYNSIIPIÄ

20.9.2019

POPELY/396/2019

VIUHTOMASSA JA VALOJA VILKKUMASSA .+HIRVEÄ MELU. Suunnitelman mukaan myllyjä olisi niin tiheässä, ettei kanavapenkalta konttilaan olisi hiljaista aluetta enää ollenkaan. Ent. iiläisenä päätin 35v.poissaolon jälkeen rakentaa lin asemakylälle kotipaikkalleni....Jos TUULIPUISTO toteutuu OHITUSTIEN lisäksi niin EI TAINNUT KANNATTAA ja kalathan ovat jo menneet...

Mielipide 17. lin Ollinkorven tuulivoimapuisto on suurin (VE1), yhtenäinen tuulipuistoalue Perämeren alueella, johon suunnitellut voimalat olisivat korkeudeltaan myös Suomen suurimpia. Ollinkorven hanketta ei pidä toteuttaa tässä vaiheessa ympäristövaikutusten ja niihin liittyvien riskien vuoksi. Perustelut:

1. lissä on osoitettu jo aiemmin laajasti alueita tuulienergian tuotantoon. Iiläisen maiseman ja luonnon kannalta on kestävämpiä, valjastaa li kokonaisuudessaan energian tuotannolle. Tässä viitataan mm. aiempiin isoihin tuulipuistoihin, lijoen voimalaitosrakentamiseen ja merelle kaavaituihin tuulivoimaloihin. lin Ollinkorpi edustaa tapaa, jossa laajat alueet pyritään ottamaan nopeasti haltuun, ja rakennetaan kerralla isoiksi voimala alueiksi. Bisnes edellä oleva lähestymistapa sisältää riskejä, joita ei välttämättä tunneta ja jotka ei välttämättä nouse esiin nykymuotoisessa YVA arvioinnissa.

2.Ympäristövaikutukset tulee arvioida Perämeren alueen tuulipuistojen kokonaisvaikutuksia tarkastellen. Isojen tuulipuistohankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon jo rakennetut, että kaavoitussovituksen alaiset hankkeet. Ollinkorven YVA -suunnitelma ei ole ottanut huomioon riittävällä tavalla olemassa olevia puistoja, eikä Yli-Olhavan isoa tuulipuisto hanketta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tuulipuisto kerrallaan, ei ilmene tuulipuistojen kaikki ympäristövaikutukset. Laajoissa puistoalueissa voi syntyä vaikutuksia ja kerrannaisia ilmiöitä joita pienemmissä puistoissa ei ole. Ollinkorven tuulipuiston YVA arviointi ei täytä ilman perusteellista yhteisvaikutusten arviointia ja tutkimusta MRL. ja YVA -lain vaatimuksia.

3. Rakennetut ja suunnitteilla olevat puistot muodostavat Perämereltä länteen ja lijoelta pohjoiseen laajan tuulimyllyalueen. Olemassa olevan tiedon mukaan suunnittelualue sijaitsee lintujen muuttoreiteillä. Tästä huolimatta kaavahankkeessa alueet on sijoitettu osin limittäin ja rinnan, olemassa olevien puistojen viereen. On riski, että haruksilla olevat uudet myllyt muodostavat esteen muuttolinnoille, kun olemassa olevien puistojen väistäminen ei enää onnistu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on tutkittava perusteellisemmin, myös luontovaikutukset paikallisille ihmisille tärkeisiin lintu- ja eläinlajeihin sekä riistaan. Vaikka laki ei edellyttäisikään kaikkien lajien analysointia, hankkeen laajuuden vuoksi on selvittävä vaikutukset luonnossa esiintyviin ns. normaali lajeihin.

4. Sähkönsiirto vaihtoehdot ovat toteuttamiskelvottomia. Suunnitellut johtamistavat pohjoiseen, rakentamalla uusi 110 kv:n linja olemassa olevien kahden 400 kv:n linjojen viereen on kohtuuton. Yli-Olhavassa on useita taloja, joiden etäisyys tulisi olemaan kolmeen 400 kv:n linjaan ja rakennettavaan 110:kv:n linjaan, vain muutamia satoja metriä. Uusi 400 kv:n linja jonka rakentaminen alkaa lähiaikoina, sijoitettiin Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa, asutuksen ja ympäristön vuoksi, eri käytävään kuin olemassa olevat kaksi 400 kv:n linjaa. Silloin ei nähty hyvänä, että maastossa menee kolme isoa voimalinjaa vierekkäin. Nyt tässä suunnitelmassa, joka palvelee enemmän yksityistä bisnestä, kuin Suomen kansallista sähkönhuoltovarmuutta, kuitenkin tutkitaan vaihtoehtoa leventää johtokäytävä kolmannelle linjalle. Allekirjoittaneen kiinteistössä se tarkoittaa piha- ja peltonäkymän muuttamista voimalaitosalueeksi., koska nykyiset kaksi linjaa, on jo nyt alle 200 m pihasta. Tämä vaikuttaa negatiivisella tavalla kiinteistön arvoon, asumisviihtyvyyteen yms. Allekirjoittaneen maatilan peltoja ja metsiä menisi edelleen linjarakentamisen alle, kuten jo tilalta aiempina vuosikymmeninä. Fingrid Oy:n tulisikin rakentaa sähköasema mahdollisimman lähelle aluetta, liittää se kantaverkkoon lähellä puistoaluetta ja minimoida luontoa halkovien linjojen rakentaminen. Suunnitellulla tavalla sähkönsiirto vaihtoehtoja ei voi hyväksyä missään tilanteessa.

5. YVA arvioinnissa ja kaavasuunnitelmassa on oltava selkeä suunnitelma, onko suunnitellut myllyt haruksellisia vai yksipylväisiä, sekä selvittää voimaloiden loppukäyttö. YVA suunnitelmassa mainitaan harukset, mutta Ilmatar Oy antaa tietoa, että niitä ei olisi tai että yhtiö ei tiedä tuleeko niitä. Maankäytön, turvallisuuden, ympäristön ja erityisesti lintujen ja kannalta, on kuitenkin oleellisesti eri asia haruksellinen kuin harukseton torni. Myllyjen betonin loppukäytöstä ei ole tarkkaa suunnitelmaa esim. betonin murskauksen tai maisemoinnin osalta. Betonin käyttöikä on rajallinen ja jossain vaiheessa perustus on alkuperäiseen tarkoitukseen käyttökelvoton. Voiko perustusta uusiokäyttää esim. toiselle myllylle, vai voiko perustuksesta muodostua ympäristö ongelma? Joissain myllyrakenteissa myllyn rungon, teräslieverin sisällä, on useita

20.9.2019

POPELY/396/2019

kymmeniä metrejä korkea betonipylväs. Yleensä ottaen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota vastuuseen elinkaaren lopussa olevasta myllystä.

6. Maanomistajien oikeusturva ja keskinäinen tasa-arvo ei toteudu kaavahankkeessa. Suunnitellut puistot vaativat toteutuakseen runsaasti teitä ja voimalinjojen rakentamista. Puistojen rakentamisessa on kyse liiketoiminnan harjoittamisesta. Näin ollen poiketen valtakunnallisen sähkön johtamisen tarpeesta, voimayhtiöt on veloitettava maksamaan käypää vuokraa kaikista alueista, puistoalueilla ja puiston ulkopuolella, mitä se tarvitsee liiketoimintansa harjoittamiseen. On oikeustajun vastaista, että siirtolinjojen alle jäävät maat pakkolunastetaan toiselta elinkeinonharjoittajalta, jotta toinen voi harjoittaa omaa liiketoimintaansa.

7. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on tutkittava isojen tuulipuistojen mahdollinen vaikutus sääilmiöihin ja pienilmastoon tai hankittava lausunto esim. Ilmatieteen laitokselta, jossa todetaan, että haitallisia vaikutuksia ei ole.

Kolmesataa metriä korkeiden, taajaan sijoitettujen myllyjen tiedetään vaikuttavan ilmavirtauksiin. Korkealla sijaitsevat roottorit pyörivät myös silloin, kun alhaalla on tyntä. Ilmatieteen laitoksen mukaan, joissain tutkimuksissa on havaittu, että roottorien alapuolella on normaalia tyvenempää, koska roottori ottaa talteen tuulen energian. Roottorien takana sitä vastoin on useita kilometrejä pitkä tuuli turbulenssi. Myllyt aiheuttavat myös pystyvirtauksia ja ilmassojen sekoittumista, jonka vaikutuksia ei YVA:ssa ole arvioitu.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on selvitettävä voivatko isot puistoalueet vaikuttaa esim. kesäoiden kasteeseen, hallaan, lämpötiloihin, mereltä saapuviin iltapäiväkuuroihin, ukkoseen tai muihin luonnon ilmiöihin. Sade, kesäyön kosteus ja lämpötilat vaikuttavat pölyttäjiin ja muihin hyönteisiin. Mikäli näiden sääilmiöiden esiintyminen loppuu tai vähenee, YVA:ssa on selvitettävä mitä se vaikuttaa luonnon ekosysteemiin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on käytettävä Suomen parasta asiantuntemusta ja tutkimusta. Iihin suunnitteilla olevat puistot ovat kokoluokaltaan Suomen suurimpia. Ko. ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma on kuitenkin sisällöltään ja kattavuudeltaan lähes kopio aiemmin toteutettujen pienempien hankkeiden tarkastelusta. Hankkeet etenevät ja kasvavat nopeasti, tieto ja tutkimus tulee selvästi perässä. Yhteiskunta, hanketoimijat ja päättäjät eivät voi olettaa haittojen puuttuvan koska asiaa ei ole tutkittu, eikä näin isoja myllyjä tässä mittakaavassa ole maa-alueille Skandinaviassa rakennettu. Ilman kunnollista tutkimusta voi olla, että syntyy vahinkoja ja vaikutuksia, joista nyt ei ole tietoa. Ollinkorven osalta ympäristövaikutusten arviointi ei ole riittävä.

Tällä hetkellä YVA -suunnitelman perusteella ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on 0 -vaihtoehto. Kaavahankkeen koko, on määräytynyt pelkästään taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta. Muut seikat kuten paikallisten ihmisten mielipide ja maakuntakaavan ohjausvaikutus ovat jääneet vähäiselle huomiolle. Keskeiset vaatimukset joita maanrakennuslaki ja YVA- laki edellyttää eivät täyty tässä laajuudessa selvitettyinä. Hanke sisältää erittäin paljon tiedostettuja haittoja, mutta myös riskejä, joiden olemassaoloa ei selvitystyössä ole pystytty poistamaan.

Mielipide 18. Omistamme suunnittelualueella tilan pinta-alaltaan n. 97 ha. Tarkoituksenamme on harjoittaa tilalla metsätaloutta sekä käyttää aluetta ulkoilu- ja virkistysalueena. Suunniteltu tuulivoimalarakentaminen estäisi suunnitelmamme. Se tulisi toteutuessaan pilaamaan suuren erämaa-alueen, joka on ollut vuosikymmeniä tärkeä elinkeinon lähde ja virkistysalue ympäristön asukkaille. Korkeat tuulivoimalat aiheuttavat vahinkoa linnustolle ja muuttavat niiden muuttoreittejä. Tuulivoimaloiden melu- ja valohaittojen haitallisia vaikutuksia ihmisille ja eläimille ei voi kuin arvailla. Tutkittua tietoa ei ole. Vastustamme tuulivoimaloiden rakentamista alueelle.

Mielipide 19. Ollinkorven tuulivoimakaava VI tulee hylätä, koska sen tuhoaa maisemallisesti kauniin- ja luonnonriikkaan seudun. Perusteluna on alueen aktiivinen käyttö vapaa-aikana. Sukumme omistaa palstan Hanhiselältä ja Suppilosta yht. n.25 ha. Alue kuuluu yhteislupa-alueeseen, jota hirviporukkamme käyttää joka syksy, suunnitellut huoltotiet vaikeuttavat pyyntiä lisääntyneen liikenteen vuoksi. Lisäksi koirien käyttö vaarantuu liikenteen vuoksi. Hanhiselältä löytyy valosaasteetonta taivasta, jossa olen harrastanut tähtitaivaan valokuvausta, tähdet ja revontulet. Samoin soiden yli tarjoutuu kauniita metsämaisemia. Varsinkin Hanhiselän alue tarjoaa erämaamaista rauhaa kohtuu lähellä.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Suurimpina haittoina näen; huoltoteiden aiheuttama liikenne, myllyistä tuleva valosaaste, maisemallinen este/haitta ja hiljaisuuden rikkova melu.

Mielipide 20. Vastustan Ollinkorven yleiskaavan muutosta ja tuulivoimalapuiston rakentamista Ollinkorven alueelle. Ollinkorven alue on tärkeä kunnan asukkaille: virkistysalueen perheille, vapaa-ajan viettopaikkana monenlaisille harrastuksille, marjastus- ja sienestyspaikka, rauhallinen alue eläimille. Täydellinen rentoutumispaikka jokaiselle. Tiestön ja voimaloiden rakentaminen alueelle pilaisi alueen vuosikymmeniksi.

Mielipide 21. Esitän tässä ajatuksiani ti 13.8.2019 Pohjois-lin koululla pidetyn Ollinkorven tuulivoimalahankkeen yleisötilaisuuden pohjalta. Pyydän, että liitätte tämän kannanottoni osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja siihen liittyvään ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmaan.

Vuokranantajan (tässä tapauksessa maanomistajan) pitää vuokrasopimusta allekirjoittaessaan tietää, mitä vuokralainen palstalla tekee (minne rakentaa voimalan ja tiet kaapeleineen), korvausehdot mahd. vahinkojen sattua pitää olla selvillä, tiedot, siitä mistä vuokralainen ja vuokranantaja ovat vastuussa. Asunnon vuokrauksessa edellä mainitut pariaatteet ovat voimassa. Miksi sitten ei maapalstan vuokrauksessa?

Nykyisellä sopimuspaperilla maanomista ei tiedä, miten Ilmatar Energy Oy tulee toimimaan alueella. Yhtiö saa tehdä mitä haluaa, rakennuttaa tiet kaapeleineen, ojineen ja tuulivoimalan mittavine perustuksineen omien etujensa mukaisesti haluamaansa paikkaan ja varmasti kovimmalle metsämaalle, missä sitä hiilinielua on kasvamassa. Ja lisäksi maanomistaja antaa kolmannen osapuolen, ulkomaalaisen laitetoimittajan tulla hyörimään alueelle. Käytännössä maanomistaja lahjoittaa palstansa yhteiskunnan, tarkemmin sanoen jonkin yhtiön käyttöön pientä korvausta vastaan. Ja voitot hankkeesta nykytiedon valossa ajautuvat väistämättä kansainvälisen ranskalaisperäisen sijoitusyhtiön ammottavaan kintaan.

Myös vuokran suuruus pitää olla selvillä sopimuspaperissa selkein numeroin. Nykysuunnitelman mukaan vuokralainen määrittää sen. Mitä esitettyyn vuokraan tulee, on tarjottu vuosikorvaus todella naurettava. Voimala itse tuottaa varmaan satoja tuhansia/kk. Yhtiö tulee rikastumaan maanomistajan maalle ja antaa tuollaisen pienen yksiön kuukausivuokran. Tiet saattavat pilata koko pienen palstan.

Ja kaiken huipuksi hanke pilaa palstan: kunkin voimalan perustus vaatii 90 kaksiperävaunullista rekkakuormaa betonia, raudat joukkoon. Tiet pitää olla 10 metriä leveitä kantavia hyviä teitä, kun sinne ulkomaalainen laitetoimittaja työntekijöineen tuo pitkiäkin osia. Metsää pitää kaataa teiden risteyksissä, jotta pitkät kuljetukset onnistuvat. Puusto menee vuokralaiselle. Palstat pirstoutuvat, metsänhoitotyö menee hukkaan. Tiestö pilaa monen tuulivoimalattoman palstan, ehkä useampikin tie voi mennä palstan läpi. Tietäneekö kukaan palstansa rajoja myllerryksen jälkeen? Kyllä näin iso hanke infroineen pitää pystyä nykytekniikalla ja maanmittauslaitoksen ja muiden kumppaneiden yhteistyöllä esittämään suunniteltuna, lähes toteuttamiskelpoisena eikä vain suurena karttana.

Ehdotan, että suunnittelette / kaavoitatte nyt valmiiksi meille iiläisille maanomistajille esitettäväksi muutaman miljoonan suunnittelubudjetilla ne 63 voimalaa palstoille luontoa kunnioittaen. Tiet kaapelilinjoineen ja sähkölinjoineen pitää myös olla lähes kohdillaan. Samalla voisi miettiä, mistä voimalaoista voi luopua, jos sopimusta ei synny. HYVIN SUUNNITELTU ON PUOLEKSI TEHTY. Ei se niin ylivoimainen tehtävä teille ole. Ja vasta sitten on vuokrasopimusten aika. Teidän pitää toimia hyvin myös meidän maanomistajien kannalta, koska olette tulossa meidän maille RIKASTUMAAN.

Ja jotta hankkeen tuotto olisi Suomen kannalta oikein ohjattu (tämä seikka on myös erityisen tärkeä): hankkeen omistajiksi pitää hankkia heti alusta pitäen suomalaisia yhtiöitä esim. eläkeyhtiöitä, jotka maksavat vuorenvarmasti veronsa Suomeen kaikkien yhteiseksi hyväksi. Ilmatar Energy Oy tuntuu hoitavan vain rakennuttamisen ja hallinnoinnin, juoksevat asiat. Ja ulkolainen sijoitusyhtiö ostaa loputkin 30% hankkeesta. Ei metsämaittemme tuottoja kuskata ulkomaille. Sen verran pitää ajatella omaa etua. Emme ole enää sinisilmäisiä suomalaisia.

Varmasti droonien ja insinöörien avulla voitte laatia kuvia, joista näkyy, miten voimalat näkyvät lin keskustaan ja Varpa-altaalle. Miksi muuten ette näytä infotilaisuuksissa ilmakuvia jo toteuttamiltanne alueilta? Ja miksi ette kertoneet meille, miten voimala rakennetaan? Ja voisitte esittää jonkinlaisen tuottolaskelman yhdestä

20.9.2019

POPELY/396/2019

voimalasta, jotta ymmärrämme, mitä olemme vuokrasopimusta kirjoittaessamme tekemässä - edes suurin piirtein.

Valmiiksi laadittu suunnitelma luo sitä kuuluisaa, nykyisin kaikilta vaadittavaa läpinäkyvyyttä tähän suunniteltuun hankkeeseen. Tällä hetkellä läpinäkyvyyttä hankkeessa ei ole eikä luottamusta yhtiöönne.

Nykyihmisen pitää olla tietoinen, mitä tekee ja mitä tekojen vaikutukset ovat ja mihin ja keihin ne kohdistuvat. Tässä tapauksessa olemme tekemässä kauaskantoisia ratkaisuja isolla alueella. Päästötöntä energiaa tarvitaan ilmastomuutoksen takia, mutta miksi teette sen ihan meidän maanomistajien kustannuksella, ja teillä ei ole mitään etiikkaa tai vastuuvolitoiteita. Me emme ole tyhmiä pohjoisen asukkaita, joita voi huiputtaa Helsingin Bulevardilta.

Meillä iiläisillä on oikeus tietää kokonaisvaltaisesti tämän suuren hankkeen rakentaminen ja vaikutukset meidän hankealueen läheisyydessä asuvien asukkaiden ja maanomistajien näkökulmasta. Lisäksi vielä aiotte viedä vuodessa nopeutetun lupahakemuskäsittelyn avulla ja yhdellä infotilaisuudella hankkeen lupakäsittelyn läpi, jotta me maanomistajat emme ehdi tajuta, mitä olemme tekemässä. Tämä on tavalliselle tallaaajalle iso asia käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Osa maanomistajista on jo tyhmyyttään tehnyt sopimuksen (40% maa-alasta on jo vuokrattu) Kyllä taitaa olla hymy herkässä johtajilla.

Oikeastaan koko hanke on hölmöläisten peiton pidennystä: tuulivoimaloita rakennetaan ja samalla tuhoaan hiilinielumetsää.

Mielipide 22. En asu lin kunnan alueella, enkä varsinaisesti omista maata lissä, mutta toivon että myös minun mielipiteelläni olisi merkitystä. Olen koko elinikäni lissä kulkenut ja juureni ovat lissä. Vastustan Ollinkorven tuulivoimahanketta. Olen metsästännyt suunnitellun hankealueen pohjoisosassa 10 vuoden ajan ja kulkenut miltei koko elinikäni Ollinkorven alueen luonnossa. Vapaa-ajan asuntoni sijaitsevat hankealueen läheisyydessä. Hankealue on miltei kokonaisuudessaan virkistyskäytössä. Koko alueella harrastetaan paljon metsästystä, useiden metsästysseurojen voimin. Onkin ollut hienoa, kun omaa rakasta harrastusta on voinut toteuttaa näinkin lähellä omaa asuinpaikkaa. Alue on ainoa jossa ei ole vielä tuulimyllyjä lin kunnan länsipuolella. Ei voida väittää, ettei tuulimyllyjen rakentaminen vaikuta alueen eläimistöön. Mikäli hanke toteutuisi hirvien kulkureitit muuttuisivat ja eläimet pysyisivät alueelta pois varmuudella ainakin koko myllyjen rakennusajan, lisäksi alue pirstaloituisi teiden takia. Suunnitellulla hankealueella on paljon muuttolintujen levähdys- ja pesintäpaikkoja. Kalasääksi on ollut tuttu näky useana kesänä kuten myös viime kesänä (Kesällä 2019 hankealueen pohjoispuolella) vesistöillä kalastamassa, lisäksi lepakkohavaintoja on hankealueen pohjoisosassa tehty. Tuulivoimapuistojen vaikutuksista linnustoille vähätellään, asioista pitäisi olla kunnolla pidemmällä aikavälillä tutkittua tietoa.

Kyseenalaistaisin myös Ramboll Finland Oy:n valinnan luontoselvitysten (myös muidenkin selvitysten) tekoon. Ramboll on tehnyt luontoselvitykset Turveruukki Oy:n Muhosuon turvetuotantoalueen lupahakemukseen (Turvetuotantoalue tulisi Muhosuolle). Tässä turvesuo-hankkeen hakemuksessa esimerkiksi linnustaselvitys oli tehty puutteellisesti Muhosuolle, mm. pesintälaskennat oli jäänyt tekemättä ajanpuutteen vuoksi. Tässä em. hankkeen selvityksissä vaikutti siltä, ettei luonnon ja sen eläimien puolesta mitään estettä turvetuotannon aloittamiselle olisi, vaikka aluetta käyttävät ihmiset toisin kertoivat. Lisäksi päästöjä vesistöihin vähäteltiin (Muho-oja, Muhojoki). Aluehallintovirasto ei ole vielä antanut päätöstä tuohon em. turvetuotantoalueen lupahakemukseen, joten siis vielä on periaatteessa mahdollista, että alueelle tulisi tuulivoimapuisto JA turvetuotantoalue! Joitakin asioita emme voi korvata rahalla ja yksi niistä on meidän puhdas luonto!

Tuulivoimalat vaikuttavat myös alueen viihtyvyyteen oleellisesti. Nämä suunnitellut tuulimyllyt näkyisivät myös molemmille vapaa-ajan asunnolleni, joista toinen sijaitsee muutaman kilometrin päässä hankealueen itäosasta pohjoiseen. Siellä ollaan ilman juoksevaa vettä ja sähköverkostoa, luonnon keskellä, eivätkä nykyiset tuulimyllyt sinne näy. Syyspimeällä valon mökkiin tuo aurinkoenergialla tuotettu sähkö. Toinen vapaa-ajan asunto sijaitsee meren rannalla Olhavassa. Maisema Olhavassa vapaa-ajanasunnolta merelle päin on todella kaunis, mutta kun katsoo mantereelle, näky on ikävä. Olhavajokisuulle tuulimyllyjä näkyy jo nyt yli viisikymmentä, kun hyvällä säällä Simon myllyt näkyvät myös sinne. En varsinaisesti ole tuulivoiman vastustaja, mutta liika on liikaa. Mielestäni tuulivoiman vaikutuksista pitäisi olla enemmän tutkittua tietoa,

20.9.2019

POPELY/396/2019

ennen kuin uusia tuulimyllyjä aletaan suunnitella. Tuulimyllyt kuitenkin pilaavat peruuttamattomasti alueen maiseman ja luonnon. Sellaisen linkö te haluatte jättää jälkipolville?

Kuinka käy Ollinkorven alueella maanomistajien, niiden jotka eivät halua allekirjoittaa vuokrasopimusta. Alueella on nähtävästi paljon malliltaan kapeita ja pitkiä kiinteistöjä. Jos huonosti käy, tuulivoimayhtiön tekemä tie vie miltei koko maa-alueen tietomituksen puitteissa. Lisäksi hankealueen suunnitelmassa nykyistä tiestä ei ole juuri hyödynnetty. Suunnitellaanko näitä tuulivoimapuistoja käymättä paikan päällä lainkaan? Iin kunnan pitäisi olla omien kuntalaisten puolella ja arvostaa yksityisten henkilöiden omistuksessa olevaa omaisuutta. Suunnitelmissa Konttilantie on pääreitti rakennus- ja huoltovaiheessa. Tie on kapea, eikä tietä voi oikein leventääkään, kun talot jäävät alle. Tiellä on kova rekkaliikenne jo nyt ja vaaratilanteita on ollut paljon!

Iin kunta on ollut valtakunnan – ja maailmanlaajuisissa uutisissa esillä ilmastoystävällisimpänä kuntana, mutta oma luonto pilataan sen kustannuksella. Hyviä ympäristötekoja on monia, kuin myös muutamia muita vaihtoehtoisia uusiutuvan energian tuotantotapojakin, kuin tuulivoima. Luulisi, että Iin kunta on jo omavarainen sähkön suhteen Kuivaniemen ja Olhavan tuulimyllyjen, sekä lijoessa olevien vesivoimalaitoksien tuottaman sähkön ansiosta, miksi siis kunnan pitäisi tuottaa vielä enemmän sähköä oman luonnon kustannuksella! Aurinkoenergia on myös uusiutuvaa energiaa, jota myös Iissä on jonkin verran hyödynnetty. Aurinkoenergia on tehokas tapa tuottaa sähköä, jo pelkästään kotitalouksien omien aurinkopaneelien ansiosta. Aurinkoenergia ei ehkä tuo kunnalle tuloja, mutta se olisi luonnolle ja ympäristölle ystävällisempi.

Toivonkin että luonto ja ympäristö merkitsisivät myös Iin kunnalle yhtä paljon kuin meille, jotka arvostavat Iin alueen luontoa, jotka siellä liikkuvat ja harrastavat!

Mielipide 23. Asumme vakituisesti Pohjois-Iissä hankkeen vaikutusalueella ja omistamme myös metsäkiinteistöjä hankealueella. Hankealue on valtava ja sijaitsee suurimmaksi osaksi maakuntakaavaan tuulivoima -alueeksi merkityn alueen ulkopuolella, eli on kaavan vastainen. Toteutuessaan hanke pienempänäkin tekisi vakavaa haittaa alueen asukkaille, luonnolle, maan virkistys- ja hyötykäytölle, sekä maisemalle. Iin kunnassa on myös aloitettu strategisen kaavan valmistelu ja ennen uusien tämän kokoluokan hankkeiden käynnistämistä olisi syytä odottaa jo aloitetun kaavatyön valmistuminen. Osa käynnistetyistä voimala-alue hankkeista on jo luvitettu, mutta uusia alueita ei ole syytä luvittaa, ennen kuin kunnan omaa maankäyttöä on suunniteltu ja pohdittu perusteellisesti.

Alue sijaitsee liian lähellä vakituista asutusta. Euroopassa tämän kokoluokan tuulimyllyjä ei useimmissa maissa saa rakentaa mantereelle. Työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt viime syksynä lisätutkimuksen tuulivoiman aiheuttamista mahdollisista äänihaitoista, koska osa tuulivoima-alueiden läheisyydessä asuvista ihmisistä on kertonut oireilevansa vakavasti tuulivoimaloiden tuottaman infraäänien vuoksi. Tämän koko luokan myllyjen, haruksellisten myllyjen, haittoja ei ole voitu (eikä voida) selvittää luotettavasti, koska näin isoja myllyjä ei ole aiemmin tehty saati tutkittu. Suurimmat Suomeen rakennetut myllyt ovat pyyhkäisykorkeudeltaan 240 metriä.

Alueen käyttö metsästyksen loppuu useiksi vuosiksi täysin, rakennusajan melu ja suuret koneet karkottavat kaikki eläimet. Osa voi jossain määrin rakentamisvuosien jälkeen palata, mutta esimerkiksi teeri ja metso jäävät pois alueen eläimistöä lopullisesti, koska ne vaativat soitimella ollessaan hiljaisuutta, mitä tuulivoimala -alueella ei ole. Myllyjen ympäristössä on noin kilometrin suojavyöhyke, hankkeen toteutuessa suunnitellussa laajuudessa metsästys alueella loppuisi täysin. Ruotsissa metsästys on kielletty tuulivoimala-alueilla kokonaan mm. ammusten kimpomisriskin vuoksi.

Muu luonnosta nauttiminen ja esimerkiksi marjojen ja sienien poiminta loppuu alueen muuttuessa ojituksen, teiden ja puiden poissaolon vuoksi nykyistä huomattavasti karummaksi ja kuivemmaksi ja sulfaatin liukenemisen vuoksi happamammaksi. Myös luonnon positiiviset vaikutukset henkiseen hyvinvointiin, jaksamiseen ja positiivisen mielenterveyden tukemiseen päättyvät alueen muuttuessa teollisuusalueeksi. Myllyjen käyttöä tullessa päätökseen metsään jää n. 800 tonnia betonia myllyä kohden. Ilmatar lupaa vuokrasopimuksessaan maisemoida betonin, mutta ei poistaa sitä.

Omilla metsäkiinteistöillä olevan puutavaran hyötykäyttö vaikeutuu, vaikka omaa kiinteistöä ei olisi vuokrannut tuulivoimakäyttöön. Suoja -alueen sisällä on riski talviaikaan siivistä mahdollisesti sinkoavaan jäähän.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Vauhdilla sinkoava jää tekee isoa vahinkoa ajoneuvoille ja laitteille, ihmisistä puhumattakaan. 300 metrin harjakorkeuteen yltävät myllyt näkyvät yli 30 kilometrin päähän. Arvokas joki- ja maalaismaisema olisivat tämän jälkeen historiaa.

On selvää, että valtion tukemien syöttötariffien lakattua uusille hankkeille, myllyistä halutaan tehdä entistä isompia ja tuottavampia. Kunta haluaa osansa tuotoista, mutta kuntalaisten hyvinvointia ei pidä uhrata kansainvälisen sijoitusyhtiön voitontavoitteluun. Näin isoja myllyjä ei ole rakennettu vielä minnekään, joten me kuntalaiset toimisimme samalla eräänlaisina koe-eläiminä. Paikallinen työllistävä vaikutus rajoittuu rakennusaikaan ja muutamalle maansiirtofirmalle. Kokoaminen ja huolto eivät työllistä paikallisia. Jo rakennetuista hankkeista on syntynyt yksi yhden miehen yritys, joka huoltaa myllyjä.

Ilmattaren järjestämissä tiedotustilaisuuksissa on asioita jätetty kertomatta, ja jopa annettu virheellistä tietoa. On vakuuteltu, ettei tuulivoimala-alue haittaa esimerkiksi metsästystä tai muuta luonnossa oleskelua. Miten suojavaikotukset tai meteli voivat olla haittaamatta? Tiestö ja betonimöhkäleet, sekä maaperään liuenneet sulfittimaat haittaavat metsän tuottavuutta ja laskevat sen arvoa rakentamisen jälkeen ikuisesti. Mielestämme nyt tehdyssä osayleiskaavan osallistumis- ja arviointi-suunnitelmassa ja ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa ei ole kyetty tyydyttävällä tavalla selvittämään tai ottamaan kantaa näin suurten tuulimyllyjen, eikä näin laajan voimala-alueen tuomiin haittavaikutuksiin.

Esitämme, että vaihtoehto 0 toteutetaan ja hanke jätetään kokonaan rakentamatta.

Mielipide 24. Tuulivoimahankkeet lissä ovat olleet vireillä vuosien ajan ja olen pitänyt niitä hyvinä energiatuotantomuotona. Nyt näkymä näyttää ryöstäytyvän käsistä, kun Ollinkorven hanke hämöttää toteutumista. Esitän omaa mieltä kalvavia näkökulmia vastustamiselle: lin kunnan kokoisesta maapinta-alasta lähes 10 % tuhoutuu yhden tuulivoimapuiston alle, lin kunnassa on jo toiminnassa ja lisäksi luvitus- ja suunnitteluvaiheessa aivan riittävästi, tuulivoimaloita lin kunnan alueella on jo n. 60 vuoden ajan tuhoutunut jokea, maa-alueita, luontoa, ympäristöä, kalastus- virkistys- ym. vesivoiman valjastukseen. Samat maanomistajat menettävät omistuksiaan sekä vesi- että tuulivoiman alle ja täten maiden ja tilojen arvot häviävät. Nämä asiat eivät varmaan kiinnosta muita kuin maanomistajia ja heidän perheitään. Maanomistaminen luo kuitenkin ihmisille pysyvyyden ja jatkuvuuden arvon ja tunteen. Tunteilla ei markkinataloudessa toimita. Tunteet ja jatkuvuus tuo terveyttä ja pysyvyyttä.

Otetaan uudelleen käsittelyyn: Miten luontoarvoja ja luontoa voidaan lissä suojella ja säästää, miten lähialueita vaikkapa Ollinkorven aluetta voitaisiin kehittää ihmisten virkistysalueiksi: luontoliikunta, metsäretket, soihin tutustuminen ja lukuisia muita lempeämpiä, vaihtoehtoja, Ei hävitetä ainoata isoa metsäistä, asumatonta aluetta hetkellisesti toimiville tuulimyllyille!

MIKSI PIENI II PITÄISI LOISTAA MAAILMAN KARTALLA ISONA TUULIVOIMAN TUOTTAJANA?

litä koskettaa lähiaikoina myös ohitustien rakentaminen, mikä myös koskettaa samoja maanomistajia ja samalla vaikutusalueella asuvia. Myllerrys, jota emme voi estää.

Kunnan talous pitää hoitaa muuten kuntoon tarkalla taloudenpidolla: PANNAAN SUU SÄKKIÄ MYÖTEN !! Kirjoituksessani en puutu niihin yksityiskohtiin, mitä voimaloiden rakentaminen kokonaisuudessaan tuo haittaa metsille ja niiden käyttöarvoille, luonnolle, eläimistöille, asukkaiden viihtyvyydelle jne. mutta VASTUSTAN HANKKEEN ETENEMISTÄ RAKENNUSLUVITUKSEEN KOKONAISUUDESSAAN.

Mielipide 25. Ollinkorven tuulivoimapuiston toteutuessa metsäkiinteistöjen omistajia ei kohdella yhdenvertaisesti. Puiston ulkopuolelle tulevan 110 kV:n sähkönsiirtolinjan maa- ja metsänomistajia ei ole informoitu millään tavalla, joka pitäisi hankkeen etenemisen johdosta ottaa huomioon suunnitteluvaiheessa. Kun oletetaan käytettävän lunastusmenettelyä, aiheuttaa toimenpide hirvittävän vastustuksen, kun siirtolinjat rasittavat aina samoja kiinteistöjä. Korvaus linjan alle jäävästä maasta ja metsästä ei vastaa tämän hetkisiä metsäkiinteistöjen arvoa. Korvaus pitäisi olla samalla neuvotteluperiaatteella kuin puiston sisällä teistä ja linjoista on. Jos nyt kaikki suunnitellut hankkeet toteutuvat, kohtaa Yli-Olhavan pientä kylää täydellinen maisema katastrofi, pirstoutuvien metsien, maisemaa halkovan kolmen rinnakkaislinjan ja risteilevien voimalinjojen johdosta.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lisäksi Fingrid Oy on tuomassa oman uuden 400 kV:n linjan Yli-Olhavan kautta, puhumattakaan Megatuuli Oy:n sähkönsiirtolinjoista kylällä. Näistä syistä vastustan Ollinkorven tuulivoimapuiston hanketta.

Mielipide 26. Ollinkorven tuulivoimapuiston toteutuessa maa- ja metsäkiinteistöjen omistajat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa. Puiston ulkopuolelle tuleva 110kV:n sähkönsiirtolinja rakennetaan "pakkolunastus keinoin". Tällöin maa- ja metsäkiinteistöjen omistajat ovat hankkeen "maksu miehiä". Korvaus linjan alle jäävästä maasta on naurettavan pieni. Maa on tämän jälkeen hyödyttöä paitsi peltomaaksi, minkä käyttö myös vaikeutuu. Korvaus linjan alle jäävistä maista pitää olla neuvoteltavissa maanomistajien kanssa, sanelupolitiikkaa ei voida käyttää. Jos hanke toteutuu tässä mittakaavassa, aiheutuu siitä maisemallinen katastrofi. Metsät pirstoutuvat, luonto ja eläimet kärsivät, myrskyvahingot lisääntyvät puhumattakaan ilmavirtauksien muutoksista. On myös muistettava, että Fingrid Oy:llä on suunnitelmissa rakentaa Yli-Olhavan alueen kautta uusi 400kV:n sähkönsiirtolinja. Puhumattakaan Megatuuli Oy:n 110kV:n siirtolinjoista alueelle. Jälleen samat kiinteistöjen omistajat ovat "maksumiehinä". Näistä kaikista syistä vastustan hanketta ja kannatan Vaihtoehtoa 0 (VE0) Ollinkorven alueelle.

Mielipide 27. En hyväksy Tuulivoimayhtiö Ilmatar li Oy:n tuulivoimahanketta koskevaa osayleiskaavaa. Toteutuessaan Ilmatar li Oy:n tuulivoimapuisto saa aikaan todella järkyttävän muodonmuutoksen alueen asukkaiden elinympäristölle, maisemalle ja myös eläimille ja monimuotoiselle luonnolle. Massiivisten tuulimyllyjen aiheuttamien ilmavirtauksien, välkkeen ja äänten vaikutusta ihmisiin, eläimiin ja luontoon ei ole pystytty selvittämään.

Tuulimyllyistä aiheutuva rahallinen hyöty kertyy vain tiettyjen maanomistajien taskuihin, mutta tuulimyllyjen haitat koskettavat kaikkia alueen asukkaita maa- ja metsäkiinteistöjen arvon romahtamisen myötä. Samoin lin kunnan tuulimyllyistä saama rahallinen hyöty valuu lin kunnan pohjattomaan kassaan eikä siitä ole mitään hyötyä niille ihmisille, joille myllyistä on suurin haitta.

Toteutuessaan Ollinkorven tuulimyllyalue vaatisi vielä uudet siirtolinjat, jotka aiheuttavat alueella jo olevien sähkölinjojen lisäksi uusien johtoaukkojen raivaukset vanhojen linjojen rinnalle. Alueen asukkaita on jo vuosikymmenien kuluessa rasitettu valtavilla linja-aukoilla, joilla on syötetty sähköä etelään. Lisäksi on tulossa jo päätettyjä uusia sähkölinjoja tälle alueelle. Tällaisen uuden hyödyttömän tuulivoimahöppötyksen tuomia uusia sähkölinjoja ei enää missään nimessä saa alueelle rakentaa.

Mielipide 28. Tuulivoimapuisto Ollinkorven li hankkeen suunnittelussa maa- ja metsäkiinteistöjen omistajien tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu ei ole missään suhteessa toteutunut. Puiston ulkopuolelle tulevan 110 kV:n sähkönsiirtolinjan maa- ja metsäkiinteistöjen omistajia ei ole informoitu millään tavalla. Hanke on pidetty heiltä täysin salassa. Heihin olisi ehdottomasti pitänyt ottaa yhteyttä jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Nämä linjan alle jäävien maa- ja metsäkiinteistöjen omistajat ovat vain maksajan roolissa. Korvaus linjan alle jäävästä maasta ja metsästä ei ole missään suhteessa oikea – se ei vastaa tämänhetkistä maa- ja metsäkiinteistöjen arvoa. Linjan alle jäävä maa- ja metsä on hyödytön ja arvoton. Huomioitavaa myös, että linjan alle jäävän peltomaan käyttö vaikeutuu suuresti. Korvaus pitää saada samalle tasolle ja neuvotteluperiaatteelle kuin on puiston sisällä teistä ja linjoista. Jos nyt suunniteltu hanke toteutuisi, olisi se pienelle ja idylliselle Yli-Olhavan kylälle sekä kylän asukkaille täydellinen katastrofi. Kuten he itse sanovat – heillä on vain tämä luonto! Tämä Yli-Olhavan kylän nykyinen luonto olisi tämän hankkeen myötä kokonaan tuhoutunut – pirstoutuvien metsien, maisemaa halkovien kolmen rinnakkaislinjan ja risteilevien voimalinjojen johdosta. Lisäksi Fingrid Oy on tuomassa oman uuden 400kV:n linjan Yli-Olhavan kautta, puhumattakaan Megatuuli Oy:n sähkönsiirtolinjoista kylällä. Näistä syistä vastustan Ollinkorven tuulivoimapuiston hanketta.

Mielipide 29. Ollinkorven tuulivoimapuiston toteutuessa maa- ja metsänomistajien tasapuolinen kohtelu ei toteudu. Puiston ulkopuolelle tulevan 110 kV sähkönsiirtolinjan maa- ja metsänomistajat ovat vain hankkeen maksajan osassa. Korvaus linjan alle jäävästä maasta ja metsästä on naurettava, koska alle jäävä maa on arvoton ja hyödyttämätön, paitsi peltomaa, jonka käyttökäyttökin vaikeutuu. Linjan alle jäävistä maista ei käydä maanomistajien kanssa neuvotteluja, vaan korvaukset määrätään. Korvaus pitäisi olla samalla neuvottelu periaatteella, kuin puiston sisällä teistä ja linjoista on. Jos nyt kaikki suunnitellut hankkeet toteutuvat, kohtaa Yli-Olhavan pientä kylää täydellinen maisema katastrofi, pirstoutuvien metsien, maisemaa halkovan kolmen rinnakkaislinjan ja risteilevien voimalinjojen johdosta.

20.9.2019

POPELY/396/2019

Lisäksi Fingrid Oyj on tuomassa oman uuden 400 kV linjan Yli-Olhavan kautta, puhumattakaan Megatuuli oy:n sähkönsiirtolinjoista kylällä. Näistä syistä vastustan Ollinkorven tuulivoimapuiston hanketta.

Tämä asiakirja POPELY/396/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/396/2019 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Melantie Eero 16.09.2019 07:47

Esittelijä Pahtamaa Tuukka 13.09.2019 12:21